

NOKIA VUONNA 2002

NOKIA

TILINPÄÄTÖS 2002

Tunnuslukuja 2002	4
Hallituksen toimintakertomus	5
Konsernin tuloslaskelma, IAS	8
Konsernitase, IAS	9
Konsernin rahavirtalaskelma, IAS	10
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IAS	12
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	13
Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS	32
Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS	32
Emoyhtiön tase, FAS	33
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	34
Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat	38
Nokia 1998–2002, IAS	45
Tunnuslukujen laskentaperusteet	48
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	49
Tilintarkastuskertomus	50

LISÄINFORMAATIO

U.S. GAAP	52
Kriittiset laskentaperiaatteet	55
Riskitekijöitä	57
Johtokunta	58
Hallitus	60
Hallinto	62
Tietoa sijoittajille	65
Yhteystietoja	66

Tunnuslukuja 2002

Tunnusluvut perustuvat kansainvälisen laskentasäännösten IAS:n mukaiseen tilinpäätökseen.

Nokia	2002	2001	Muutos	2000
	milj. EUR	milj. EUR	%	milj. EUR
Liikevaihto	30 016	31 191	-4	30 376
Liiketulos	4 780	3 362	42	5 776
Tulos ennen veroja	4 917	3 475	41	5 862
Tilikauden voitto	3 381	2 200	54	3 938
Tutkimus ja kehitys	3 052	2 985	2	2 584

	2002, %	2001,%	2000,%
Sijoitetun pääoman tuotto	35,3	27,9	58,0
Velkaantumisaste (gearing)	-61	-41	-26

	2002	2001	Muutos	2000
	EUR	EUR	%	EUR
Tulos/osake, perus	0,71	0,47	51	0,84
Osinko/osake	0,28*	0,27	4	0,28

Osakkeita keskimäärin (1 000 kpl)	4 751 110	4 702 852		4 673 162
-----------------------------------	------------------	-----------	--	-----------

* Hallituksen esitys

Toimialaryhmät	2002	2001	Muutos	2000
	milj. EUR	milj. EUR	%	milj. EUR
Nokia Mobile Phones				
Liikevaihto	23 211	23 158	0	21 887
Liiketulos	5 201	4 521	15	4 879
Tutkimus ja kehitys	1 884	1 599	18	1 306
Nokia Networks				
Liikevaihto	6 539	7 534	-13	7 714
Liiketulos	-49	-73	33	1 358
Tutkimus ja kehitys	995	1 135	-12	1 013
Nokia Ventures Organization				
Liikevaihto	459	585	-22	854
Liiketulos	-141	-855	84	-387
Tutkimus ja kehitys	136	221	-38	235

Henkilöstö, 31.12.	2002	2001	Muutos, %	2000
Nokia Mobile Phones	26 090	26 453	-1	28 047
Nokia Networks	17 361	19 392	-10	23 965
Nokia Ventures Organization	1 506	1 886	-20	2 570
Muut yksiköt	6 791	6 118	11	5 707
Nokia-yhtymä	51 748	53 849	-4	60 289

10 suurinta markkina-alueetta, liikevaihto

	2002	2001	2000
	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR
Yhdysvallat	4 665	5 614	5 312
Iso-Britannia	3 111	2 808	2 828
Kiina	2 802	3 418	3 065
Saksa	1 849	2 003	2 579
Italia	1 342	1 168	1 243
Ranska	1 273	1 260	1 085
Arabiemiirikuntien liitto	925	619	316
Thaimaa	827	908	445
Brasilia	773	892	1 056
Puola	582	590	478

10 suurinta maata henkilöstön mukaan, 31.12.

	2002	2001	2000
Suomi	22 535	22 246	24 379
Yhdysvallat	6 661	7 298	8 765
Kiina	4 778	5 202	5 675
Saksa	3 620	3 892	4 747
Iso-Britannia	2 139	2 286	2 777
Unkari	1 975	1 937	1 972
Brasilia	1 466	1 413	1 260
Tanska	1 176	1 166	1 266
Meksiko	1 158	1 198	1 122
Etelä-Korea	821	864	937

1 EUR Tärkeimmät valuutat, vuoden 2002 lopun kurssit

USD	1,0247
GBP	0,6439
SEK	9,1144
JPY	124,17

Hallituksen toimintakertomus 2002

Vuonna 2002 Nokian liikevaihto laski 4 % vuoteen 2001 verrattuna ja oli 30 016 milj. euroa (31 191 milj. euroa vuonna 2001). Nokia Mobile Phonesin liikevaihto oli samalla tasolla kuin vuonna 2001 ja oli 23 211 milj. euroa (23 158 milj. euroa). Nokia Networksin liikevaihto laski 13 % ja oli 6 539 milj. euroa (7 534 milj. euroa). Nokia Ventures Organizationin liikevaihto pieneni 22 % ja oli 459 milj. euroa (585 milj. euroa).

Nokian liikevoitto vuonna 2002 kasvoi 42 % ja oli 4 780 milj. euroa (3 362 milj. euroa vuonna 2001). Liikevoittoprosentti oli 15,9 (10,8). Nokia Mobile Phonesin liikevoitto kasvoi 15 % ja oli 5 201 milj. euroa (4 521 milj. euroa). Nokia Networksin liiketappio pieneni ja oli 49 milj. euroa (liiketappio 73 milj. euroa). Nokia Mobile Phonesin liikevoittoprosentti oli 22,4 (19,5) ja Nokia Networksin -0,7 (-1,0). Nokia Ventures Organizationin liiketappio oli 141 milj. euroa (liiketappio 855 milj. euroa). Yhtymän yhteiset kulut olivat 231 milj. euroa (231 milj. euroa).

Vuoden 2002 aikana liikevoittoon vaikuttivat negatiivisesti 182 milj. euron suuruiset konserniliikearvon alennukset ja 265 milj. euron suuruisen kulukirjaus MobilComille annettuun asiakasrahoitukseen liittyen.

Rahoitustuotot olivat 156 milj. euroa (125 milj. euroa vuonna 2001). Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuuksia oli 4 917 milj. euroa (3 475 milj. euroa). Tilikauden voitto oli 3 381 milj. euroa (2 200 milj. euroa). Osakekohtainen tulos kasvoi ja oli 0,71 euroa (perus) ja euroa 0,71 (laimennettu), kun se vuonna 2001 oli 0,47 euroa (perus) ja 0,46 euroa (laimennettu).

Nettovelan suhde omaan pääomaan (gearing) oli vuoden 2002 lopussa -61 % (-41 % vuoden 2001 lopussa). Käyttöomaisuusinvestoinnit vuonna 2002 olivat 432 milj. euroa (1 041 milj. euroa).

Vuoden 2002 lopussa pitkäaikaiset asiakasrahoitussaatavat olivat yhteensä 1 056 milj. euroa (1 128 milj. euroa vuoden 2001 lopussa), ja asiakkaiden puolesta annetut takaukset olivat 91 milj. euroa (127 milj. euroa). Lisäksi Nokian asiakasrahoitussitoumukset olivat yhteensä 857 milj. euroa vuoden 2002 lopussa (2 955 milj. euroa). Yhteensä asiakasrahoituksen saatavat, takaukset ja sitoumukset olivat 2 004 milj. euroa (4 210 milj. euroa) ja niistä 1 573 milj. euroa (3 607 milj. euroa) liittyy kolmannen sukupolven verkkoihin.

Maailmanlaajuinen asema

Vuonna 2002 Nokian liikevaihdosta tuli Euroopasta 54 % (49 % vuonna 2001), Pohjois- ja Etelä-Amerikasta 22 % (25 %) ja Aasian ja Tyynenmeren alueelta 24 % (26 %). Kymmenen suurinta markkina-alueita olivat Yhdysvallat, Britannia, Kiina, Saksa, Italia, Ranska, Arabiemiirikuntien liitto, Thaimaa, Brasilia ja Puola. Yhteensä ne edustivat 60 % Nokian koko myynnistä.

Tutkimus ja kehitys

Vuonna 2002 Nokia jatkoi panostustaan maailmanlaajuiseen tutkimus- ja kehitysverkostoonsa ja -yhteistyöhön. Vuoden lopussa Nokialla oli 19 579 työntekijää T&K-tehtävissä, mikä vastaa noin 38 % koko Nokian henkilöstöstä. Nokialla on T&K-keskuksia 14 maassa. Nokian investoinnit tutkimus- ja kehitystyöhön kasvoivat 2 % (16 % vuonna 2001) ja olivat 3 052 milj. euroa (2 985 milj. euroa), mikä vastaa 10,2 % liikevaihdosta (9,6 % liikevaihdosta).

Yhteistyöhankkeet

Open Mobile Alliance

Teollisuudenalan siirtyessä uusiin sovelluksiin ja palveluihin yritysten keskinäinen yhteistyö on tiivistynyt vauhdittaen langattomien palveluiden käyttöönottoa sekä markkinoiden kasvua koko langattoman teollisuuden alalla. Nokia on ollut sekä marraskuussa 2001 liikkeelle lähtenään Open Mobile Architecture -hankkeen aktiivinen edistäjä että siitä kehittyneen Open Mobile Alliance -yhteenliittymän perustajajäsen. Kesäkuussa 2002 perustetun Open Mobile Alliancen jäsenmäärä on nopeasti kasvanut alkuperäisestä noin 180 jäsenestä yli 300 yritykseen, joihin kuuluu johtavia matkapuhelinoperaattoreita, laite- ja verkkovalmistajia, tietoliikenneyhtiöitä ja sisällöntuottajia.

Henkilöstö

Vuonna 2002 henkilöstöä oli keskimäärin 52 714 (57 716 vuonna 2001). Vuoden 2002 lopussa Nokian palveluksessa oli maailmanlaajuisesti 51 748 henkilöä (53 849). Vuonna 2002 Nokian henkilöstömäärä väheni 2 101 työntekijällä (vähennys 6 440 työntekijää).

Nokia-työsuhteen neljä kulmakiveä

Nokia on vuonna 2002 kehittänyt konseptin ”Nokia-työsuhteen neljä kulmakiveä” (employee value proposition) houkutelakseen uusia työntekijöitä sekä motivoidakseen ja pitääkseen palveluksessaan nykyisiä työntekijöitään. Konseptia on jo sovellettu ja sen käyttöönotto on aloitettu eri maissa vastaamaan paikallisiin työntekijöiden tarpeisiin ja odotuksiin. Konseptissa nostetaan esille neljä pääperiaatetta ja niiden tärkeys työsuhteessa, sekä esitellään käytössä olevia sovelluksia: 1) Nokia Way ja Nokian arvot, 2) suoritusperusteinen palkitseminen, 3) ammatillinen ja henkilökohtainen kehitys ja 4) työn ja vapaa-ajan yhteensovittaminen.

Liikevaihto toimialaryhmittäin, IAS 1.1. – 31.12.

	2002 milj. EUR	%	2001 milj. EUR	%	Muutos %
Nokia Mobile Phones	23 211	77	23 158	74	
Nokia Networks	6 539	22	7 534	24	-13
Nokia Ventures Organization	459	1	585	2	-22
Toimialaryhmien välinen myynti	-193		-86		
Nokia-yhtymä	30 016	100	31 191	100	-4

Liiketulos toimialaryhmittäin, IAS 1.1. – 31.12.

	2002 milj. EUR	% liike- vaihdosta	2001 milj. EUR	% liike- vaihdosta
Nokia Mobile Phones	5 201	22,4	4 521	19,5
Nokia Networks	-49	-0,7	-73	-1,0
Nokia Ventures Organization	-141	-30,7	-855	-146,2
Yhtymän yhteiset kulut	-231		-231	
Nokia-yhtymä	4 780	15,9	3 362	10,8

Yhteiskuntavastuu

Vuonna 2002 Nokia edistyi merkittävästi yhteiskuntavastuun alueella. Tähän kuului maailmanlaajuisen nuoriso-ohjelman (Make a Connection) laajentaminen 12 maahan. Ohjelman piirissä on nyt yli miljoona ihmistä. Lisäksi Nokia aloitti koko yhtiön laajuisen monimuotoisuutta edistävän ohjelman, jonka tavoitteena on estää syrjintää ja parantaa tiimien tuottavuutta ja innovatiivisuutta. Myös tuotteiden elinkaarijattelua kehitettiin edelleen ja sen läpinäkyvyyttä parannettiin kehittämällä ympäristöarvot huomioonottavaa tuotesuunnittelua, alihankkijaverkoston hallintaa ja tuotteiden loppukäsittelyä.

Nokia toimii aktiivisesti useissa kansainvälisissä hankkeissa, joita ovat Global Compact, YK:n ICT Task Force, International Youth Foundation, World Business Council for Sustainable Development ja Maailman luonnonsäätiö. Taloudellisissa ja ympäristöasioissa sekä sosiaalisissa kysymyksissä tekemämme työn sekä yhä läpinäkyvämmän raportoin-

nin ansiosta Nokia oli jälleen mukana Socially Responsible Investment (SRI) -mittauksissa, kuten Dow Jones Sustainability Indexes:issä ja FTSE4Good:issa.

Vuonna 2002 Nokia nimettiin 12 kansallisen SRI-tutkimusjärjestön yhteenliittymän, Sustainable Investment Research International Group:in (SiRI) SRI-rahastojen parhaaksi eurooppalaiseksi osakkeeksi.

Nokia Mobile Phones vuonna 2002

Nokia Mobile Phones jatkoi johtavan tuotevalikoimansa uudistamista ja julkisti vuonna 2002 ennätyskelliset 34 uutta tuotetta, joissa yhdistyvät värinäyttö, kuvaviestintä, multimedia, langattomat pelit ja polyfoniset soittoäänät. Näistä uusista puhelimista neljästätoista oli värinäyttö ja multimediaviestimiinaisuus. Tämä osoittaa, että yhä suurempi osa Nokian tuotevalikoimaan kuuluvista puhelimista mahdollistaa edistyskelliset langattomat palvelut.

Vuonna 2002 Nokia julkisti myös ensimmäisen WCDMA-puhelimensa, Nokia 6650:n, jonka toimitukset operaattoreiden testikäyttöön aloitettiin lokakuussa. Lisäksi Nokia aloitti ensimmäisten Pohjois- ja Etelä-Amerikan markkinoille tarkoitettujen CDMA2000 1X -puhelinten toimitukset. Nämä mallit olivat Nokia 6370, Nokia 6385, Nokia 3585 ja Nokia 8280.

Kuvaviestinnässä Nokia aloitti urauurtavan kamerapuhelimensa Nokia 7650:n toimitukset laajentaen langattomien markkinoiden alan puheesta visuaaliseen viestintään. Asiakkaiden ja käyttäjien palaute on kaikilta tahoilta ollut erittäin positiivista.

Yrityskäyttöön tarkoitettujen tuotteiden segmentillä yhtiö laajensi tuotevalikoimaansa Nokia Communicator 9200 -sarjasta Nokia 6800 -viestilaitteeseen, jonka täysimittainen näppäimistö on optimoitu sähköpostin vastaanottamiseen ja lähettämiseen käyttäjän ollessa liikkeessä.

Nokia ilmoitti vuonna 2002 tuovansa langattomuuden peliteollisuuden tarjoamalla korkealaatuisia pelejä uusiin, pelaamiseen optimoituihin game deck -tuotekategorian laitteisiin. Nokian ja maailman johtavan pelijulkaisijan, Segan, yhteistyösopimuksen mukaisesti yhtiöt kehittävät pelejä uuteen langattomaan Nokia N-Gage™ game deck -laitteeseen, joka käyttää Series 60 -ohjelmistoalustaa ja Symbian-käyttöjärjestelmää.

Nokian myyntivolyymit olivat vuonna 2002 ennätyskelliset 152 miljoonaa matkapuhelinta, mikä tarkoittaa markkinoita nopeampaa, 9 %:n kasvua verrattuna vuoteen 2001. Nokian tuotteiden jatkuvan johtavan aseman ja käyttäjäuskollisuuden ansiosta yhtiö on kasvattanut markkinaosuuttaan jo viitenä peräkkäisenä vuotena. Nokian markkinaosuus vuonna 2002 on arviolta 38 %, mikä tuo yhtiön lähemmäksi 40 %:n markkinaosuustavoitettaan.

Vuonna 2002 Nokia Mobile Phones siirtyi uuteen toimintamalliin, jonka tavoitteena on vauhdittaa kasvua, lisätä joustavuutta ja mittakaavaetujen hyödyntämistä. Toukokuun alusta alkaen yhdeksän uutta yksikköä ovat kukin vastanneet tuotteiden ja liiketoiminnan kehittämistä tietyllä markkinasegmentillä. Muutoksen ansiosta Nokia pystyy optimoimaan toimintansa vertikaalisilla liiketoiminta-alueilla samalla kun se hyötyy merkittävistä mittakaavaeduista horisontaalisissa toiminnoissa, kuten sovellusten kehitystyössä sekä yhtiön tehokkaassa tilaus-toimitusketjun hallinnassa.

Nokia Networks vuonna 2002

Vuonna 2002 Nokia Networks allekirjoitti Aasiassa, Kiinassa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa 20 GSM-verkkosopimusta, joista kolme on uusien asiakkaiden kanssa.

Langattomat multimediaviestipalvelut tulivat käyttäjien ulottuville vuonna 2002 useimpien GSM-operaattoreiden nopean MMS-palveluiden käyttöönoton ansiosta. Vuoden loppuun mennessä Nokia Networks oli toimittanut MMS-ratkaisun pitkälti yli 40 operaattorille.

WCDMA 3G -teknologian käyttöönotto siirtyi esikaupalliseen ja kaupalliseen vaiheeseen vuoden 2002 lopussa. Nokia allekirjoitti 10 uutta kolmannen sukupolven verkkosopimusta Itävallassa, Belgiassa, Saksassa, Irlannissa, Japanissa, Britanniassa ja Taiwanissa. Syyskuussa Nokia aloitti ensimmäisenä toimittajana EDGE-laitteistojen volyymitoimitukset kaikille GSM-taajuuksille ja kaikilla mantereilla.

Nokia allekirjoitti yhdeksän uutta laajakaistastosopimusta vuonna 2002 ja julkisti seuraavan sukupolven laajakaistaverkkoratkaisuihin tarkoitettua Nokia D500 -järjestelmäalustan Yhdysvalloissa ja ETSI-markkinoilla.

Yhtiö vahvisti GSM/EDGE/WCDMA-tuoteperhettä edelleen useilla uusilla tuotteilla ja ratkaisuilla. Tärkeimpiin julkistuksiin kuuluivat perusta tulevaisuuden IP-pohjaisten matkaviestintäverkkojen runkoverkkoihin sekä lineaaristen Nokia LTX -lähetinvaastanotinmoduulien tuoteperhe, joka tukee avointa IP-pohjaista tukiasema-arkkitehtuuria.

Vuoden 2002 aikana Nokia järjesteli toimintojaan vastaamaan paremmin nykyistä markkinakapasiteettia ja markkinaolosuhteita, ja vähensi työntekijöiden määrää matkapuhelinverkkojen toimituksessa ja ylläpidossa sekä tuotannossa. Lisäksi Nokia vähensi radiopuhelinverkkoyksikkönsä työntekijöiden määrää vastaamaan arvioitua hitaampaa TETRA-markkinoiden kehitystä.

Nokia Ventures Organization vuonna 2002

Huolimatta siitä, että yritysten tietotekniikkainvestoinnit pysyivät ennallaan ja verkkoturvamarkkinat kasvoivat hitaasti vuonna 2002, Nokia Internet Communicationsin liikevaihto ja markkinaosuus yritysten palomuurij- ja verkkoturvamarkkinoista pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2001. Lisäksi yksikön toiminnallinen tehokkuus parani merkittävästi.

Vuonna 2002 yksikkö julkisti ennätyksellisen määrän uusia tuotteita ja ratkaisuja, jotka sekä laajentavat Nokian verkkoturvalaitteistojen valikoimaa että vastaavat markkinoiden uusiin mahdollisuuksiin. Langattomuuden tuominen yritysten työntekijöiden käyttöön, yritysten sähköpostiliikenteen sisällön turvaaminen sekä palomuurij- ja verkkoturvaetujen tarjoaminen etätoimistoille ovat lupaavia kasvualueita, joille Nokia tarjoaa uusia tuotteita. Nokia Security Developers Alliance julkaistiin heinäkuussa edistämään uusien turvaratkaisujen kehittämistä Nokian omien ratkaisujen täydentämiseksi. Vuonna 2003 Nokia Internet Communications tavoittelee edelleen johtavaa asemaa yritysten verkkoturvamarkkinoilla ja tuo lisäksi langattomia palveluita yrityksille.

Nokia Home Communicationsin liikevaihto pieneni selvästi vuonna 2002, kun yksikkö alkoi siirtyä uusille horisontaalisille markkinoille julkistamalla maanpäälliseen verkkoon ja satelliittimarkkinoille suunnattuja uudenlaisia laitteita, jotka tarjoavat kuluttajille runsaasti digitaalisia palveluita. Vuoden toisella puoliskolla julkistettu Nokia Mediamaster 230 S tuo Bluetooth-teknologiaan pohjautuvan yhteentoimivuuden kotiympäristöön.

Muutoksia osakepääomassa

Vuosien 1997 ja 1999 avainhenkilöille suunnattujen optio-ohjelmien perusteella tehtyjen 50 377 020 osakkeen merkinnän seurauksena Nokian osakepääoma kasvoi yhteensä 3 022 621,20 eurolla vuonna 2002.

Nokian konserniyhtiöiden hallussa oli 31.12.2002 yhteensä 1 145 621 Nokian osaketta, joiden nimellisarvo oli yhteensä 68 737,26 euroa ja osuus yhtiön osakepääomasta ja kaikista äänistä 0,02 %.

Nokian osakkeiden kokonaismäärä oli 31.12.2002 yhteensä 4 787 907 141. Nokia sai osakemerkinnöillä uutta pääomaa vuonna 2002 yhteensä 162 827 165,74 euroa. Osakepääoma 31.12.2002 oli 287 274 428,46 euroa.

Tytäryhtiö

Nextrom Holding S.A. julkisesti noteerattu Sveitsin lain alainen yhtiö, tuli Nokia Oyj:n tytäryhtiöksi 1.7.2002 alkaen.

Tulevaisuudennäkymät

Nokian tavoitteena on saavuttaa ja säilyttää johtava asema tietoliikennetuotteiden ja -palvelujen tuottajana ja rikastuttaa näin ihmisten jokapäiväistä elämää sekä mahdollistaa yritysten kasvu. Nokia pyrkii keskitämään toimintansa käyttäjien tarpeisiin, riskien hallintaan ja maineen kasvattamiseen yhdistäen kaikkien sidosryhmien odotukset päätöksentekoon liiketoiminnassaan.

Vuonna 2002 Nokia osoitti hyvän suorituskykynsä haastavassa toimintaympäristössä. Johtava tuotemerkki, toiminnallinen erinomaisuus ja tuotteiden jatkuva uudistaminen ovat perusta vahvalle kannattavuudelle. Vuoteen 2003 siirryttäessä Nokia arvioi markkinaolosuhteiden jatkuvan haasteellisina, mutta pyrkii edelleen vahvistamaan johtavaa markkina-asemaansa saavuttaakseen hyvän kannattavuuden sekä kasvattaakseen markkinaosuuttaan kahdella pääliiketoiminta-alueellaan.

Alansa toimialajohtajana sekä kansainvälisenä yrityksenä Nokia suhtautuu velvoitteisiinsa vakavasti. Se, että yhtiö noudattaa terveitä eettisiä periaatteita, edistää liiketoimintaa: se auttaa minimoimaan riskejä, varmistamaan lainmukaisen toiminnan ja tukee yhtiön mainetta sidosryhmien keskuudessa. Harjoittaessaan liiketoimintaa vastuullisella tavalla Nokia voi merkittävästi edistää kestävästä kehitystä rakentaen samalla vakaan pohjan taloudelliselle kasvulle.

Osinko

Nokian hallitus ehdottaa vuodelta 2002 maksettavaksi osinkoa, joka on 0,28 euroa osakkeelta.

Konsernin tuloslaskelma, IAS

1.1.-31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Liikevaihto		30 016	31 191	30 376
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-18 278	-19 787	-19 072
Tutkimus- ja kehityskulut		-3 052	-2 985	-2 584
Myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	6,7	-3 239	-3 523	-2 804
Kertaluonteiset asiakasrahoituskulut	7	-279	-714	-
Konserniliikearvon arvonalennukset	7	-182	-518	-
Poistot konserniliikearvosta	9	-206	-302	-140
Liikevoitto	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9	4 780	3 362	5 776
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	32	-19	-12	-16
Rahoitustuotot ja -kulut	10	156	125	102
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta		4 917	3 475	5 862
Tuloverot	11	-1 484	-1 192	-1 784
Vähemmistöosuus tuloksesta		-52	-83	-140
Tilikauden voitto		3 381	2 200	3 938
Tulos/osake	28	EUR	EUR	EUR
Perus		0,71	0,47	0,84
Laimennettu		0,71	0,46	0,82
Osakkeita keskimäärin (1 000 osaketta)	28	2002	2001	2000
Perus		4 751 110	4 702 852	4 673 162
Laimennettu		4 788 042	4 787 219	4 792 980

Ks. konsernitilinpäätöksen liitetiedot.

Konsernitase, IAS

31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
VASTAAVAA			
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Aktivoidut tuotekehitysmenot	12	1 072	893
Konserniliikearvo	12	476	854
Muut aineettomat hyödykkeet	12	192	237
Aineelliset hyödykkeet	13	1 874	2 514
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	49	49
Available-for-sale-sijoitukset	15	238	399
Laskennallinen verosaaminen	24	731	832
Pitkäaikaiset lainasaamiset	16	1 056	1 128
Muut sijoitukset		54	6
		5 742	6 912
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
Vaihto-omaisuus	17, 19	1 277	1 788
Myyntisaamiset	18, 19	5 385	5 719
Siirtosaamiset ja ennakkomaksut	18	1 156	1 480
Muut lyhytaikaiset rahoitussaamiset		416	403
Available-for-sale-sijoitukset	15, 34	7 855	4 271
Rahat ja pankkisaamiset	34	1 496	1 854
		17 585	15 515
Yhteensä		23 327	22 427
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	21	287	284
Ylikurssirahasto		2 225	2 060
Omat osakkeet		-20	-21
Muuntoerot		135	326
Arvostuserot	20	-7	20
Kertyneet voittovarot	22	11 661	9 536
		14 281	12 205
Vähemmistöosuudet			
		173	196
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat	23	187	207
Laskennallinen verovelka	24	207	177
Muut pitkäaikaiset velat		67	76
		461	460
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	25	377	831
Ostovelat		2 954	3 074
Siirtovelat	26	2 611	3 477
Varaukset	27	2 470	2 184
		8 412	9 566
Yhteensä		23 327	22 427

Ks. konsernitilinpäätöksen liitetiedot.

Konsernin rahavirtalaskelma, IAS

1.1.–31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Liiketoiminnan rahavirta				
Tilikauden voitto		3 381	2 200	3 938
Suoriteperusteisten erien peruminen	33	3 151	4 132	2 805
Tulorahoitus ennen nettokäyttöpääoman muutosta		6 532	6 332	6 743
Nettokäyttöpääoman muutos	33	955	978	-1 377
Liiketoiminnan rahavirta		7 487	7 310	5 366
Saadut korot		229	226	255
Maksetut korot		-94	-155	-115
Muut rahoituserät		139	99	-454
Maksetut verot		-1 947	-933	-1 543
Liiketoiminnan nettorahavirta		5 814	6 547	3 509
Investointien rahavirta				
Ostetut konserniyhtiöt, pois lukien hankitut rahavarat (2002: 6 milj. euroa, 2001: 12 milj. euroa, 2000: 2 milj. euroa)		-10	-131	-400
Available-for-sale-sijoitukset, pitkäaikaiset		-99	-323	-111
Aktivoitujen t&k-kustannusten lisäys		-418	-431	-393
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys		-563	-1 129	-776
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys		314	-	-
Muiden pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)		-32	84	-
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)		-85	-114	378
Investoinnit muuhun käyttöomaisuuteen		-432	-1 041	-1 580
Myydyt konserniyhtiöt, pois lukien luovutetut rahavarat		93	-	4
Pitkäaikaisten available-for-sale-sijoitusten myynti		162	204	75
Muun käyttöomaisuuden myynti		177	175	221
Saadut osingot		25	27	51
Investointien nettorahavirta		-868	-2 679	-2 531
Rahoitustoimintojen rahavirta				
Osakepääoman korotus liittyen optioiden käyttöön		163	77	72
Omien osakkeiden osto		-17	-21	-160
Vähemmistöjen sijoitus konserniyhtiöihin		26	4	7
Pitkäaikaisten velkojen lisäys		100	102	-
Pitkäaikaisten velkojen vähennys		-98	-59	-82
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)		-406	-602	133
Osingonjako		-1 348	-1 396	-1 004
Rahoitustoimintojen nettorahavirta		-1 580	-1 895	-1 034
Muuntoero-oikaisu		-163	-43	80
Likvidien varojen lisäys		3 203	1 930	24
Likvidit varat tilikauden alussa		6 125	4 183	4 159
Likvidit varat tilikauden lopussa		9 328	6 113	4 183
Käyvän arvon muutos lyhytaikaisille available-for-sale-sijoituksille		23	12	-
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa		9 351	6 125	4 183

Kansainvälisen laskentasäännösten mukainen konsernitilinpäätös (IAS)

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Likvidien varojen muutos tilikauden aikana:			
Likvidit varat tilikauden alussa niin kuin aikaisemmin raportoitu	6 125	4 183	4 159
IAS 39:n vaikutus, lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten arvostus käypään arvoon	-	42	-
Likvidit varat tilikauden alussa, oikaistu	6 125	4 225	4 159
Käyvän arvon muutos lyhytaikaisille available-for-sale-sijoituksille	23	-30	-
Likvidien varojen lisäys	3 203	1 930	24
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	9 351	6 125	4 183
Likvidit varat tilikauden lopussa			
Rahat ja pankkisaamiset	1 496	1 854	1 409
Lyhytaikaiset available-for-sale-sijoitukset (liite 34)	7 855	4 271	2 774
	9 351	6 125	4 183

Ks. konsernitilinpäätöksen liitetiedot.

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. vuoden aikana hankittujen ja myytyjen tytäryhtiöiden ja valuuttakurssien muutosten takia.

Kansainvälisen laskentasäännösten mukainen konsernitilinpäätös (IAS)

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IAS

Konserni, milj. EUR	Osakemäärä (1 000 kpl)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvostus- erot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.1999	4 652 679	279	1 079	-24	243	-	5 801	7 378
Yrityskaappoihin liittyvä suunnattu anti	10 021	1	484					485
Osakepääoman korotus liittyen optioiden käyttöön	32 128	2	70					72
Osto-optioiden antaminen yrityskaappojen yhteydessä			75					75
Yrityskaappoihin liittyvien osto-optioiden käyttö			-13					-13
Omien osakkeiden hankinta	-3 252			-160				-160
Omien osakkeiden luovutus	557			27				27
Osingonjako							-931	-931
Muuntoerot					104			104
Muutos laskentaperiaatteissa							-206	-206
Muu lisäys							39	39
Tilikauden voitto							3 938	3 938
Oma pääoma 31.12.2000	4 692 133	282	1 695	-157	347	-	8 641	10 808
IAS 39:n soveltamisen vaikutus						-56		-56
Oma pääoma 1.1.2001, oikaistu	4 692 133	282	1 695	-157	347	-56	8 641	10 752
Yrityskaappoihin liittyvä suunnattu anti	18 329	1	331					332
Osakepääoman korotus liittyen optioiden käyttöön	23 057	1	76					77
Osto-optioiden antaminen yrityskaappojen yhteydessä			20					20
Yrityskaappoihin liittyvien osto-optioiden käyttö			-10					-10
Omien osakkeiden hankinta	-995			-21				-21
Omien osakkeiden luovutus	3 778		-52	157				105
Osingonjako							-1 314	-1 314
Muuntoerot					65			65
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen arvostuskulut					-86			-86
Tulevien kassavirtojen suojaus						76		76
Available-for-sale-sijoitukset						0		0
Muu lisäys							9	9
Tilikauden voitto							2 200	2 200
Oma pääoma 31.12.2001	4 736 302	284	2 060	-21	326	20	9 536	12 205
Osakepääoman korotus liittyen optioiden käyttöön	50 377	3	160					163
Yrityskaappoihin liittyvien osto-optioiden käyttö			-17					-17
Verohyöty optioiden käytöstä			22					22
Omien osakkeiden hankinta	-900			-17				-17
Omien osakkeiden luovutus	983			18				18
Osingonjako							-1 279	-1 279
Muuntoerot					-285			-285
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen arvostustuotot					94			94
Tulevien kassavirtojen suojaus						60		60
Available-for-sale-sijoitukset						-87		-87
Muu lisäys							23	23
Tilikauden voitto							3 381	3 381
Oma pääoma 31.12.2002	4 786 762	287	2 225	-20	135	-7	11 661	14 281

Osakekohtainen osinko on 0,28 euroa vuodelta 2002 (0,27 euroa vuodelta 2001 ja 0,28 euroa vuodelta 2000) riippuen osakkeenomistajien hyväksynnästä.

Ks. konsernitilinpäätöksen liitetiedot.

1. Laskentaperiaatteet

Nokian konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen laskentasäännösten (International Accounting Standards - IAS) mukaisesti. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin arvoihin ellei ole erikseen toisin mainittu alla olevissa laskentaperiaatteissa. Liitetietoinformaatio vastaa myös suomalaista laskentasäännöstä.

Konserni on soveltanut vuoden 2001 alusta uutta IAS 39 -standardia - Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen (IAS 39). Standardin käyttöönoton vaikutus on esitetty laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista ja lisätietoa annetaan laskentaperiaatteiden kohdissa Arvostusperiaatteet ja Suojauslaskenta sekä liitetiedoissa 15, 20 ja 34. IAS 39:n mukaan vuoden 2000 tietoja ei ole muutettu takautuvasti.

Arvioiden käyttö tilinpäätöksissä

Kun tilinpäätöstä laaditaan hyvän kirjanpitotavan mukaisesti, yhtiön johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen sisältöön. Lopputulemat voivat poiketa näistä arvioista.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää Nokia Oyj:n ja sen suoraan tai välillisesti omistamat tytäryhtiöt (yli 50 % äänimäärästä tai oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista). Sijoitukset osakkuusyhtiöihin (yleensä 20–50 % äänimäärästä tai huomattava vaikutusvalta) otetaan mukaan konsernitilinpäätökseen ns. equity-menetelmää käyttäen.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat eliminoidaan konsolidoinnissa. Vähemmistöosuus erotetaan tuloksesta ja esitetään omana eräänä tuloslaskelmassa. Vähemmistöosuus esitetään myös taseessa omana eräänä.

Konsernin ja osakkuusyhtiöiden välisten käyttöomaisuuskauppojen yhteydessä syntyneet myyntivoitot eliminoidaan omistusosuuden suhteessa. Erä vähennetään konsernin kertyneistä voittovaroista ja käyttöomaisuudesta. Eliminoitu myyntivoitto tuloutetaan poistojen tahdissa.

Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt otetaan mukaan hankintahetkestä lähtien. Vastaavasti tilikauden aikana myydyt yhtiöt ovat mukana myyntihetken asti.

Liikearvo

Keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Liikearvoa laskettaessa yritysten hankintamenosta vähennetään konsernin osuus hankittujen yhtiöiden omasta pääomasta. Liikearvo poistetaan suunnitelman mukaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusajan. Poistoaika vaihtelee kahdesta viiteen vuoteen hankinnan luonteen mukaan. Arvioitua vaikutusaikaa arvioidaan kunakin tilinpäätöshetkenä ja, jos arvio poikkeaa merkittävästi aiemmasta arvosta, poistoaikaa oikaistaan vastaavasti.

Liikearvon arvo arvioidaan vuosittain tai useammin, mikäli olosuhteiden muuttuessa on todennäköistä, että arvo saattaa olla alentunut. Jos liikearvon arvo on saattanut alentua, määritellään kerrytettävissä oleva rahamäärä sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon liikearvo kuuluu. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaa rahamäärää verrataan sen kirjanpitoarvoon ja arvonalentuminen kirjataan, jos kerrytettävissä oleva rahamäärä on kirjanpitoarvoa pienempi. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka on riittävän lähellä tapahtumapäivän kurssia. Tilikauden päättyessä yhtiössä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan käyttäen vuoden lopun kurssia. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myynnin tai hankinnan ja valmistuksen kulujen oikaisuina. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan nettomääräisinä rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Ulkomaisten konserniyhtiöt

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen raportointiperiodin keskipursseja. Kaikki tase-erät tilikauden tulosta lukuunottamatta muunnetaan euroiksi käyttäen vuoden lopun kurssia. Ulkomaisten konserniyhtiöiden hankinnasta syntyvä liikearvo muunnetaan euroiksi käyttäen hankintahetken kurssia. Hankintamenomenetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerot sekä muuntoero, joka syntyy tuloslaskelman ja taseen kääntämisestä eri kursseilla, käsitellään konsernin omaa pääomaa oikaisevana eränä. Tilikauden aikana konserniyhtiöiden tai niiden osan, myynnistä, likvidoinnista, luopumisesta tai oman pääoman takaisinmaksusta kertyneet muuntoerot viedään tulokseen samalla hetkellä, kun vastaava myyntivoitto tai -tappio kirjataan.

Arvostusperiaatteet

Konserni on soveltanut vuoden 2001 alusta IAS 39 -standardia. Standardin käyttöönoton vaikutukset omaan pääomaan on esitetty liitetietojen kohdassa 20. Sijoitukset oman ja vieraan pääoman ehtoihin markkinakelpoisiin arvopapereihin sekä listaamattomiin osakkeisiin luokitellaan IAS 39 mukaisesti seuraaviin kategorioihin: 1) eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, 2) kaupankäyntitaroitukseen hankitut sijoitukset sekä 3) available-for-sale-sijoitukset. Tällä hetkellä konsernin kaikki sijoitukset kuuluvat luokkaan available-for-sale. Available-for-sale-sijoitukset arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida määrittellä luotettavasti, esitetään hankintahintaan tai sitä alempan arvoon, mikäli niihin kohdistuu pysyvä arvonalennus. Sijoitusten myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Available-for-sale-sijoitusten käyvän arvon muutokset huomioidaan oman pääoman arvostuseroissa. Kun sijoitus myydään tai sen arvo pysyvästi alenee ja on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta, suoraan omaan pääomaan merkitty kertynyt nettotappio poistetaan omasta pääomasta ja kirjataan tulosvaikutteisesti tilikaudella. Jos käypään arvoon taseeseen merkityn available-for-sale-sijoituksen käypä arvo kasvaa myöhemmällä tilikaudella ja jos kasvun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän tappion tulosvaikutteisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, tappio peruutetaan ja peruutus kirjataan tulosvaikutteisesti tilikaudella.

Korkotermini-, korko-optio- ja korkofutuurisopimusten käypä arvo määritellään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimusten käypä arvo arvioidaan tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Yllämainittujen sopimusten käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa.

Käteissuoritteiset osakejohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöshetken osakekurssia. Sopimuksen käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa.

Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan arvostamalla termiinisuus tilinpäätöshetkellä termiinikurssiin ja vertaamalla sitä termiinin tekohetken termiinikurssin kautta laskettuun vasta-arvoon. Optiot arvostetaan tilinpäätöshetkellä Garman & Kohlhagen arvonmääritysmallilla. Valuuttatermiinien ja valuuttaoptioiden arvostustuloksen muutos raportoidaan tuloslaskelmassa lukuunottamatta osaa, joka täyttää suojauslaskennan vaatimukset.

Konserni seuraa kytkettyjä johdannaisia ja soveltaa niihin käyvän arvon laskentaa. Kytkeytyt johdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttämällä soveltuvia arvostusmalleja; kuten optioiden arvonmääritysmalleja ja kassavirtojen nykyarvomenetelmää. Käyvän arvon määrittämisessä käytetään arvostushetken markkinainformaatiota. Arvonmuutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa tai -kuluissa.

Suojauslaskenta

Ennakoitujen valuuttamääraisten myyntien ja ostojen suojaus. Konserni soveltaa suojauslaskentaa IAS 39 -standardin vaatimukset täyttävillä asianmukaisesti dokumentoiduille ja tehokkaille ennakoitujen valuuttamääraisten myyntien ja ostojen suojaus. Suojatun kassavirran täytyy olla todennäköinen ja kassavirralla täytyy olla viime kädessä tuloslaskelmavaikutus. Suojan täytyy olla tehokas sekä etu- että jälkikäteen.

Suojauslaskennassa käytettäviä johdannaissopimuksia ovat valuuttatermiinit, valuuttaoptiot ja optiostrategiat, joiden nettomääräinen preemio on nolla tai maksettu, ostettujen ja myytyjen optioiden muut sopimusehdot ovat samat, ja joissa myydyin option nimellisarvo ei ylitä ostetun option nimellisarvoa.

Valuuttatermiinien arvostustuloksen muutos sekä valuuttaoptioiden perusarvon muutos jaksotetaan omaan pääomaan tehokkaaksi todettujen suojausten osalta. Valuuttaoptioiden aika-arvon muutos kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan myynnin ja oston oikaisueriin.

Kertynyt arvostustuloksen muutos siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan, myynnin ja oston oikaisueriin sillä tilikaudella, jolla suojattu ennakoitu myynti tai osto kirjataan tilikauden tuloslaskelmaan. Mikäli suojatun kassavirran ei enää odoteta toteutuvan, siihen liittyvä suojausinstrumentista kertynyt suoraan omaan pääomaan merkitty arvostustulos siirretään välittömästi tuloslaskelmaan myynnin ja oston oikaisueriin. Jos suojatun kassavirran toteutumista ei pidetä enää todennäköisenä, mutta sen odotetaan kuitenkin toteutuvan, jätetään tällöin siihen liittyvä kertynyt arvostustulos omaan pääomaan, kunnes kassavirta toteutuu.

Mikäli johdannainen ei täytä IAS 39 -standardin mukaisia vaatimuksia suojauslaskennalle, sen arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus. Konserni soveltaa suojauslaskentaa myös ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen valuuttamääraisten nettosijoitusten suojaukseen. Suojausten tulee täyttää IAS 39 -standardin asettamat vaatimukset; niiden tulee olla asianmukaisesti dokumentoituja ja tehokkaita sekä etu- että jälkikäteen.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksessa käytetään valuuttamääraisiä lainoja ja talletuksia, valuuttatermiinejä sekä optioita tai optiostrategioita, joiden nettomääräinen preemio on nolla tai maksettu, ja joissa ostettujen ja myytyjen optioiden muut sopimusehdot ovat samat.

Valuuttatermiinien arvostustuloksen muutos spot-hinnan muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin. Valuuttatermiinien korkoeron muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Valuuttaoptioiden perusarvon muutos kirjataan oman pääoman muuntoeroihin. Valuuttaoptioiden aika-arvon muutos kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli suojausinstrumentina käytetään valuuttamääraistä lainaa tai talletusta, kaikki kurssierot kirjataan oman pääoman muuntoeroihin.

Kertyneen arvostustuloksen muutos siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan vain, jos ulkomainen yksikkö myydään tai puretaan.

Tuloutusperiaate

Pääosin konserni tulouttaa suoritteiden myynnin, kun seuraavat kriteerit täyttyvät: on olemassa sopimus, toimitus on tapahtunut, hinta on kiinteä ja määriteltävissä ja maksusuoritus on todennäköinen.

Projektien, joissa toimitetaan monimutkainen, asiakkaan tarpeisiin räätälöity tuote- ja palvelukokonaisuus, myynti tuloutetaan projektin valmistusasteen mukaisesti. Yleisesti valmistusastetta mitataan jo syntyneiden kustannusten osuudella projektin arvioituista kokonaiskustannuksista. Työkokonaisuuksiin perustuvaa menetelmää käytetään silloin, kun se yksittäisten projektien luonteesta johtuen parhaiten mittaa projektin edistymistä.

Valmistusasteen mukainen tuloutusmenetelmä perustuu arvioihin sopimuksesta odotettavissa olevista myynnistä ja kustannuksista, sekä projektin etenemisen luotettavaan mittaukseen. Tuloutettua myyntiä ja voittoa muutetaan, jos arviot projektin lopputulemasta muuttuvat. Arvioiden muutoksesta johtuva kumulatiivinen vaikutus kirjataan sillä tilikaudella, jolloin muutos ensi kertaa on tiedossa ja arvioitavissa. Sopimuksesta odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi, kun se on tiedossa ja arvioitavissa.

Lähetys- ja käsittelykulut

Tuotteiden lähettämisestä ja jakelusta aiheutuneet kulut sisältyvät hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät, lukuun ottamatta tiettyjä tuotekehitysmenoja, jotka aktivoidaan, kun tietyt kriteerit ovat täyttyneet. Aktivoidut tuotekehitysmenot poistetaan systemaattisesti vaikutusaikanaan. Poistoaika on 2–5 vuotta.

Muut pitkävaikutteiset menot

Ostettujen patenttien, tuotemerkkien ja lisenssien hankintamenot aktivoidaan ja poistetaan tasapoistoin taloudellisena vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään 20 vuodessa. Jos omaisuuden arvon alentumisesta on viitteitä, aineettoman hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä selvitetään ja tehdään sen mukainen alaskirjaus. Sisäiseen käyttöön hankittujen ohjelmistolisenssien hankintamenot aktivoidaan. Nämä hankintamenot sisältyvät muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistetaan enintään kolmessa vuodessa.

Eläkkeet

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Eläkemeno, jotka perustuvat paikallisten viranomaisten laatiimiin ja säännöllisesti tarkistettaviin eläkelaskelmiin, kirjataan tilikauden kuluksi. Eläkejärjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkevakuutusyhtiöille tai eläkesäätiöille.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernin maksupohjaisten, usean työnantajan sekä vakuutettujen järjestelyjen eläkkeiden maksusuoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä, ensisijaisesti suomalaisen TEL-järjestelmän rahastoidussa osassa, eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoitua etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method): eläkemenot on kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kustannus työntekijöiden palvelusajalle. Eläkevastuu saadaan laskemalla arvioitujen kassavirtojen nykyarvo käyttäen diskonttokorkona pitkien valtion velkasitoumusten korkoa. Näiden velkasitoumusten maturiteetin tulisi vastata laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, rajamäärän ylittävältä osalta, kirjataan työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuuden arvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin. Kuluvasta käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset tasa-poistot, jotka perustuvat arvioituaan taloudelliseen käyttöikänsä. Tavallimmat poistoaajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	20–33 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta

Maa- ja vesialueiden arvoista ei tehdä poistoja.

Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan yleensä tilikauden kuluksi. Edellisestä poiketen suuria perusparannusmenoja aktivoidaan ja poistetaan vaikutusaikanaan, mikäli on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioitua suoritusastan.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liikutulokseen.

Leasing

Käyttöleasingmaksut on käsitelty vuokratuloina ja ne kirjataan tuloslaskelmaan tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa fifo-periaatetta noudattaen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden menojen tai niitä alemman luovutushinnan määräisenä. Luovutushinta on käypä hintataso vähennettynä tavanomaisilla myyntikululla. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty hankintamenojen lisäksi myös tuotannon välillisiä kustannuksia.

Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttisuudesta johdettu arvonalentuminen.

Likvidit varat

Konserni käyttää lyhytaikaisen likviditeetin hallintaan rahavaroja sekä likvidejä korollisia rahoitusarvopapereita (esitetään taseen lyhytaikaisissa available-for-sale-sijoituksissa). Kassavirtalaskelmassa nämä erät näytetään kohdassa likvidit varat.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset on merkitty kirjanpitoon alkuperäisen lasketun määrän mukaisesti vähennettynä epävarmoilla saamisilla. Avoimena olevia saamia seurataan jatkuvasti ja luottotappiot kirjataan kuluksi havaitaessa.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan ydinliiketoimintaan kuuluviksi ja ne kirjataan taseeseen velaksi summalla, joka on saatu liikkeellelaskettaessa vähennettynä transaktiokustannuksilla. Korot jaksotetaan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle käyttäen efektiivisen tuoton menetelmää.

Asiakaslainat

Asiakaslainat kirjataan taseeseen lainasaamisiksi. Korkotulo jaksotetaan tuloslaskelmaan saamisen juoksuajalle. Lainasaatavien luottoriskiä sekä lainoille saatua vakuuksia seurataan jatkuvasti; mikäli on nähtävissä, että lainojen takaisinmaksu ei toteudu sovitun mukaisena, alkuperäisen arvon ja toteutuvien tulevien kassavirtojen nykyarvon välinen erotus kirjataan varaukseksi.

Tuloverot

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät konserniyhtiöiden tilikauden tulosten ja paikallisten verosäännösten perusteella tilinpäätöshetkellä vallitsevan verokannan mukaan lasketut verot.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä jaksotuseroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevaa verokantaa käyttäen.

Tätä menetelmää käytettäessä konserni laskee konserniyhtiön hankinnan yhteydessä laskennallisen verovelan tai -saamisen hankitun tytäryhtiön nettovarallisuuden käypien arvojen ja verotuksessa huomioon otettujen tasearvojen välisille eroille.

Merkittävimmät jaksotuserot syntyvät sisäisestä varastokatteesta, käyttöomaisuuden poistoista, tilinpäätössiirroista ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen on huomioitu kertyneistä, verotuksessa käyttämättömistä tappioista mikäli on todennäköistä, että vastaava määrä verotettavaa tuloa syntyy näitä tappioita kattamaan.

Optio-oikeudet

Optio-oikeuksia myönnetään työntekijöille. Optiot annetaan kiinteällä merkintähinnalla, joka määritellään optio-ohjelman ehdoissa. Kun optio-oikeudet käytetään, kirjataan osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (oikaistuna mahdollisilla transaktiokustannuksilla) osakkeen pääomaan (nimellisarvo) ja ylikurssirahastoon. Yhdysvalloissa käytettyihin optioihin liittyvä verohyöty kirjataan ylikurssirahastoon. Kun omia osakkeita luovutetaan annettujen osto-optioiden täyttämiseksi, kirjataan optioiden käytöstä syntyneet voitot tai tappiot ylikurssirahastoon.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva lakisääteinen tai muuten velvoittava sitoumus, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköinen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Kun Nokia odottaa, että kulut, joihin on varauduttu, hyvitetään, korvaus kirjataan saatavaksi kun sen saaminen on käytännöllisesti katsoen varma.

Kulut, jotka aiheutuvat tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta takuuajana, kirjataan taseeseen varauksena. Varaus lasketaan perustuen historialliseen kokemukseen takuukulujen tasosta.

Konserni kirjaa varauksen arvioidusta toteutuvista sovintosopimuksista, jotka koskevat immateriaalioikeuksien väitetyjä loukkauksia. Varaus perustuu tapauksen arvioitua todennäköiseen lopputulokseen tilinpäätöspäivänä.

Nokia kirjaa sitoviin ostosopimukseen liittyen varauksen mikäli nämä sitoumukset ylittävät arvioitua kysyntää vastaavan vaihto-omaisuuden määrän.

Nokia on kirjannut varauksen työntekijöille myönnettyistä käyttämättömistä optio-oikeuksista aiheutuvia sosiaaliturvakuluja varten. Varaus lasketaan käyttäen optioiden käypää arvoa ja varausta oikaistaan Nokian osakkeen kurssin muuttuessa.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Tulos per osake

Konserni on laskenut sekä perus että laimennetun tulos per osake -tunnusluvun IAS 33:n, Earnings per share (IAS 33), mukaisesti. IAS 33:ssa perus tulos per osake -tunnusluku lasketaan käyttäen tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden painotettua keskimääräistä osakkeiden määrää. Laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskemiseen käytetyssä painotuksessa keskimääräisessä osakkeiden määrässä otetaan huomioon kauden aikana ulkona olevien optioiden laimentava vaikutus.

2. Tietoja toimialaryhmittäin ja markkina-alueittain

Nokia jakautuu kolmeen päätoimialaan: Nokia Mobile Phones, Nokia Networks ja Nokia Ventures Organization. Nokian raportoitavat ryhmät ovat strategisia yksiköitä, jotka tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluja, ja joista laaditaan kuukausittaiset raportit hallitukselle.

Nokia Mobile Phones kehittää, valmistaa ja markkinoi matkapuhelimia ja muita langattoman viestinnän tuotteita. Matkapuhelimia tuotetaan kaikkiin merkittäviin digitaalisiin ja analogisiin standardeihin.

Nokia Networks on johtavia langattomien- ja IP-verkkojen ja niihin liittyvien palveluiden toimittajia. Nokia Networksin strategisena tavoitteena on olla kehityksen kärjessä kulkeva yhteistyökumppani langattoman Internetin ja langattoman multimedian maailmassa.

Nokia Ventures Organization luo uusia liiketoimintaideoita Nokian nykyisten liiketoimintojen luontaisten kasvu-urien ulkopuolella. Nokia Ventures Organization tarjoaa alkurahoitusta talon sisältä tuleville liike-toimintaideoille ja on sijoittanut Nokia Venture Partners -rahastoon, joka sijoittaa yksinomaan alkuvaiheessa oleviin langattoman teknologian yrityksiin. Nokia Ventures Organization sisältää myös Nokia Internet Communications ja Nokia Home Communications -yksiköt.

Muihin yksiköihin kuuluvat Nokia Head Office ja Nokia Research Center.

Ryhmien laskentaperiaatteet ovat liitteen 1. mukaiset. Nokia käsittelee toimialaryhmien välisiä tuottoja ja siirtoja kuten ne olisi tehty kolmannen osapuolen kanssa eli käypään markkinahintaan. Nokia arvioi toimialaryhmien suorituksia ja allokoii niille resursseja liikevoiton perusteella.

Mikään yksittäinen asiakas ei edusta kymmentä prosenttia konsernin liikevaihdosta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

2002, milj. EUR	Nokia Mobile Phones	Nokia Networks	Nokia Ventures Organization	Muut yksiköt	Toimiala- ryhmät yhteensä	Elimi- noinnit	Konserni yhteensä
Tuloslaskelmatiedot							
Liikevaihto	22 997	6 538	441	40	30 016		30 016
Toimialaryhmien välinen myynti	214	1	18	-40	193	-193	-
Poistot	546	542	33	190	1 311		1 311
Kertaluonteiset kulut	-	400	83	55	538		538
Liikevoitto	5 201	-49	-141	-231	4 780		4 780
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-19	-19		-19
Tasetiedot							
Investoinnit käyttöomaisuuteen ¹	224	93	8	107	432		432
Varat toimialaryhmittäin ²	4 888	6 163	114	965	12 130	-26	12 104
joista:							
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	-	-	49	49		49
Kohdistamattomat varat ³							11 223
Varat yhteensä ³							23 327
Velat toimialaryhmittäin ⁴	5 080	1 861	188	225	7 354	-24	7 330
Kohdistamattomat velat ⁵							1 543
Velat yhteensä							8 873
2001, milj EUR							
Tuloslaskelmatiedot							
Liikevaihto	23 107	7 521	563	-	31 191		31 191
Toimialaryhmien välinen myynti	51	13	22	-	86	-86	-
Poistot	642	511	115	162	1 430		1 430
Kertaluonteiset kulut	-	925	307	80	1 312		1 312
Liikevoitto	4 521	-73	-855	-231	3 362		3 362
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-12	-12		-12
Tasetiedot							
Investoinnit käyttöomaisuuteen ¹	377	288	23	353	1 041		1 041
Varat toimialaryhmittäin ²	6 087	6 597	260	1 104	14 048	-160	13 888
joista:							
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	-	-	49	49		49
Kohdistamattomat varat ³							8 539
Varat yhteensä ³							22 427
Velat toimialaryhmittäin ⁴	4 867	2 084	283	258	7 492	-132	7 360
Kohdistamattomat velat ⁵							2 666
Velat yhteensä ⁵							10 026
2000, milj EUR							
Tuloslaskelmatiedot							
Liikevaihto	21 844	7 708	824	-	30 376		30 376
Toimialaryhmien välinen myynti	43	6	30	-	79	-79	-
Poistot	467	354	102	86	1 009		1 009
Liikevoitto	4 879	1 358	-387	-74	5 776		5 776
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-16	-16		-16

1 Konserniliikearvo ja aktivoidut tuotekehitysmenot mukaan lukien investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 860 milj. euroa vuonna 2002 (2 064 milj. euroa vuonna 2001). Konserniliikearvo ja aktivoidut tuotekehitysmenot jakautuvat seuraavasti: Nokia Mobile Phones 41 milj. euroa (59 milj. euroa vuonna 2001), Nokia Networks 377 milj. euroa (801 milj. euroa vuonna 2001), Nokia Ventures Organization 1 milj. euroa (163 milj. euroa vuonna 2001) ja muut yksiköt 9 milj. euroa (0 milj. euroa vuonna 2001).

2 Sisältää aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, sijoitukset, vaihto-omaisuuden, myyntisaamiset ja siirtosaamiset poislukien siirtosaamiset koroista ja veroista.

3 Kohdistamattomiin varoihin sisältyy siirtosaamiset veroista ja laskennalliset verosaamiset (853 milj. euroa vuonna 2002 ja 1 106 milj. euroa vuonna 2001).

4 Sisältää ostovelat, siirtovelat ja varaukset poislukien siirtovelat koroista ja veroista.

5 Kohdistamattomiin velkoihin sisältyy siirtovelat veroista ja laskennalliset verovelat (248 milj. euroa vuonna 2002 ja 1 077 milj. euroa vuonna 2001).

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Liikevaihto markkina-alueittain	2002	2001	2000
	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR
Suomi	353	453	494
USA	4 665	5 614	5 312
Iso-Britannia	3 111	2 808	2 828
Kiina	2 802	3 418	3 065
Saksa	1 849	2 003	2 579
Muut maat	17 236	16 895	16 098
Yhteensä	30 016	31 191	30 376

Varat markkina-alueittain	2002	2001	
	milj. EUR	milj. EUR	
Suomi	4 913	5 087	
USA	1 777	2 279	
Iso-Britannia	627	519	
Kiina	1 107	1 668	
Saksa	431	611	
Muut maat	3 249	3 724	
Yhteensä	12 104	13 888	

Investoinnit käyttöomaisuuteen markkina-alueittain	2002	2001	2000
	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR
Suomi	188	477	587
USA ¹	71	151	279
Iso-Britannia	27	34	75
Kiina	47	131	157
Saksa	21	37	133
Muut maat ¹	78	211	349
Yhteensä	432	1 041	1 580

¹ Konserniliikearvo ja aktivoidut tuotekehityksenot mukaan lukien investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 860 milj. euroa vuonna 2002 (2 064 milj. euroa vuonna 2001 ja 2 990 milj. euroa vuonna 2000). Konserniliikearvo jakautuu seuraavasti: USA 1 milj. euroa (582 milj. euroa vuonna 2001 ja 567 milj. euroa vuonna 2000) ja muut alueet 427 milj. euroa (441 milj. euroa vuonna 2001 ja 843 milj. euroa vuonna 2000).

3. Valmistusasteen mukainen tulouttaminen

Valmistusasteen mukaan tuloutettu liikevaihto oli 5,9 mrd. euroa vuonna 2002 (6,7 mrd. euroa vuonna 2001 ja 6,7 mrd. euroa vuonna 2000). Valmistusasteen mukaisesti tuloutettaviin sopimuksiin liittyviä ennakkomaksuja oli saatu 108 milj. euroa 31.12.2002 (146 milj. euroa vuonna 2001 ja 97 milj. euroa vuonna 2000). Asiakaslaskutusta edeltävää tuloutusta oli 573 milj. euroa 31.12.2002 (319 milj. euroa vuonna 2001 ja 418 milj. euroa vuonna 2000).

Nokia Networks aloitti kolmannen sukupolven WCDMA-verkkojen myynnin tuloutuksen vuonna 2002 saavutettuaan yksi- ja kaksitoimisten WCDMA 3G-järjestelmien teknologiset tavoitteet.

4. Henkilöstökulut

	2002	2001	2000
	milj. EUR	milj. EUR	milj. EUR
Palkat	2 531	2 388	2 378
Eläkekulut, netto	224	193	54
Muut henkilösivukulut	385	524	456
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa (IAS)	3 140	3 105	2 888

Eläkekulut sisältävät usean työnantajan järjestelyihin, vakuutettuihin sekä maksupohjaisiin järjestelyihin liittyviä kuluja 167 milj. euroa vuonna 2002 (196 milj. euroa vuonna 2001 ja 93 milj. euroa vuonna 2000).

Hallituksen puheenjohtajan, hallituksen muiden jäsenten, johtokunnan ja toimitusjohtajien palkat * 19 16 17

* Palkoista on maksettu lisäpalkkioina 4 2 4

Johdon eläkejärjestelyt:

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeikä on 60-65 vuotta. Pääjohtajan ja emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta.

5. Eläkkeet

Konsernin merkittävin eläkejärjestelmä on Suomessa. Suomalaisessa TEL-järjestelmässä etuudet määräytyvät suoraan etuudensaajan ansioiden perusteella. Nämä eläke-etuudet rahoitetaan kahdessa erillisessä osassa. Suurin osa eläkkeistä rahoitetaan jakojärjestelmään maksettavilla tasausmaksuilla, joilla katetaan valtaosa tämän hetkisistä maksettavista eläkkeistä. Toinen osuus muodostuu ennalta rahastoidusta eläkkeestä, joka on Nokian Eläkesäätiön vastuulla. TEL-järjestelmän tasaukseen menevä osa käsitellään maksupohjaisena järjestelyinä ja rahastoitu osa etuuspohjaisena järjestelyinä. Ulkomaiset järjestelyt sisältävät sekä etuuspohjaisia että maksupohjaisia järjestelyjä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Työnantajan etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot määritellään seuraavasti:

	2002		2001	
	Kotimaiset järjestelyt milj. EUR	Ulkomaiset järjestelyt milj. EUR	Kotimaiset järjestelyt milj. EUR	Ulkomaiset järjestelyt milj. EUR
Varojen käypä arvo	636	126	664	123
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	-539	-261	-530	-236
Ylijäämä/(alijäämä)	97	-135	134	-113
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset (voitot)/tappiot	45	63	4	48
Nettosaaminen (+)/-velka (-) taseessa	142	-72	138	-65

Tuloslaskelmaan merkityt erät:

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	58	49	40
Korkomenot	47	40	36
Odotettu varojen tuotto	-61	-75	-78
Vakuutusmatemaattiset tappiot/(voitot) tilikaudella	2	-16	-24
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	11	-	-
Voitto järjestelyyn supistamisesta	-	-1	-
Yhteensä tulo (-)/kulu (+) sisältyy henkilöstökuluihin	57	-3	-26

Taseeseen merkityn nettosaamisen muutokset:

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Nettosaaminen tilikauden alussa	73	55
Tuloslaskelmaan merkityt nettomääräiset (kulut)/tuotot	-57	3
Maksusuoritukset järjestelyyn	54	15
Nettosaaminen tilikauden lopussa	70*	73*

* sisältyy siirtosaamisiin ja ennakkomaksuihin

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset olivat seuraavat (ilmoitettu painotettuina keskiarvoina):

	2002		2001	
	Koti-maiset %	Ulko-maiset %	Koti-maiset %	Ulko-maiset %
Diskonttauskorko nykyarvojen määrittämiseksi	5,50	5,58	5,80	5,85
Varojen pitkäaikainen tuotto-odotus	7,25	6,56	7,50	6,49
Vuotuinen, tuleva palkankorotusolettamus	3,50	3,09	4,00	3,05
Tulevat eläkkeiden korotukset	2,30	2,29	2,80	2,87

Yllä mainittu nettosaaminen koostuu 150 milj. euron saamisesta (146 milj. euroa vuonna 2001) ja 80 milj. euron velasta (73 milj. euroa vuonna 2001).

IAS:n mukaiseen, kotimaiseen eläkejärjestelyyn kuuluvat varat sisältävät Nokia Oyj:n osakkeita, joiden käypä arvo oli 125 milj. euroa vuonna 2002 (332 milj. euroa vuonna 2001).

Ulkomaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvat varat sisältävät konsernin saksalaisen eläkesäätiön Nokialle antaman lainan, jonka arvo on 66 milj. euroa (66 milj. euroa 2001).

Varojen laskennallinen tuotto oli -66 milj. euroa vuonna 2002 (-253 milj. euroa vuonna 2001).

6. Myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-2 579	-2 363	-2 103
Hallinnon kulut	-701	-737	-754
Liiketoiminnan muut kulut	-292	-605	-225
Liiketoiminnan muut tuotot	333	182	278
Yhteensä	-3 239	-3 523	-2 804

Vuoden 2002 liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 106 milj. euron voiton liittyen Nokia Ventures Organizationiin kuuluvan Nokia Venture Partnersin PayPalin sijoituksen myyntiin. Vuonna 2002 liiketoiminnan muut kulut muodostuvat useista pienistä, yksittäisistä eristä.

Vuoden 2001 liiketoiminnan muut kulut sisältävät 166 milj. euroa uudelleenjärjestelyihin liittyviä kuluja.

Vuonna 2000 liiketoiminnan muut kulut muodostuvat useista pienistä, yksittäisistä eristä. Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 55 milj. euron eläkehyvityksen, joka liittyy suomalaista eläkejärjestelmää koskevan laskentamenetelmän (IAS) muutokseen.

Mainonnan ja myynninedistämisen kulut kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Vuonna 2002 nämä kulut olivat 1 174 milj. euroa (849 milj. euroa vuonna 2001 ja 853 milj. euroa vuonna 2000).

7. Arvonlennukset

2002, milj. EUR	Nokia Mobile Phones	Nokia Networks	Nokia Ventures Organization	Yhtymän yhteiset kulut	Yhteensä
Kertaluonteiset asiakasrahoituskulut, netto	-	279	-	-	279
Konserniliikearvon arvonalennukset	-	121	61	-	182
Osakkeiden arvonalennukset	-	-	22	55	77
Yhteensä	-	400	83	55	538

2001, milj. EUR					
Kertaluonteiset asiakasrahoituskulut	-	714	-	-	714
Konserniliikearvon arvonalennukset	-	211	307	-	518
Osakkeiden arvonalennukset	-	-	6	74	80
Yhteensä	-	925	313	74	1 312

Vuonna 2002 Nokia kirjasi 279 milj. euron arvonalentumisen liittyen Nokia Networksin asiakasrahoitussaataviin. Tästä kirjauksesta 292 milj. euroa liittyy MobilComin 0,8 mrd euron lainasaatavan arvonalentumiseen MobilComin taloudellisten vaikeuksien johdosta. Arvioitu MobilComin lainasaatavasta takaisin saatava määrä perustuu MobilComin osakkeenomistajan France Telecom S.A.:n liikkeellelaskemien huonommalla etuoikeussijalla olevien eräpäivättömien joukkovelkakirjalainojen, jotka Nokia merkitsee, arvioituu käypään arvoon. Käypä arvo arvioidaan uudelleen MobilComin ja France Telecomin hallitusten ja osakkeenomistajien hyväksynnän jälkeen. Vuonna 2002 Nokia sai takaisin 13 milj. euroa liittyen Dolphinin aiempaan alaskirjaukseen.

Vuonna 2001 Nokia kirjasi kertaluonteisen 714 milj. euron erän katkaakseen Nokia Networksin 669 milj. euron suuruiset asiakasrahoitukseen liittyvät saatavat turkkilaiselta matkapuhelinoperaattori Telsimiltä ja 45 milj. euron saatavat brittiläiseltä Dolphinilta.

Nokia on arvioinut eräistä hankinnoista syntyneiden liikearvojen arvoja arvioiden rahavirtaa tuottavan yksikön, johon liikearvo kuuluu, kerrytettävissä olevan rahamäärän ja kyseisen yksikön kirjapitoarvon vastaavuutta. Nokia Networksin liiketoimintaan liittyen Nokia kirjasi 104 milj. euron arvonalennuksen Amber Networksin hankinnasta syntyneestä liikearvosta. Amber Networksin kerrytettävissä oleva rahamäärä on laskettu diskonttaamalla, 15 %:n diskonttauskorolla, Amber platform-tekniologian arvioituu käyttöikänsä perustuvat kassavirtaolettamat. Jäljellä oleva 207 milj. euron liikearvo poistetaan arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Arvonlennus on seurausta Amber Networksin kehittämissä olevien tuotteiden markkinoiden heikentyneistä näkymistä. Vuonna 2001 Nokia kirjasi Nokia Networksin liiketoimintaan kuuluvan DiscoveryComin hankinnasta syntyneestä liikearvosta 170 milj. euron arvonalennuksen, joka johtui päätöksestä lopettaa DiscoveryComin tuotettiin liittyvä tuotekehitys.

Nokia kirjasi 36 milj. euron arvonalennuksen vuonna 2002 ja 88 milj. euron arvonalennuksen vuonna 2001 Ramp Networksin hankinnasta syntyneestä liikearvosta. Network Alchemyn hankinnasta syntyneestä liikearvosta Nokia kirjasi 25 milj. euron arvonalennuksen vuonna 2002 ja 181 milj. euron arvonalennuksen vuonna 2001. Nämä yksiköt kuuluvat Nokia Ventures Organizationin Nokia Internet Communications -liiketoimintayksikköön. Arvonalentuminen on laskettu vertaamalla rahavirtaa

tuottavan yksikön, johon liikearvo kuuluu, kerrytettävissä olevaa rahamäärää, käyttäen 13 %:n diskonttauskorroa, kyseisen yksikön kirjapitoarvoon. Vuoden 2001 arvonalennus liittyi liiketoimintojen uudelleenjärjestelyihin. Jäljelle jäävät liikearvot alaskirjattiin kokonaisuudessaan vuonna 2002, jolloin tehtiin päätös tuotekehityksen lopettamisesta.

Nokia kirjasi lisäksi vuonna 2002 muita liikearvon arvonalennuksia yhteensä 17 milj. euroa (78 milj. euroa vuonna 2001).

Vuonna 2002 tiettyihin pitkäaikaisiin available-for-sale-osakesijoituksiin kohdistui 77 milj. euron pysyvä arvonalennus (80 milj. euroa vuonna 2001).

8. Hankitut liiketoiminnot

Vuonna 2002 Nokia kasvatti äänivaltaansa Nextrom Holding S.A.:ssa 39,97 %:sta 86,21 %:iin ja omistusosuuttaan 59,97 %:sta 79,33 %:iin Nextromin uusmerkinnässä ja merkitsemällä listattuja ja haltijaosakkeita Nextromin osakeannissa 13 milj. eurolla. Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo oli 4 milj. euroa ja kaupasta syntyi 9 milj. euron liikearvo.

Elokuussa 2001 Nokia hankki omistukseensa tietoliikenneverkkojen laitteita kehittävän Amber Networksin. Kauppahinta oli 408 milj. euroa, joka maksettiin Nokian osakkeilla ja osakeoptioilla. Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo oli -13 milj. euroa ja kaupasta syntyi 421 milj. euron konserniliikearvo.

Tammikuussa 2001 Nokia osti asiakkaan tarpeisiin mitoitettuja Internet-turvalaitteita valmistavan Ramp Networksin 147 milj. eurolla. Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo oli -16 milj. euroa ja kaupasta syntyi 163 milj. euron konserniliikearvo.

Lokakuussa 2000 Nokia lisäsi omistustaan brasilialaisessa matkapuhelimia valmistavassa yhteisyrityksessä NG Industrialissa (NGI) 51 %:sta 100 %:iin hankkimalla loput NGI:n osakkeet Gradiante Telecom S.A.:lta 492 milj. eurolla. Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo oli 43 milj. euroa ja kaupasta syntyi 449 milj. euron konserniliikearvo.

Elokuussa 2000 Nokia osti DiscoveryComin. Ostettu yhtiö tuottaa ratkaisuja, jotka mahdollistavat operaattoreille ja palveluntarjoajille nopean ja helpon laajakaistaisten DSL-linjojen asennuksen ja ylläpidon. Kauppahinta oli 223 milj. euroa, joka maksettiin Nokian osakkeilla ja osakeoptioilla. Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo oli -4 milj. euroa ja kaupasta syntyi 227 milj. euron konserniliikearvo.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Maaliskuussa 2000 Nokia hankki omistukseensa IP-klusterointitekniologian ratkaisujen toimittajan Network Alchemyn 336 milj. eurolla. Kauppahinta maksettiin Nokian osakkeilla ja osakeoptioilla. Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo oli -2 milj. euroa ja kaupasta syntyi 338 milj. euron konserniliikearvo.

9. Poistot

Poistot käyttömajauslajittain	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Aineettomat hyödykkeet			
Aktivoidut tuotekehitysmenot	233	169	118
Aineettomat oikeudet	65	65	50
Konserniliikearvo	206	302	140
Muut pitkävaikutteiset menot	28	34	29
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	37	31	27
Koneet ja kalusto	737	811	615
Muut aineelliset hyödykkeet	5	18	30
Yhteensä	1 311	1 430	1 009

Toimintokohtaiset poistot

Hankinta ja valmistus	314	367	298
Tutkimus ja kehitys	473	427	244
Myynti, markkinointi ja hallinto	211	264	230
Muu liiketoiminta	107	70	97
Konserniliikearvo	206	302	140
Yhteensä	1 311	1 430	1 009

10. Rahoitustuotot ja -kulut

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Tuotot available-for-sale-sijoituksista			
Osinkotuotot	25	27	70
Korkotuotot	230	215	212
Muut rahoitustuotot	27	24	17
Kurssierot	-29	-25	-1
Korkokulut	-43	-82	-115
Muut rahoituskulut	-54	-34	-81
Yhteensä	156	125	102

11. Tuloverot

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1 423	-1 542	-1 852
Laskennalliset verot	-61	350	68
Yhteensä	-1 484	-1 192	-1 784
Suomi	-1 102	-877	-1 173
Muut maat	-382	-315	-611
Yhteensä	-1 484	-1 192	-1 784

Voimassaolevan verokannan (Suomessa 29 % vuosina 2002, 2001 ja 2000) mukaan laskettujen verojen vertailu tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin:

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Verot voimassaolevalla verokannalla	1 431	1 011	1 689
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennukset	-	-37	-28
Konserniliikearvon poistot	59	87	40
Konserniliikearvon arvonalennukset	70	197	-
Kulujaksotukset	-10	5	53
Verot aikaisemmilta tilikausilta	8	23	53
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavan verokannan vaikutus	-59	-106	-29
Käyttämättömät tilikauden tappiot	6	16	25
Muut erät	-21	-4	-19
Verot tuloslaskelmassa	1 484	1 192	1 784

31.12.2002 konsernilla oli lähinnä ulkomaisissa tytäryhtiöissä kertyneitä vahvistettuja tappioita 425 milj. euroa (75 milj. euroa vuonna 2001 ja 109 milj. euroa vuonna 2000), joista suurin osa vanhentuu vuosina 2006-2022.

Joissakin konserniyhtiöissä on meneillään verotarkastuksia, jotka koskevat vuosia 1998-2001. Näihin verotarkastuksiin ei uskota liittyvän merkittäviä veroseuraamuksia sen lisäksi, mihin on jo varauduttu.

12. Aineettomat hyödykkeet

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Aktivoidut tuotekehitysmenot		
Hankintameno 1.1.	1 314	1 097
Lisäykset	418	431
Vähennykset	-25	-214
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-635	-421
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 072	893
Konserniliikearvo		
Hankintameno 1.1.	1 601	1 570
Lisäykset	10	592
Vähennykset	-	-43
Arvonalennukset	-182	-518
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-953	-747
Kirjanpitoarvo 31.12.	476	854
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	533	459
Lisäykset	75	111
Vähennykset	-72	-33
Muuntoerot	-12	-4
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-332	-296
Kirjanpitoarvo 31.12.	192	237

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

13. Aineelliset hyödykkeet

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	145	143
Lisäykset	1	14
Vähennykset	-31	-11
Muuntoerot	-3	-1
Kirjanpitoarvo 31.12.	112	145
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	918	739
Lisäykset	9	190
Vähennykset	-7	-6
Muuntoerot	-9	-5
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-171	-147
Kirjanpitoarvo 31.12.	740	771
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	3 626	3 343
Lisäykset	346	780
Vähennykset	-637	-470
Muuntoerot	-86	-27
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-2 303	-2 194
Kirjanpitoarvo 31.12.	946	1 432
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	79	74
Lisäykset	7	45
Vähennykset	-58	-37
Muuntoerot	-6	-3
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-6	-50
Kirjanpitoarvo 31.12.	16	29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	137	314
Lisäykset	35	152
Vähennykset	-68	-73
Siirrot		
Muihin pitkävaikutteisiin menoihin	-7	-3
Maa- ja vesialueisiin	0	-4
Rakennuksiin ja rakennelmiin	0	-84
Koneisiin ja kalustoon	-34	-160
Muuntoerot	-3	-5
Kirjanpitoarvo 31.12.	60	137
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 874	2 514

14. Osuudet osakkuusyhtiöissä

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Osuudet osakkuusyhtiöissä		
Hankintameno 1.1.	49	61
Lisäykset	24	7
Arvonlennukset	-	-6
Osuus tuloksesta	-19	-12
Muuntoerot	1	-1
Muut erät	(6)	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	49	49

Vuonna 2001 Nextrom Holding S.A.:n tilinpäätös yhdisteltiin Nokian konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Vuonna 2002 Nokian omistusosuus Nextrom Holding S.A.:sta nousi, minkä johdosta yhtiö on konsolidoitu omistussuuden nousupäivästä alkaen. Vuoden 2002 lopussa osakkuusyhtiöiden kirjanpitoarvo ei sisällä noteerattuja yhtiötä. Vuonna 2001 lopussa noteerattujen yhtiöiden kirjanpitoarvo oli 6 milj. euroa ja markkina-arvo 19 milj. euroa. (liite 8)

15. Available-for-sale-sijoitukset

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Tasearvo 1.1.		3 111
IAS 39 -standardin mukainen tasearvon oikaisu käypään arvoon		58
Käypä arvo 1.1.	4 670	3 169
Lisäykset, netto	3 587	1 581
Käyvän arvon muutos	-87	-
Pysyvät arvonalennukset (liite 7)	-77	-80
Käypä arvo 31.12.	8 093	4 670
Pitkäaikaiset	238	399
Lyhytaikaiset (liite 34)	7 855	4 271

Kaikkien available-for-sale-sijoitusten tasearvo oikaistiin käypään arvoon vuoden 2001 alussa IAS 39 -standardin käyttöönoton yhteydessä. Arvostustulos, tasearvon ja käyvän arvon erotus oikaisuhetkellä, kirjattiin oman pääoman arvostuseroihin (ks. Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista). Available-for-sale-sijoitusten käyvän arvon muutokset on vuoden 2001 alusta lähtien huomioitu suoraan oman pääoman arvostuseroissa.

Available-for-sale-sijoitukset oman ja vieraan pääoman ehtoihin markkinakelpoisiin papereihin sekä listaamattomiin osakkeisiin arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä, lukuun ottamatta tiettyjä listaamattomia sijoituksia, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittellä. Nämä sijoitukset esitetään hankintahintaan (EUR 48 milj. vuonna 2002 ja EUR 153 milj. vuonna 2001), tai sitä alempan arvoon, mikäli niihin kohdistuu pysyvä arvonalennus.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten ja listaamatto-

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

mien sijoitusten, joiden käypä arvo on voitu luotettavasti määrittellä, käypä arvo on 190 milj. euroa vuonna 2002 (169 milj. euroa vuonna 2001). Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten käypä arvo on määritelty niiden markkina-arvojen perusteella. Muiden sijoitusten käypä arvo on arvioitu käyttäen viitteenä muiden samankaltaisten instrumenttien markkina-arvoa tai arvioimalla sijoitusten tulevien kassavirtojen nykyarvoa tilinpäätöshetkellä.

Available-for-sale-sijoitukset esitetään pitkäaikaisissa sijoituksissa, lukuun ottamatta erittäin likvidejä, korollisia sijoituksia, joita pidetään osana konsernin jatkuvaa kassanhallintaa (liite 34).

16. Pitkäaikaiset lainasaamiset

Erä sisältää Nokia Networksin asiakkaille tietoliikenneverkko-tilausten yhteydessä annettuja lainoja. Lainojen takaisinmaksuaikataulu, pois lukien varaukset ja alaskirjatut lainat (ks. liite 7), on seuraava:

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Alle vuosi	-	-
1-2 vuotta	494	643
2-5 vuotta	-	341
yli 5 vuotta	562	144
	1 056	1 128

19. Arvostuserät

Varojen vähennykseksi kirjjatut varaukset	Tilikauden alussa milj. EUR	Kirjattu tuloslaskelmaan milj. EUR	Kirjattu muille tileille milj. EUR	Vähennykset ¹ milj. EUR	Tilikauden lopussa milj. EUR
2002					
Luottotappiovaraukset	217	186	-	-103	300
Pitkäaikaisten lainasaamisten arvonalennus	13	-	-	-13	-
Vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvaraus	314	318	-	-342	290
2001					
Luottotappiovaraukset	236	108	-	-127	217
Pitkäaikaisten lainasaamisten arvonalennus	59	-	-	-46	13
Vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvaraus	263	334	-	-283	314
2000					
Luottotappiovaraukset	87	203	-	-54	236
Pitkäaikaisten lainasaamisten arvonalennus	-	59	-	-	59
Vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvaraus	168	457	-	-362	263

¹ Vähennykset sisältävät varausten käytön ja purun.

17. Vaihto-omaisuus

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Aineet ja tarvikkeet sekä ennakkomaksut	534	741
Keskeneräiset tuotteet	432	582
Valmiit tuotteet	311	465
Yhteensä	1 277	1 788

18. Saamiset

Siirtosaamisiin ja ennakkomaksuihin sisältyy arvonlisävero-, vero- ja eläkesaamisia sekä kertyneitä korkotuottoja ja muita jaksotuksia. Myyntisaamisista 21 milj. euroa (25 milj. euroa vuonna 2001) on pitkäaikaisia.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

20. Oman pääoman oikaisut

	Hedging- oikaisu	Available-for-sale- sijoitukset	Yhteensä milj. EUR
Yhteenvedo muutosten vaikutuksista 1.1.2001:			
1.1.2001	-	-	-
IAS 39 -oikaisut			
Käyvän arvon muutos lyhytaikaisille available-for-sale-sijoituksille		43	43
Käyvän arvon muutos pitkäaikaisille available-for-sale-sijoituksille		15	15
Tulevien kassavirtojen suojien jaksotetun tuloksen siirto siirtävistä eristä	-114		-114
1.1.2001, IAS 39 -oikaisujen jälkeen	-114	58	-56
Tulevien kassavirtojen suojat:			
Arvostustuotot/(-kulut) kauden aikana	76		76
Available-for-sale-sijoitukset:			
Käyvän arvon muutos, nettotuotto/(-kulu)		-67	-67
Tulosvaikutteinen pysyvä arvonalennus		74	74
Tulosvaikutus myynnin yhteydessä		-7	-7
31.12.2001	-38	58	20
Tulevien kassavirtojen suojat:			
Arvostustuotot/(-kulut) kauden aikana ¹	60		60
Available-for-sale-sijoitukset:²			
Käyvän arvon muutos, nettotuotto/(-kulu)		-155	-155
Tulosvaikutteinen pysyvä arvonalennus		67	67
Tulosvaikutus myynnin yhteydessä		1	1
31.12.2002	22	-29	-7

¹ Tulevien kassavirtojen suojien arvostustuottoihin sisältyvä vero oli -9 milj. euroa.

² Available-for-sale-sijoituksiin liittyvä vero oli -16 milj. euroa.

IAS 39 -standardin käyttöönoton aiheuttamien muutosten vaikutus omaan pääomaan ja muihin tase-eriin 1.1.2001 on esitetty yllä. IAS 39 -standardin mukaisesti vuoden 2000 tilinpäätöksen vertailulukuja ei muuteta takautuvasti uuden standardin mukaisiksi.

IAS 39 -standardin siirtymävaiheen vaatimusten mukaisesti konserni siirsi valuuttatermiinien arvostustuloksen muutoksesta johtuvan nettotappion 114 milj. euroa oman pääoman arvostuseroihin. Kyseiset valuuttatermiinit liittyivät sopimuksiin, jotka olivat asianmukaisesti dokumentoituja ja efektiivisiä tulevien valuuttavirtojen suojia. Aiemmin tällaiset arvostustuloksen muutokset jaksotettiin siirtosaamiin tai -velkoihin.

Kaikki johdannaisten arvostustuotot ja -kulut kirjataan ensin tuloslaskelmaan, josta jaksotetaan oman pääoman arvostuseroihin se osa, joka on kohdistettavissa tehokkaille, tulevien valuuttamääräisten kassavirtojen suojille. Arvostustuloksen jaksotus lasketaan uudelleen jokaisen kirjanpitokauden lopussa ja kirjataan oman pääoman arvostuseroihin.

Suojattuja kassavirtoja ja niille allokoituja suojia seurataan jatkuvasti konsernissa, jotta voidaan varmistaa, että oman pääoman oikaisu ei sisällä vuoden 2002 ja 2001 lopussa sellaisten valuuttatermiinien arvostustuottoja tai -kuluja, joilla suojatun tulevan kassavirran ei enää odoteta toteutuvan. Johtuen suojastransaktioiden suuresta määrästä sekä tavasta laskea oman pääoman oikaisu, erillisen liitetiedon esittäminen arvostustuottojen ja -kulujen siirroista omaan pääomaan ja sieltä pois ei ole käytännöllistä.

Avoimien valuuttatermiinien, jotka suojaavat tulevia ennakoituja valuuttamääräisiä ostoja tai myyntejä, nettomääräinen arvostustuotto tai -kulu tilinpäätöshetkellä 31.12.2002 siirretään oman pääoman arvostuseroista tuloslaskelmaan silloin kun suojattu myynti tai osto kirjataan kirjanpitoon seuraavan vuoden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Liitteessä 15 esitetään IAS 39 -standardin käyttöönoton 1.1.2001 vaikutukset available-for-sale-sijoituksiin.

21. Emoyhtiön osakkeet

Ks. emoyhtiön liite 18.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

22. Jakokelpoinen oma pääoma

	2002, milj. EUR
Kertyneet voittovarot	11 661
Muuntoerot (jakokelpoinen oma pääoma)	-178
Omat osakkeet	-20
Jakokelvottomat erät	
Poistoerojen ja varausten oman pääoman osuus	2
Jakokelpoinen oma pääoma 31.12.	11 465

Jakokelpoinen oma pääoma on yhdenmukainen IAS:n ja suomalaisen laskentakäytännön mukaan. Jakokelpoisen oman pääoman laskenta perustuu suomalaiseen lainsäädäntöön.

23. Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaisten velkojen takaisinmaksusuunnitelma:

	Lainat 31.12.2002 milj. EUR	Takaisinmaksu yli 5 vuoden kuluttua milj. EUR	Lainat 31.12.2001 milj. EUR
Joukkovelkakirjalainat	62	-	90
Lainat rahoituslaitoksilta	98	-	76
Eläkelainat	15	-	25
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat	12	-	16
Muut pitkäaikaiset velat	67	67	76
	254	67	283
Laskennalliset verovelat	207		177
Pitkäaikaiset velat yhteensä	461		460

Pitkäaikaiset velat lyhennetään seuraavasti:

	milj. EUR	
2003	-	-
2004	161	63,40 %
2005	26	10,20 %
2006	-	-
2007	-	-
Myöhemmin	67	26,40 %
	254	100,00 %

Konsernin pitkäaikaisen vieraan pääoman valuuttajakauma 31.12.2002:

EUR	CNY	GBP	Muut
30,39 %	26,22 %	24,43 %	18,96 %

Pitkäaikaisiin lainoihin sisältyy kiinteäkorkoinen vuonna 2004 erään-
tyvä laina, jonka määrä on 40 milj. GBP. Lainassa on 1994 alkaen ollut
voimassa kolmen kuukauden irtisanomisehto, mutta konserni ei pidä
todennäköisenä, että lainanantajat irtisanovat lainan ennen lopullista
eräpäivää.

Konsernilla on komittoituja lainalimiittejä yhteensä 2,6 mrd. USD.
Komitoidut lainalimiitit on tarkoitettu käytettäväksi yritystodistus-
ohjelmien likviditeettireservinä. Luottolimiittien palkkiot vaihtelevat
0,06 %:sta 0,10 %:iin pa.

Rahoituslaitoksilta otettujen lainojen keskiporkko oli 8,44 % 31.12.2002
ja 6,0 % 31.12.2001.

Joukkovelkakirjalainat	Milj. valuutta	Korko	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
1989 – 2004	40,0 GBP	11,375 %	62	65
1993 – 2003	150,0 FIM	Vaihtuva	-	25
			62	90

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

24. Laskennalliset verosaamiset ja verovelat

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Laskennalliset verosaamiset:		
Sisäinen varastokate	48	114
Vahvistetut tappiot	109	42
Takuuvaraukset	118	214
Muut varaukset	183	327
Muut väliaikaiset erot	168	135
Kertyneet poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	105	-
Laskennalliset verosaamiset	731	832
Laskennalliset verovelat:		
Kertyneet poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	-33	-21
Arvostuserot	-25	-11
Muut	-149	-145
Laskennalliset verovelat	-207	-177
Laskennallinen verosaaminen, netto	524	655
	2002	2001
Omaan pääomaan kirjatut verot:	milj. EUR	milj. EUR
Arvostuserot	-25	-11

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu lähdeverosta tai muista veroista, jotka tulisivat maksettaviksi eräiden tytäryritysten jakamattomista voittovaroista, sillä kyseiset voittovarot on pysyvästi sijoitettu uudelleen. 31.12.2002 konsernilla oli vahvistettuja tappioita 91 milj. euroa (8 milj. euroa vuonna 2001), joista ei ole laskettu verosaamista, koska kyseisten tappioiden hyödyntäminen on epävarmaa. Nämä tappiot vanhenevat vuosina 2006–2010.

25. Lyhytaikaiset rahoitusvelat

Lyhytaikaiset rahoitusvelat ovat pääosin lainoja rahoituslaitoksilta. Lyhytaikaisten rahoitusvelkojen keskiporko oli 6,01 % 31.12.2002 ja 4,9 % 31.12.2001. Lyhytaikaisten rahoitusvelkojen keskiporko on laskettu eri valuuttamääräisten velkojen painotettuna keskiarvona.

26. Siirtovelat

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Sosiaaliturvamaksuvelka, ALV- ja muut verovelat	385	1 339
Palkat	212	217
Ennakkomaksut	196	294
Muut *	1 818	1 627
Yhteensä	2 611	3 477

* Muodostuu useista pienistä eristä.

27. Varaukset

	Immateriaali- oikeuksien			Yhteensä milj. EUR
	Takuuvaraukset milj. EUR	loukkaukset milj. EUR	Muut milj. EUR	
1.1.2002	1 207	201	776	2 184
Kurssierot	-27	-	-	-27
Lisäykset	1 389	93	27	1 509
Käyvän arvon muutos	-	-	-58	-58
Käyttämättömien purku	-7	-	-18	-25
Kirjattu tuloslaskelmaan	1 382	93	-49	1 426
Vuoden aikana käytetyt	-959	-21	-133	-1 113
31.12.2002	1 603	273	594	2 470
			2002	2001
			milj. EUR	milj. EUR
Varausten jaottelu 31.12.				
Pitkäaikainen			460	465
Lyhytaikainen			2 010	1 719

Immateriaalioikeuksien loukkauksiin liittyvä varaus perustuu arvioon toteutuvista sovintokustannuksista. Lopullinen sovintoon pääsy immateriaalioikeuksien loukkauksista kestää yleensä useamman periodin ajan, jonka johdosta varauksen käyttö vaihtelee vuosittain. Muut varaukset koostuvat pääasiassa varauksista, jotka liittyvät sitoviin ostosopimuksiin, veroihin sekä optioiden sosiaaliturvakuluihin.

28. Tulos/osake

	2002	2001	2000
Osoittaja/milj. EUR			
Perus/Laimennettu:			
Tilikauden voitto	3 381	2 200	3 938
Nimittäjä/1 000 kpl			
Perus:			
Painotettu keskimääräinen osakkeiden määrä	4 751 110	4 702 852	4 673 162
Ulkona olevien optioiden vaikutus	36 932	84 367	119 818
Laimennettu:			
Oikaistu painotettu keskimääräinen osakemäärä ja oletetut merkinnät	4 788 042	4 787 219	4 792 980

IAS 33:ssa perus tulos per osake -tunnusluku lasketaan käyttäen tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden painotettua keskimääräistä osakkeiden määrää. Laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskemiseen käytetyssä painotetussa keskimääräisessä osakkeiden määrässä otetaan huomioon kauden aikana ulkona olevien optioiden laimentava vaikutus.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

29. Vastuusitoumukset

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut kiinteistökiinnitykset	18	18
Annetut pantit	13	4
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Muut takaukset	339	505
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantatut arvopaperit ¹	34	33
Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Lainatakaukset ¹	57	95
Rahoitussitoumukset		
Asiakasrahoitus ¹	857	2 995

¹ ks. liite 34 (b)

Vastuusitoumukset on esitetty suurimpaan mahdolliseen arvoonsa.

Annetut kiinteistökiinnitykset sisältävät Tullihallitukselle annetun yleisvakuuden 18 milj. EUR vuonna 2002 (18 milj. EUR vuonna 2001).

Annettuihin pantteihin sisältyy vaihto-omaisuutta (EUR 3 milj. vuonna 2002 ja EUR 4 milj. vuonna 2001) ja available-for-sale-sijoituksia (EUR 10 milj. vuonna 2002).

Muut takaukset sisältävät Nokian toimitussopimukseen liittyviä asiakkaiden hyväksi annettuja kaupallisia takauksia yhteensä EUR 332 milj. vuonna 2002 (EUR 505 milj. vuonna 2001). Kaupalliset takaukset voivat olla pankkitakauksia, standby-remburseja tai muita samankaltaisia instrumentteja. Asiakas voi vaatia suoritusta näiden takausten perusteella, jos Nokia ei ole täyttänyt sopimusvelvoitteitaan. Takauksen luonteesta riippuen suoritus on maksettavissa pyynnöstä tai maksuvelvollisuuden todistavaan menettelyyn perustuen.

Pantatut arvopaperit ja lainatakaukset (EUR 91 milj. vuonna 2002 ja EUR 127 milj. vuonna 2001) ovat Nokian operaattoriasiakkaiden velvoitteiden puolesta antamia asiakasrahoitustakauksia. Nokian vastuut asiakasrahoitustakauksiin liittyen vapautuvat, kun takaus erääntyy tai kun asiakas maksaa tai lyhentää lainaansa. Valtaosan asiakasrahoitustakauksista arvioidaan erääntyvän vuoden 2004 loppuun mennessä.

Asiakasrahoitussitoumukset (EUR 857 milj. vuonna 2002 ja EUR 2 955 milj. vuonna 2001) liittyvät Nokia Networksin asiakkaille myönnettyihin lainoihin. Sitoumusten käytettävyyttä edellyttää, että lainanottaja pystyy noudattamaan lainadokumentaatioissa määriteltyjä rahoitus- ja liiketoimintaan liittyviä ja muita yleisiä ehtoja. Lainat on yleensä tarkoitettu tietoliikenneverkkoinvestointien rahoittamiseen. Joissakin tapauksissa osa lainoista voidaan käyttää käyttöpääomarahoitukseen ja kyseisen lainan korkokulujen rahoittamiseen. Lainojen vakuutena voi olla lainanottajan emoyhtiön tai samaan ryhmittymään kuuluvien yhtiöiden takaus, tai lainanottajan, emoyhtiön tai samaan ryhmittymään kuuluvien yhtiöiden osakkeet ja/tai muut varat.

Yllä listatuille takauksille ei ole olemassa jälkimarkkinoita ja ne on asetettu ilman erilliskustannuksia, minkä vuoksi käyvän arvon määrittäminen niille ei ole tarkoituksenmukaista.

Olemme osapuolena normaaliin liiketoimintaamme liittyvissä oikeudenkäynneissä. Ylin johto ei pidä todennäköisenä, että mahdolliset vastuut olisivat merkityksellisiä rahoitusasemamme tai tuloksemme kannalta.

31.12.2002 konsernilla oli 949 milj. euron arvosta sitovia vaihto-omaisuuden ostosopimuksia liittyen pääasiassa vuoden 2003 ostoihin.

30. Leasingvastuut

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto-, tehdas- ja varastorakennuksia erityyppisin ei-irtisanottavin vuokrasopimuksin. Tietyt sopimukset voidaan uusia eripituisiksi ajanjaksoiksi.

Ei-irtisanottavat leasing-sopimukset erääntyvät seuraavasti:

2002		Käyttö- leasing
Maksut vuodelta, milj. EUR	2003	189
	2004	125
	2005	88
	2006	75
	2007	72
	Myöhemmin	155
	Yhteensä	704

Vuokratulot olivat 384 milj. euroa vuonna 2002 (393 milj. euroa vuonna 2001 ja 370 milj. euroa vuonna 2000).

31. Lähipiiriin liittyvät tapahtumat

Nokian Eläkesäätiö on oma juridinen yksikkö, joka hallinnoi yhtymän Suomen henkilöstön eläkevaroja. Nämä varat sisältävät Nokia Oyj:n osakkeita 0,2 % sen osakekannasta. Nokian Eläkesäätiö on myös yhtymän vastapuolena osakevaihtosopimuksissa, joita käytetään suojaamaan yhtymän optio-oikeuksiin liittyviä, tulevia sosiaaliturvakuluvasuituita. Vuoden aikana uusia sopimuksia solmitaan ja vanhoja puretaan markkinaehtoisesti suojaustarpeiden mukaan. Sopimuksien nimellisarvo 31.12.2002 on EUR 12 milj. (EUR 182 milj. vuonna 2001) ja markkina-arvo on EUR 0 milj. (EUR 10 milj. vuonna 2001).

31.12.2002 konsernin siirtovelat sisälsivät EUR 14 milj. (EUR 21 milj. vuonna 2001) kannatusmaksuvelkaa Nokian Eläkesäätiölle.

31.12.2002 konsernilla oli 66 milj. euroa (66 milj. euroa vuonna 2001) velkaa Nokian saksalaiselle eläkesäätiölle, Nokia Unterstützungskasse mbH, joka on itsenäinen juridinen yksikkö.

Konserni kirjasi nettovuokratulua 2 milj. euroa vuonna 2002 (4 milj. euroa vuonna 2001) liittyen Nokian Eläkesäätiön kanssa tehtyyn myynti- ja takaisinvuokraussopimukseen koskien tiettyjä rakennuksia ja niihin liittyvien maa-alueiden vuokrausta.

Johdolle myönnettyjä lainoja ei ollut 31.12.2002 eikä 31.12.2001.

Johdon palkat ks. liite 4.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

32. Osakkuusyhtiöt

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-19	-12	-16
Saadut osingot	1	-	1
Osuus osakkuusyhtiöiden omasta pääomasta	30	41	45
Saamiset osakkuusyhtiöiltä			
Myyntisaamiset	-	-	4
Lyhytaikaiset lainasaamiset	-	2	1
Pitkäaikaiset lainasaamiset	-	-	31
Velat osakkuusyhtiöille	7	-	-

33. Rahavirtalaskelma

Seuraavilla kirjauksilla muutetaan tuloslaskelman suoriteperusteiset erät kassaperusteisiksi sekä perutaan erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa.

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Poistot (liite 9)	1 311	1 430	1 009
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/tappiot ja available-for-sale-sijoitukset	-92	148	-42
Verot (liite 11)	1 484	1 192	1 784
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista (liite 32)	19	12	16
Vähemmistöosuus	52	83	140
Rahoitustuotot ja -kulut (liite 10)	-156	-125	-102
Arvonlennukset ja kertaluonteiset asiakasrahoituskulut (liite 7)	524	1 312	-
Muut	9	80	-
Oikaisut yhteensä	3 151	4 132	2 805
Nettokäyttöpääoman muutoksen erittely			
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	25	-286	-2 304
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	243	434	-422
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	687	830	1 349
Nettokäyttöpääoman muutos	955	978	-1 377
Hankinnat, joissa ei ole käytetty rahaa			
Hankitut yhtiöt:			
Amber Networks	-	408	-
Network Alchemy	-	-	336
DiscoveryCom	-	-	223
Yhteensä	-	408	559

34. Riskien hallinta

Riskienhallinnan periaatteet

Nokian riskienhallintafilosofia perustuu konserninlaajuiseen näkemykseen keskeisistä riskeistä mukaanlukien strategiset, operatiiviset, rahoitus-

ja vahinkoriskit. Riskienhallinta Nokiassa merkitsee systemaattista ja ennakoivaa tapaa analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia, uhkia ja riskejä.

Riskienhallintapolitiikka, jonka yhtiön hallitus on hyväksynyt, edellyttää, että riskienhallinta on integroitu osaksi liiketoimintaprosesseja. Vastuu riskienhallinnasta on kyseisestä liiketoiminnasta tai liiketoiminnan tukitoiminnosta vastaavalla taholla. Keskeiset riskit raportoidaan konsernitason, jotta konsernin laajuinen riskienhallinnan koordinointi on mahdollista. Tiettyjen riskien osalta, kuten rahoitukselliset- ja asiakasrahoitusriskit, on laadittu erilliset, konserninlaajuiset riskienhallinta politiikat.

Rahoitukselliset riskit

Nokian keskeiset taloudelliset tavoitteet ovat kasvu, kannattavuus, operatiivinen tehokkuus sekä vahva tase. Rahoitustoiminnon päätavoitteina ovat sekä yhtymän ja liiketoimintaryhmien kustannustehokas rahoittaminen, että rahoituksellisten riskien tunnistaminen, mittaaminen sekä suojaautuminen niiltä yhteistyössä liiketoimintaryhmien kanssa. Nokian keskeisenä tavoitteena on lisäarvon tuottaminen osakkeenomistajille. Rahoitustoiminto tukee tätä tavoitetta minimoimalla rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset yhtymän kannattavuuteen ja hallitsemalla konsernin taserakennetta.

Nokiassa on Treasury Center -yksiköt Genevessä, Singaporessa/Beijingissä ja Dallasissa/Sao Paolossa sekä Corporate Treasury -yksikkö Espoossa. Tämän kansainvälisen rahoitusorganisaationsa avulla Nokian rahoitustoiminto tarjoaa konserniyhtiöille paikallisten tarpeiden ja vaatimusten mukaisia rahoituspalveluja.

Ylin johto valvoo rahoitustoimintoa hyväksymiensä toimintaohjeiden avulla. Riskienhallinnan yleiset periaatteet sekä vastuu rahoitusriskien hallinnasta määritellään yhtymän sisäisessä treasury-politiikassa. Yksityiskohtaisemmat toimintaohjeet on luotu mm. valuutta- ja korkoriskien hallinnasta, johdannaissopimusten käytöstä sekä likviditeetti- ja luottoriskien hallinnasta. Rahoitustoiminnon toimintapolitiikka on riskiä välttävä. Liiketoimintaryhmillä on omat toimintaohjeensa, jotka täydentävät konsernitason rahoituksellisten riskien hallinnan yleisiä periaatteita.

Markkinariski

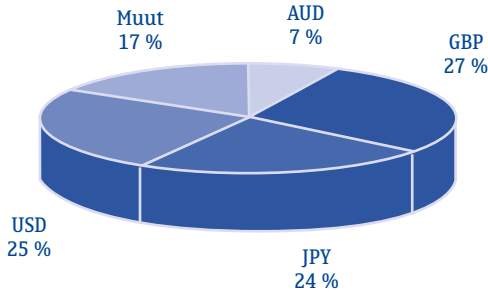
Valuutariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin useiden eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Valuuttamääräiset saamiset ja velat sekä toteutumiseltaan todennäköiset taseen ulkopuoliset ostot ja myynnit muodostavat konsernin eri yksiköiden valuutta-aseman. Koska konsernilla on merkittävässä määrin tuotanto- ja myyntitoimintaa euroalueen ulkopuolella, hallitaan valuuttariskiä useaan eri paikallisvaluuttaan nähden.

Liiketoimintaolosuhteiden muutosten takia yhtiöiden valuutta-asemiin sisältyvien valuuttayhdistelmien keskinäinen osuus voi muuttua myös tilikauden aikana. Merkittävimmät euron ulkopuoliset laskutusvaluutat vuonna 2002 olivat Yhdysvaltain dollari, Englannin punta ja Australian dollari. Yhtymän perusvaluutan vahvistumisella on negatiivinen vaikutus konsernin myyntiin ja liikevoittoon keskipitkällä aikavälillä, ja toisaalta sen heikkenemisellä on positiivinen vaikutus. Ainoat merkittävät euron ulkopuoliset ostovaluutat ovat Japanin jeni ja Yhdysvaltain dollari.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Kaupallisen valuuttaposition jakauma valuutoittain 31.12.2002:

Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti merkittävät avoimet valuuttapositiot suojataan. Valuuttariskiä suojataan pääasiassa valuuttatermineillä ja valuuttaoptioilla. Valuuttajohdannais sopimukset ovat harvoin kestoiltaan yli vuoden pituisia. Yhtymä ei suojaa valuuttavirtoja yli kahden vuoden päähän.

Rahoitustoiminnon valuuttariskin hallinnassa ja raportoinnissa käytetään todennäköisyyslaskentaan perustuvaa Value-at-Risk (VaR) -analyysiä. VaR-luku kuvastaa historiatietoihin perustuvaa suurinta mahdollista tappiota annetulla todennäköisyydellä tietyin ajanjakson kuluessa. Jotta epälineaariset johdannaisten hintojen muutokset tulisi otettua oikein huomioon, laskennan perustana käytetään Monte Carlo -simulointia. Historialliset volatilitetit ja korrelaatiot lasketaan yhden vuoden päivittäisestä aineistosta. VaR-luvuissa on tehty oletus, että kassavirrat toteutuvat ennustetun suuruusina. VaR-lukuun pohjautuvat koko yhtiön valuuttariskiluvut, mukaanlukien allaolevia positioita suojaavat johdannaisinstrumentit sekä Treasury positiot netotusta ja riskienhallintaa varten, yhden viikon tarkastelujaksolla ja 95 %:n luottamusvä- lillä on esitetty alla olevassa taulukossa:

Transaktiovaluuttaposition Value-at-Risk (milj. EUR)

VaR	2002	2001
31.12.	5,9	16,0
Keskiarvo	14,3	20,2
Vaihteluväli	4,9-27,6	16,0-32,7

Koska Nokialla on ulkomaisia tytäryhtiöitä euroalueen ulkopuolella, konsernin oma pääoma on alttiina valuuttakurssivaihteluille. Valuuttakurssien vaihtelusta johtuvat oman pääoman muutokset näkyvät muuntoeroina konsernitilinpäätöksessä. Nokia käyttää aika ajoin valuuttajohdannaisia sekä valuuttamääräisiä lainoja valuuttamääräisistä tytäryhtiöinvestoinneista syntyvän equity-position suojaamiseen.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille toisaalta tase-erien arvomuutosten eli hintariskin ja toisaalta korkotulojen ja -menojen muutosten eli jälleensijoitusriskin muodossa. Korkoriskiä sisältyy pääasiassa taseen korollisiin saataviin ja velkoihin. Myös ennakoituiden kassavirran ja taserakenteen muutokset aiheuttavat yhtiölle korkoriskiä.

Konserniyhtiöt ovat vastuussa omasta lyhyen aikavälin likviditeetti- asemastaan, kun taas yhtiörahoitus vastaa koko konsernin korko-

riskin hallinnasta. Nokian taserakenteen vuoksi korkoriskin hallinnan painopiste kohdistuu tällä hetkellä pääasiassa sijoituksiin.

Sijoitusten korkoriskin hallinnassa ja mittaamisessa käytetään VaR-analyysiä. Riskittömänä vertailukohtana on yhden vuoden sijoitushorisontti. VaR-luku kuvastaa historiatietoihin perustuvaa mahdollista tappiota annetulla todennäköisyydellä tietyin ajanjakson kuluessa. Korkoriskin mittaamisessa käytetään varianssi-kovarianssi-menetelmää. Historialliset volatilitetit ja korrelaatiot lasketaan yhden vuoden päivittäisestä aineistosta. VaR-lukuun pohjautuvat koko yhtiön korkoriskiluvut mukaanlukien mahdolliset allaolevia suojaavat johdannaisinstrumentit yhden viikon tarkastelujaksolla ja 95 % luottamusvä- lillä ovat seuraavat:

Treasuryn sijoitussalkun Value-at-Risk (milj. EUR)

VaR	2002	2001
31.12.	5,4	6,4
Keskiarvo	5,1	4,2
Vaihteluväli	3,1-8,7	1,8-8,1

Osakehintariski

Nokialla on joitakin strategisia vähemmistö-sijoituksia julkisesti noteerattuihin yhtiöihin. Nämä sijoitukset on luokiteltu available-for-sale-kategoriaan. Sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2002 lopussa 137 miljoonaa euroa (169 miljoonaa euroa 2001).

Tällä hetkellä yhtiöllä ei ole avoimia johdannais-sopimuksia, jotka suojaisivat näitä sijoituksia. Osakkeiden hintariskin VaR-luvut, jotka on esitetty alla olevassa taulukossa, on laskettu samalla periaatteella kuin korkoriskille.

Osakesijoitusten Value-at-Risk (milj. EUR)

VaR	2001	2000
31.12.	6,5	8,6
Keskiarvo	8,8	6,4
Vaihteluväli	5,5-19,0	3,0-11,8

Julkisesti noteerattujen yhtiöiden osakkeiden lisäksi Nokia sijoittaa listaamattomiin yhtiöihin Nokia Venture Fund -rahastojen kautta. Näiden sijoitusten arvo vuoden 2002 lopussa oli 54 miljoonaa USD (130 miljoonaa USD vuonna 2001). Optio-ohjelmista aiheutuvat sosiaaliturvakulut altistavat Nokian oman osakkeensa hintariskille. Nokia käyttää käteissuoritteisia osakevaihtosopimuksia ja osake-optioita tämän osakehintariskin suojauksessa.

Luottoriski

Asiakasrahoitukseen liittyvä luottoriski

Teleoperaattorit edellyttävät toisinaan toimittajiltaan rahoituksen järjestämistä tai antamista tietoliikenneverkkojen kaupoissa. Nokia pyrkii edelleen rahoituspolitiikkansa mukaisesti läheiseen yhteistyöhön pankkien ja rahoituslaitosten sekä vientiluottolaitosten kanssa tukeakseen valikoituja asiakkaitaan laiteinvestointien rahoittamisessa. Nokia aktiivisesti vähentää, markkinaolosuhteiden niin salliessa, luottoriskiään rahoittajien sekä sijoittajien kanssa tehdyin järjestelyin.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Asiakasrahoituksen luottoriskiä analysoidaan, valvotaan ja hallitaan systemaattisesti Nokian asiakasrahoitusyksikössä, joka raportoi yhtiön talous- ja rahoitusjohtajalle (CFO). Luottoriskit hyväksytään ja niitä seurataan Luottokomiteassa yhtiön luottopolitiikassa määriteltyjen periaatteiden ja luotonhyväksyntäprosessin mukaisesti. Luottokomitean muodostavat CFO, Corporate Controller, Head of Group Treasury ja Head of Nokia Customer Finance.

Nokian tietoliikenneverkkoalan asiakkaat ovat pääasiassa mobiilien, langattomien verkkojen operaattoreita. Asiakasrahoitussalkku koostuu käytännössä kokonaan näistä asiakkaista. Yhtiön rahoituspolitiikan mukaisesti valtaosa luottoriskistä koostuu i) asiakkaista, jotka ovat kansainvälisten luottoluokituslaitosten tai vastaavan Nokian oman luokituksen mukaan investointiluokassa olevia vakiintuneita operaattoreita, tai ii) operaattoreita, joilla on omistajana sekä operatiivisen ja teknisen toiminnan tukena investointiluokan operaattori (sponsorit). Ei ole kuitenkaan varmuutta siitä, että nykyiset sponsorit tulevaisuudessa jatkavat operaattorien tukemista, eivätkä sponsorit yleensä takaa lainoja. Nokian luottoriski uusista operaattoreista koostuu käytännössä kokonaan asiakkaista, joita sponsoroi luottoluokitukseltaan investointiluokassa oleva operaattori.

Pitkäaikaiset asiakasrahoitussaatavat olivat vuoden 2002 lopussa yhteensä 1 056 miljoonaa euroa (1 128 miljoonaa euroa 2001), ja kolmannen osapuolten puolesta annetut takaukset olivat 91 miljoonaa euroa (127 miljoonaa euroa 2001). Lisäksi Nokian asiakasrahoitussitoumukset olivat yhteensä 857 miljoonaa euroa (2 955 miljoonaa euroa 2001). Siten asiakasrahoituksen kokonaismäärä (saatavat, takaukset ja sitoumukset) oli 2 004 miljoonaa euroa (4 210 miljoonaa euroa 2001). Lisätietoa kerta- luonteisista asiakasrahoituskuluista on esitetty liitteessä 7.

Nokian näkemyksen mukaan nykyinen liiketoimintaympäristö ei edellytä asiakasrahoituksen merkittävää lisäämistä. Näkemyksemme perustuu kokemuksiimme vuonna 2002 ja tähänhetkiseen kilpailutilanteeseen tietoliikenneverkkomarkkinoilla. Operaattorit pyytävät edelleen asiakasrahoitusta, mutta vähemmässä määrin kuin viime vuosina. Vuonna 2002 Nokia vähensi huomattavasti asiakasrahoitusvastuitaan.

Asiakasrahoitusvastuut 31.12.2002 olivat seuraavat:

Milj. EUR	Nostamattomat rahoitus-		Yhteensä	%
	Nostot	sitoumukset		
Kokonaisvastuut	1 147	857	2 004	100
Vakiintuneet operaattorit, Inv. lk/Inv. lk sponsori	199	211	410	20
Vakiintuneet operaattorit, sponsori ei-Inv. lk	168	229	397	20
Vakiintuneet operaattorit, yhteensä	367	441	807	40
Uudet operaattorit, Inv. lk sponsori	746	417	1 163	58
Uudet operaattorit, sponsori ei-Inv. lk	34	0	34	2
Uudet operaattorit, yhteensä	780	417	1 197	60

Rahoituksellinen luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin sisältyvä riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Tätä riskiä valvotaan ja mitataan osana rahoitus-toimintoja. Konserni minimoi vastapuoliriskinsä tekemällä sopimuksia riittävän monien johtavien pankkien ja rahoituslaitosten kanssa.

Suora luottoriski kuvaa perinteisten tase-erien kuten sijoitusten tap-pioriskiä. Korkosijoitukset tehdään korkean luottokelpoisuuden omaa-viin kohteisiin. Rahoitustoiminto valvoo jatkuvasti tehtyjä sijoituksia. Sopimusosapuolten luottokelpoisuusluokitus on korkea, joten velvoitteiden laiminlyöntejä ei ole odotettavissa.

Sijoitukset

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Lyhytaikaiset available-for-sale-sijoitukset ^{1, 2, 3}		
Valtioiden velkasitoumukset, pitkät	1 244	789
Valtioiden velkasitoumukset, lyhyet	124	-
Yritysten velkasitoumukset, pitkät	3 708	1 457
Yritysten velkasitoumukset, lyhyet	2 779	2 007
Yhteensä	7 855	4 271
	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Kiinteäkorkoiset sijoitukset	7 433	4 143
Vaihtuvakorkoiset sijoitukset	422	123
Yhteensä	7 855	4 271

- 1) Available-for-sale-sijoitukset arvostetaan käypään arvoon vuonna 2002 ja vuonna 2001.
- 2) Lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten keskiporkko oli 3,54 % vuonna 2002 ja 3,97 % vuonna 2001.
- 3) Lyhytaikaiset available-for-sale-sijoitukset sisältävät 44 milj. euroa vuonna 2002 ja 43 milj. euroa vuonna 2001 sijoituksia, jotka ovat rajoitetusti konsernin käytettävissä.

Likviditeettiriski

Nokia ylläpitää riittävää likviditeettiä tehokkaalla kassanhallinnalla sekä sijoittamalla likvideihin korkoinstrumentteihin. Liiketoiminnan muutosvauhdin takia konsernin rahoitustoiminto haluaa ylläpitää joustavuutta pitkäaikaisessa rahoituksessa solmimalla luottolimiittisopimuksia. Vuonna 2002 konserni uudisti erääntyvän USD 750 miljoonan USD-luottolimiittisopimuksen (Revolving Credit Facility). Luottolimiittit olivat vuoden lopussa yhteensä 2,6 miljardia USD.

Merkittävimmät voimassaolevat rahoitusjärjestelyt ovat:

- Revolving Credit Facility USD 750 miljoonaa, erääntyy vuonna 2003
- Revolving Credit Facility USD 500 miljoonaa, erääntyy vuonna 2003
- Revolving Credit Facility USD 350 miljoonaa, erääntyy vuonna 2004
- Revolving Credit Facility USD 1.000 miljoonaa, erääntyy vuonna 2006
- Kotimainen yritystodistusohjelma, EUR 750 miljoonaa
- Euro Commercial Paper (ECP) -ohjelma, USD 500 miljoonaa
- US Commercial Paper (USCP) -ohjelma, USD 500 miljoonaa

Rahoitusohjelmia ei ole käytetty merkittävästi vuonna 2002.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Nokian kansainvälinen luottokelpoisuus mahdollistaa pääoma- ja rahamarkkinoiden tehokkaan käytön. Nokian luottokelpoisuusluokitukset eri luokituslaitoksista 31.12.2002 olivat:

Lyhytaikainen	Standard & Poor's Moody's	A-1 P-1
Pitkäaikainen	Standard & Poor's Moody's	A A1

Vahinkoriski

Nokia pyrkii varmistamaan, että kaikki konsernia ja sen asiakkaita uhkaavat taloudelliset, yrityskuvaan liittyvät tai muut tappiot on minimoitu käyttäen ennakoivaa riskienhallintaa tai vakuutuksia. Vakuutuksia ostetaan sellaisille riskeille, joita ei voida konsernin omin toimenpitein hallita.

Nokian Insurance & Risk Finance -toiminto joko hankkii vakuutukset keskitetysti tai ohjaa konserniyhtiöitä niiden vakuutushankinnoissa. Tavoitteena on, että yhtymän vahinkoriskit, liittyivätpä ne aineelliseen (esim. rakennukset) tai aineettomaan käyttöomaisuuteen (esim. tavaramerkki) tai vastuisiin (esim. tuotevastuu), on katettu asianmukaisin vakuutuksin.

Johdannaissopimusten nimellisarvot ¹

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Valuuttatermiinisopimukset ^{2,3}	11 118	20 978
Ostetut valuuttaoptiot ³	1 408	1 328
Myydyt valuuttaoptiot ³	1 206	1 209
Käteissuoritteiset osake-optiot ⁴	209	-
Käteissuoritteiset osakevaihtosopimukset ⁴	12	182

- 1 Tässä esitetyt johdannaissopimusten nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksin tarkasteltuna anna kuvaa konsernin riskiasemasta.
- 2 Nimellisarvot sisältävät myös suljetut termiini- ja futuurisopimukset.
- 3 Johdannaissopimusten nimellisarvot sisältävät myös ulkomaisten tytäryhtiöiden oman pääoman suojaamiseen käytettyjä valuuttatermiinejä ja -optioita, joiden nimellisarvo 31.12.2002 on yhteensä 2 mrd euroa (31.12.2001 1,1 mrd euroa).
- 4 Käteissuoritteisia osakevaihtosopimuksia ja osake-optioita voidaan käyttää suojaamaan insentivijärjestelmistä ja sijoitustoiminnasta aiheutuvia riskejä.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Rahoituksellisten johdannaissopimusten nettomääräiset käyvät arvot 31.12. olivat:

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Instrumentit, joilla on positiivinen käypä arvo ¹ :		
Valuuttatermiinit ²	235	186
Ostetut valuuttaoptiot	21	11
Käteissuoritteiset osake-optiot	28	-
Käteissuoritteiset osakevaihtosopimukset	-	10
Kytkeytyt johdannaiset ³	14	6
Instrumentit, joilla on negatiivinen käypä arvo ¹ :		
Valuuttatermiinit ²	-98	-214
Myydyt valuuttaoptiot	-7	-7

- 1 Valuuttatermiinien ja valuuttaoptioiden käyvistä arvoista 36 miljoonaa euroa on kohdistettu tytäryhtiöinvestoinneista syntyvän equity-position suojaamiseen 31.12.2002 (3miljoonaa euroa vuonna 2001) ja esitetty muuntoeroissa.
- 2 Valuuttatermiinien käyvistä arvoista 31 miljoonaa euroa on kohdistettu tulevien myyntien ja ostojen suojaksi 31.12.2002 (-38 miljoonaa euroa vuonna 2001) ja esitetty oman pääoman oikaisueränä.
- 3 Kytkeytyt johdannaiset ovat pääsopimuksista erotettuja, johdannaisten tunnusmerkit täyttäviä komponentteja, jotka arvostetaan kuten vastaava yksittäinen johdannainen. Käyvän arvon muutokset esitetään muissa rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

35. Nokian merkittävimmät tytäryhtiöt 31.12.2002

	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
US Nokia Inc.		100,0
DE Nokia GmbH	100,0	100,0
GB Nokia UK Limited		100,0
KR Nokia TMC Limited	100,0	100,0
CN Beijing Capitel Nokia Mobile Telecommunications Ltd		50,0
NL Nokia Finance International B.V.	100,0	100,0
HU Nokia Komárom Kft	100,0	100,0
BR Nokia do Brazil Tecnologia Ltda	100,0	100,0
IT Nokia Italia Spa		100,0
FR Nokia France S.A.	100,0	100,0
CN Dongguan Nokia Mobile Phones Company Ltd		70,0
CN Beijing Nokia Hang Xing Telecommunications System Co. Ltd		69,0

Osuudet pörssiyrityksissä

Omistusosuus yli 5 %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin äänivalta %
Nextrom Holding S.A.	79,33	86,21
Nokian Renkaat Oyj/Nokian Tyres plc	18,9	18,9

Vuonna 2001 Nokian äänivalta Nextrom Holding S.A.:ssa oli 39,97 % ja omistusosuus 59,97 %. Nokia pidättäytyi käyttämästä tiettyihin osakkeisiin liittyvää äänioikeutta.

Vuonna 2002 Nokian äänivalta nousi 86,21 %:iin ja omistusosuus 79,33 %:iin, jonka johdosta yhtiö on konsolidoitu omistussuuden nousupäivästä alkaen. (Liite 8)

Täydellinen luettelo tytär- ja osakkuusyhtiöistä sisältyy viralliseen tilinpäätökseen.

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS

1.1.–31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Liikevaihto		21 488	6 047
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-13 323	-3 661
Bruttokate		8 165	2 386
Markkinoinnin kulut		-1 038	-298
Tutkimus- ja kehityskulut		-2 693	-777
Hallinnon kulut		-857	-520
Liiketoiminnan muut kulut		-370	-326
Liiketoiminnan muut tuotot	2	166	3 395
Liikevoitto	3, 4	3 373	3 860
Rahoitustuotot ja -kulut			
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista			
Osinkotuotot konsernin yrityksistä		363	512
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista		25	28
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		25	61
Korkotuotot muilta yhtiöiltä		1	3
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		122	81
Korkotuotot muilta yhtiöiltä		3	5
Muut rahoitustuotot muilta yhtiöiltä		1	10
Kurssierot		121	-7
Korkokulut ja muut rahoituskulut			
Korkokulut saman konsernin yrityksille		-25	-18
Korkokulut muille yhtiöille		-10	-17
Muut rahoituskulut		-29	-24
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		597	634
Tulos ennen satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		3 970	4 494
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Konserniavustukset		119	-214
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä		119	-214
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		4 089	4 280
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)		-	-98
Tuloverot			
Tilikaudelta		-1 098	-90
Aikaisemmilta tilikausilta		-44	-27
Tilikauden voitto		2 947	4 065

¹ Nokia Matkapuhelimet Oy, Nokia Networks Oy, Nokia Multimedia Terminals Oy, Nokia Display Products Oy ja Oy Marineland Ab fuusioitiin Nokia Oyj:iin 1. lokakuuta 2001.
Ks. emoyhtiön liitetiedot.

Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS

1.1.–31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto		2 947	4 065
Suoriteperusteisten erien peruminen	16	999	-3 395
Tulorahoitus ennen nettokäyttöpääoman muutosta		3 946	670
Nettokäyttöpääoman muutos	16	1 088	82
Liiketoiminnan rahavirta		5 034	752
Saadut korot		166	143
Maksetut korot		-34	-36
Muut rahoituserät		169	20
Maksetut verot		-1 659	-197
Rahavirta ennen satunnaisia eriä		3 676	682
Maksuperusteiset satunnaiset erät		-214	3 560
Liiketoiminnan nettorahavirta		3 462	4 242
Investointien rahavirta			
Investoinnit osakkeisiin		-58	-284
Aktivoidujen t&k-kustannusten lisäys		-418	-
Investoinnit muuhun käyttöomaisuuteen		-29	-374
Osakkeiden myynti ja poistuneet liiketoiminnat		32	90
Muun käyttöomaisuuden myynti		0	172
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys		-563	-676
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys		314	-
Muiden pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)		74	31
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)		-4 051	-2 816
Saadut osingot		381	531
Investointien nettorahavirta		-4 318	-3 326
Rahoitustoimintojen rahavirta			
Osakepääoman korotus		163	77
Velkojen lisäys		1 941	385
Velkojen vähennykset		188	-1
Osingonjako		-1 279	-1 314
Rahoitustoimintojen nettorahavirta		1 013	-853
Likvidien varojen vähennys		157	63
Likvidit varat 1.1.		80	17
Likvidit varat 31.12.		237	80

Ks. emoyhtiön liitetiedot.

Emoyhtiön tase, FAS

31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	31.12.	Liite	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
VASTAAVAA				VASTATTAVAA			
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Oma pääoma			
Aineettomat hyödykkeet	5				9		
Kehittämismenot		1 071	893	Osakepääoma		287	284
Aineettomat oikeudet		59	82	Ylikurssirahasto		2 182	2 022
Muut pitkävaikutteiset menot		-	3	Edellisten tilikausien voitto	10	6 454	3 669
				Tilikauden voitto	10	2 947	4 065
		1 130	978			11 870	10 040
Aineelliset hyödykkeet	6			Vieras pääoma			
Maa- ja vesialueet		-	-	Pitkäaikainen	11		
Rakennukset ja rakennelmat		-	-	Joukkovelkakirjalainat	12	64	90
Koneet ja kalusto		-	-	Lyhytaikainen			
Muut aineelliset hyödykkeet		-	-	Lyhytaikaiset rahoitusvelat saman konsernin yrityksille		2 902	1 019
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		-	-	Lyhytaikaiset rahoitusvelat muille yhtiöille		-	2
		-	-	Saadut ennakot muilta yhtiöiltä		6	-
Sijoitukset				Ostovelat saman konsernin yrityksille		828	765
Osuudet saman konsernin yrityksissä	7	3 519	3 448	Ostovelat muille yhtiöille		928	916
Osuudet osakkuusyhtiöissä	7	5	25	Siirtovelat saman konsernin yrityksille		6	1
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		353	222	Siirtovelat muille yhtiöille		1 653	1 722
Lainasaamiset muilta yhtiöiltä		1 088	1 143			6 323	4 425
Muut sijoitukset	8	22	70				
		4 987	4 908				
Vaihto- ja rahoitusomaisuus							
Vaihto-omaisuus							
Aineet ja tarvikkeet		162	228				
Keskeneräiset tuotteet		115	61				
Valmiit tuotteet/tavarat		307	209				
Ennakkomaksut		1	-				
		585	498				
Saamiset							
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä		1 204	2 094				
Myyntisaamiset muilta yhtiöiltä		1 098	789				
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		8 466	4 593				
Lainasaamiset muilta yhtiöiltä		28	39				
Siirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä		5	17				
Siirtosaamiset muilta yhtiöiltä		517	558				
		11 318	8 090				
Rahoitusarvopaperit		47	57				
Rahat ja pankkisaamiset		190	24	Vieras pääoma yhteensä		6 387	4 515
		18 257	14 555			18 257	14 555

Ks. emoyhtiön liitetiedot.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Laskentaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen lainsäädännön mukaan. Ks. konsernin liitetiedot kohta 1.

Vertailukelpoisuus

Seuraavat Nokia Oyj:n suomalaiset tytäryhtiöt fuusioituivat emoyhtiöön 1.10.2001: Nokia Matkapuhelimet Oy, Nokia Networks Oy, Nokia Multimedia Terminals Oy, Nokia Display Products Oy ja Oy Marineland Ab.

Tilinpäätössiirrot

Suomessa yhtiöt voivat kirjata tilinpäätössiirtoihin lähinnä verotukseen vaikuttavia eriä. Usein vähennyskelpoisuuden edellytys on, että kyseisten vähennysten tulee sisältyä myös kirjanpitoon.

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot vuonna 2001 sisältävät fuusiovoiton 3 300 milj. euroa.

3. Henkilöstökulut

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Palkat	948	314
Eläkekulut	169	27
Muut henkilösivukulut	110	63
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	1 227	404
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat *	4	3
* Palkoista on maksettu lisäpalkkioina	1	1

Johdon eläkejärjestelyt:

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 60 vuotta.

Henkilöstö keskimäärin	2002	2001
Tuotanto	5 370	1 444
Markkinointi	1 786	500
Tutkimus ja kehitys	11 890	3 700
Hallinto	3 399	1 301
	22 445	6 945
Henkilöstö vuoden lopussa	2002	2001
	22 261	22 220

4. Poistot

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Poistot käyttöomaisuuslajeittain		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet		
Aktivoituiden tuotekehitysmenot	233	44
Aineettomat oikeudet	50	15
Muut pitkävaikutteiset menot	1	2
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-	5
Koneet ja kalusto	-	59
Yhteensä	284	125
Toimintokohtaiset poistot		
Tutkimus ja kehitys	239	71
Tuotanto	-	17
Myynti, markkinointi ja hallinto	45	37
Yhteensä	284	125

5. Aineettomat hyödykkeet

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Aktivoituiden tuotekehitysmenot		
Hankintameno 1.1.	1 315	-
Lisäykset	418	105
Vähennykset	-27	-4
Fuusio	-	1 214
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-635	-422
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 071	893
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	214	6
Lisäykset	32	14
Vähennykset	-21	-3
Fuusio	-	197
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-166	-132
Kirjanpitoarvo 31.12.	59	82
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	52	5
Lisäykset	-	4
Vähennykset	-2	-32
Fuusio	-	75
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-50	-49
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	3

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

6. Aineelliset hyödykkeet

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	-	25
Lisäykset	-	6
Vähennykset	-	-37
Fuusio	-	6
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	-	94
Lisäykset	-	28
Vähennykset	-	-314
Fuusio	-	192
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	-	48
Lisäykset	-	58
Vähennykset	-	-1 362
Fuusio	-	1 256
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	-	2
Vähennykset	-	-2
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	-	28
Lisäykset	-	19
Vähennykset	-	-110
Fuusio	-	63
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-

Vuoden 2002 lopussa emoyhtiö ei omistanut aineellisia käyttöomaisuus-hyödykkeitä. Nämä hyödykkeet oli vuokrattu Nokia Oyj:n täysin omistamalta ja Nokia-konserniin kuuluvalta Nokia Asset Management Oy:ltä.

7. Osakkeet ja osuudet

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	3 448	1 902
Lisäykset	104	2 479
Vähennykset	-33	-933
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 519	3 448
Osuudet osakkuusyhtiöissä		
Hankintameno 1.1.	25	25
Lisäykset	1	2
Vähennykset	-21	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	5	25
8. Muut sijoitukset		
Sijoitukset osakkeisiin		
	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Hankintameno 1.1.	36	103
Lisäykset	301	99
Vähennykset	-319	-166
Kirjanpitoarvo 31.12.	18	36
Muut sijoitukset	4	34
	22	70

Muiden sijoitusten kirjanpitoarvosta vuoden 2002 lopussa oli noteerattujen yhtiöiden osuus 7 milj. euroa (28 milj. euroa vuonna 2001). Tilinpäätöspäivänä näiden osuuksien markkina-arvo oli 71 milj. euroa (88 milj. euroa vuonna 2001).

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

9. Oma pääoma

Emoyhtiö, milj. EUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
31.12.2000	282	1 619	-127	4 983	6 757
Osakepääoman korotus	2	456			458
Omien osakkeiden hankinta		-53	127		74
Osingonjako				-1 314	-1 314
Tilikauden voitto				4 065	4 065
31.12.2001	284	2 022	-	7 734	10 040
Osakepääoman korotus	3	160			163
Osingonjako				-1 280	-1 280
Tilikauden voitto				2 947	2 947
31.12.2002	287	2 182	-	9 401	11 870

10. Jakokelpoinen oma pääoma

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Edellisten tilikausien voitto	6 454	3 669
Tilikauden voitto	2 947	4 065
Jakokelpoinen oma pääoma 31.12.	9 401	7 734

11. Pitkäaikainen vieras pääoma

	Lainat 31.12.2002 milj. EUR	Takaisinmaksu yli 5 vuoden kuluttua milj. EUR
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksusuunnitelma:		
Joukkovelkakirjalainat	64	-
	64	-
Pitkäaikaiset velat lyhennetään seuraavasti:		
	milj. EUR	%
2003	-	-
2004	64	100,0
2005	-	-
2006	-	-
2007	-	-
Myöhemmin	-	-
	64	100,0

12. Joukkovelkakirjalainat

	milj.	Korko	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
1989-2004	40,0 GBP	11,375 %	64	65
1993-2003	150,0 FIM	Vaihtuva	-	25
			64	91

13. Vastuositoumukset

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR
Muut annetut vakuudet		
Annetut kiinteistökiinnitykset	-	18
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantatut arvopaperit	34	33
Vastuositoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Lainatakaukset	4	62
Leasingtakaukset	479	518
Muut takaukset	301	505
Muut vastuositoumukset		
Lainatakaukset	56	95

14. Leasingvastuut

Emoyhtiön leasingvastuut 31.12.2002 olivat yhteensä 1 458 milj. euroa (1 781 milj. euroa vuonna 2001), josta vuonna 2002 liittyy konsernin sisäisiin sopimuksiin 476 milj. euroa. Vuonna 2003 erääntyy 495 milj. euroa (433 milj. euroa vuonna 2002).

15. Johdolle myönnettyt lainat

Johdolle myönnettyjä lainoja ei ollut 31.12.2002.

16. Rahavirtalaskelma

	2002 mlj. EUR	2001 mlj. EUR
Seuraavilla kirjauksilla muutetaan tuloslaskelman suoriteperusteiset erät kassaperusteisiksi sekä perutaan erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa.		
Poistot	284	125
Verot	1 143	117
Rahoitustuotot ja -kulut	-597	-634
Arvonlennukset	289	204
Muut tuotot ja kulut	-120	-3 207
Oikaisut yhteensä	999	-3 395

Nettokäyttöpääoman muutoksen erittely

Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	613	-145
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	-209	95
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	684	132
Nettokäyttöpääoman muutos	1 088	82

17. Nokian konserni- ja osakkuusyhtiöt 31.12.2002

Ks. konsernin liitetiedot 35.

18. Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Ks. Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat s. 38-44.

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Nokialla on yksi osakelaji. Jokaisella osakkeella on yhtiökokouksessa yksi (1) ääni¹. 10.4.2000 lukien osakkeen nimellisarvo on 6 senttiä.

Yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 170 miljoonaa euroa ja enimmäispääoma 680 miljoonaa euroa. Näissä rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

Yhtiön osakepääoma 31.12.2002 oli 287 274 428,46 euroa sekä osakkeiden kokonaisuäänimäärä 4 787 907 141 ääntä.

Konserniyhtiöiden hallussa oli 31.12.2002 edellä mainituista kokonaisuäänimäärästä yhteensä 1 145 621 osaketta, joiden yhteenlaskettu nimellisarvo oli 68 737,26 euroa sekä osuus koko osakepääomasta ja kaikista äänistä noin 0,02 prosenttia.

Osakepääoma ja osakkeet 31.12. ²	2002	2001	2000	1999	1998
Osakepääoma, milj. EUR					
K-osake (kanta)	*	*	*	*	54
A-osake (etuoikeutettu)					201
Yhteensä milj. EUR	287	284	282	279	255
Osakkeet (1 000 kpl, nimellisarvo 6 senttiä)					
K-osake (kanta)	*	*	*	*	1 016 246
A-osake (etuoikeutettu)					328 527
Yhteensä (1 000)	4 787 907	4 737 530	4 696 213	4 654 064	4 844 773
Konsernin hallussa olevat osakkeet vuoden lopussa (1 000 kpl)	1 145	1 228	4 080	1 385	257 288
Osakemäärä ilman konsernin hallussa olevia osakkeita vuoden lopussa (1 000 kpl)	4 786 762	4 736 302	4 692 133	4 652 679	4 587 485
Keskimääräinen osakemäärä ilman konsernin hallussa olevia osakkeita vuoden aikana (1 000 kpl), perus	4 751 110	4 702 852	4 673 162	4 593 761	4 553 364
Keskimääräinen osakemäärä ilman konsernin hallussa olevia osakkeita vuoden aikana (1 000 kpl), laimennettu	4 788 042	4 787 219	4 792 980	4 743 184	4 693 204
Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä ³	129 508	116 352	94 500	48 771	30 339

* 9.4.1999 lukien vain yksi osakelaji

Tunnuslukuja 31.12., IAS (laskentaperusteet s. 48)	2002	2001	2000	1999	1998
Tulos/osake jatkuvista toiminnoista, EUR					
Tulos/osake, perus	0,71	0,47	0,84	0,56	0,37
Tulos/osake, laimennettu	0,71	0,46	0,82	0,54	0,36
P/E-luku					
K-osake (kanta)	*	*	*	*	35,3
A-osake (etuoikeutettu)	21,34	61,6	56,5	80,4	35,3
(Nimellis)osinko/osake, EUR	0,28 **	0,27	0,28	0,20	0,12
Osingonjako, milj. EUR	1 341 **	1 279	1 315	931	586
Osingonjakosuhte	0,39	0,57	0,33	0,36	0,33
Osinkotuotto, %					
K-osake (kanta)	*	*	*	0,9	0,9
A-osake (etuoikeutettu)	1,8	0,9	0,6	0,4	0,9
Oma pääoma/osake, EUR	2,98	2,58	2,30	1,59	1,11
Osakemannan markkina-arvo, milj. EUR⁴	72 537	137 163	222 876	209 371	59 796

* 9.4.1999 lukien vain yksi osakelaji.

** Hallituksen ehdotus.

1 Nokialla oli aiemmin kaksi osakelajia, A- ja K-osakkeita. Osakelajit yhdistettiin 9.4.1999. Nokian osakkeenomistajat päättivät 21.3.2001 pidetyssä yhtiökokouksessa poistaa oikeuden osakkeisiin liittyvään kiinteään vuosittaiseen osinkoon. Päätös tuli voimaan 17.4.2001. Entisillä K-osakkeilla oli yhtiökokouksessa kymmenen (10) ääntä, mutta ei oikeutta kiinteään vuosittaiseen osinkoon.

2 Luvut on muutettu vastaamaan osakkeen 6 sentin nimellisarvoa.

3 Jokainen tilinhoitajayhteisö sisältyy tähän lukuun vain yhtenä rekisteröitynä osakkeenomistajana.

4 Ei sisällä konserniyhtiöiden hallussa olevia osakkeita.

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeen nimellisarvon jakamiset	Nimellisarvo ennen	Jakosuhte	Nimellisarvo jälkeen	Voimaantulo-päivä julkisessa kaupankäynnissä
1986	100 mk (16,82 euroa)	5:1	20 mk (3,36 euroa)	31.12.1986
1995	20 mk (3,36 euroa)	4:1	5 mk (0,84 euroa)	24.4.1995
1998	5 mk (0,84 euroa)	2:1	2,5 mk (0,42 euroa)	16.4.1998
1999	2,5 mk (0,42 euroa)	2:1	0,24 euroa ⁵	12.4.1999
2000	0,24 euroa	4:1	0,06 euroa	10.4.2000

Hallituksen valtuutukset

Valtuutus korottaa osakepääomaa

Nokian osakkeenomistajat olivat valtuuttaneet 21.3.2001 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään osakepääoman korottamisesta enintään 54 000 000 eurolla tarjoamalla enintään 900 000 000 uutta osaketta. Vuonna 2002 hallitus ei korottanut osakepääomaa tämän valtuutuksen nojalla. Valtuutuksen voimassaolo päättyi 21.3.2002.

Nokian osakkeenomistajat valtuuttivat 21.3.2002 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen vuoden kuluessa yhtiökokouksen päätöksestä päättämään osakepääoman korottamisesta enintään 55 800 000 eurolla yhdessä tai useammassa erässä tarjoamalla enintään 930 000 000 uutta nimellisarvoltaan 6 sentin osaketta. Osakepääomaa voidaan korottaa mahdollisten yrityskauppojen ja vastaavien järjestelyjen rahoittamiseksi sekä avainhenkilöiden kannustamiseksi osakkeenomistajien merkintätuokkeudesta poiketen, mikäli siihen on painava taloudellinen syy. Vuonna 2002 hallitus ei korottanut osakepääomaa tämän valtuutuksen nojalla. Valtuutus on voimassa 21.3.2003 saakka.

Vuoden 2002 lopussa hallituksella ei ollut muita käyttämättömiä valtuutuksia päättää uusien osakkeiden antamisesta tai vaihtovelkakirjalainojen tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskusta.

Muut valtuutukset

Nokian osakkeenomistajat valtuuttivat 21.3.2002 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 220 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta, edustaan 4,2 prosenttia liikkeelläolevista osakkeista, ja samojen osakkeiden luovuttamisesta. Näiden valtuutusten perusteella ei hankittu eikä luovutettu osakkeita vuonna 2002. Valtuutukset ovat voimassa 21.3.2003 saakka. Osakkeiden luovuttamista koskevaa valtuutusta voidaan käyttää hallituksen päättämällä ehdoilla edellyttäen, että tähän on yhtiön kannalta painava syy, kuten yrityskauppojen rahoittaminen tai avainhenkilöiden kannustaminen.

Vaihtovelkakirjalainat, optiotodistukset ja optio-oikeudet ⁶

Taulukossa sivulla 40 on kuvattu Nokian voimassa olevien optio-ohjelmien keskeiset piirteet. Nokian osakepääoma korottuu optioihin perustuvista osakemerkinnöistä osakemäärällä, joka on yhtä suuri kuin osakemerkintöihin käytetty optioiden lukumäärä kertaa osakemäärä, johon kukin optio oikeuttaa. Optio-ohjelmat on hyväksytty Nokian yhtiökokouksissa ohjelman aloitusvuonna.

Yleistä liikkeessä olevista optio-ohjelmiin perustuvista optio-oikeuksista

Sivulla 40 olevassa taulukossa lueteltujen optio-ohjelmien perusteella merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa osakkeet on merkitty. Muut oikeudet alkavat osakemerkinnän tultua merkityksi kaupparekisteriin.

Liikkeeseen laskettujen optio-oikeuksien perusteella voidaan yhteensä merkitä enintään 306 600 132 uutta osaketta, joiden yhteinen osuus kaikista äänistä 31.12.2002 on noin 6,40 prosenttia. Vuoden 2002 aikana optio-ohjelmiin liittyviä optio-oikeuksia oli käytetty osakemerkintään 3 152 226 kappaletta, jolloin 50 377 020 uutta osaketta oli laskettu liikkeeseen ja osakepääomaa korotettu 3 022 621,20 eurolla.

Vuoden 2002 aikana ei ollut liikkeellä muita optiotodistuksia, optio-oikeuksia tai osakkeisiin oikeuttavia vaihtovelkakirjalainoja, joiden käyttäminen korottaisi Nokia Oyj:n osakepääomaa.

The Nokia Holding Inc. 1999 Stock Option Plan

Vuonna 1999 Nokia aloitti Yhdysvalloissa ja Kanadassa työskenteleville työntekijöilleen tarkoitetun täydentävän optio-ohjelman (The Nokia Holding Inc. 1999 Stock Option Plan). Jokainen tässä ohjelmassa ennen 31.12.2000 annettu osto-optio oikeuttaa yhden Nokian ADS-muotoisen osakkeen ostamiseen hinnalla, joka vaihtelee USD 20,50 ja USD 54,50 välillä. Osakkeiden osto-oikeus on tiettyinä aikoina 1.4.2001 lähtien siihen saakka, kun viisi vuotta on kulunut option antamisesta. 31.12.2002 ohjelmassa oli annettu yhteensä 802 284 osto-optiota ja yhteensä 491 171 osto-optiota oli merkittävässä osakkeiksi. Tässä ohjelmassa annettujen osto-optioiden käyttäminen ei korota Nokia Oyj:n osakepääomaa. Ohjelmassa voidaan ostaa yhteensä enintään 2 000 000 kuuden sentin nimellisarvoista Nokian ADS-muotoista osaketta. Osakkeet on kirjattu taseeseen hankintamenoistaan kunnes ne luovutetaan.

⁵ Samassa yhteydessä rahastoanti 0,03 euroa kutakin 24 sentin nimellisarvoista osaketta kohti.

⁶ Luvut on laskettu vastaamaan osakkeen 6 sentin nimellisarvoa.

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Liikkeeseen lasketut optio-oikeudet 31.12.2002

Optio-ohjelman aloitusvuosi	Optio-ohjelman laajuus	Optio-ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden määrä	Optioiden (ala)laji	Merkintä-ajan alkaminen	Osakkeiden merkintäaika	Merkintä-hinta/optio	Merkintä-hinta/osake	Osakkeen jakosuhte	
Enimmäismäärä osakkeita				Alkamispäivä	Päätymispäivä				
1997			1997A 1)	On alkanut	1.12.1997	31.1.2003	51,63 EUR	3,23 EUR	16:1
			1997B 1)	On alkanut	1.11.1999	31.1.2003	51,63 EUR	3,23 EUR	16:1
			1997C 1)	On alkanut	1.11.2001	31.1.2003	51,63 EUR	3,23 EUR	16:1
	152 000 000	2 000							
1999			1999A 1)	On alkanut	1.4.2001	31.12.2004	67,55 EUR	16,89 EUR	4:1
			1999B	On alkanut	1.4.2002	31.12.2004	225,12 EUR	56,28 EUR	4:1
			1999C	On alkanut	1.4.2003	31.12.2004	116,48 EUR	29,12 EUR	4:1
	144 000 000	16 000							
2001	2001A+B	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.7.2002	31.12.2006	36,75 EUR	36,75 EUR	1:1
	2001C3Q/01	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.10.2002	31.12.2006	20,61 EUR	20,61 EUR	1:1
	2001C4Q/01	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.1.2003	31.12.2006	26,67 EUR	26,67 EUR	1:1
	2001C1Q/02	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.4.2003	31.12.2007	26,06 EUR	26,06 EUR	1:1
	2001C3Q/02	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.10.2003	31.12.2007	12,99 EUR	12,99 EUR	1:1
	2001C4Q/02	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.1.2004	31.12.2007	16,86 EUR	16,86 EUR	1:1
	2002A+B	25 % optioista tulee käyttöön vuoden kuluttua niiden myöntämisestä, ja loput optioista tulee käyttöön 6,25 %:n erissä vuosineljänneksittäin (12 kpl)			1.7.2003	31.12.2007	17,89 EUR	17,89 EUR	1:1
	145 000 000	25 000							

1) Listattu HEXissä

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Liikkeessä olevien optio-oikeuksien muutokset vuosina 2002, 2001 ja 2000:

	Osake- määrä	Merkintä- hinnan painotettu keskiarvo ¹
Tilanne 31.12.1999	204 620 102	6,91
Myönnetty ²	18 339 647	44,86
Toteutettu	33 490 088	2,22
Lunastettu	4 937 904	33,24
Tilanne 31.12.2000	184 531 757	19,71
Myönnetty ²	72 644 065	31,78
Toteutettu	24 790 689	3,54
Lunastettu	4 385 380	31,09
Tilanne 31.12.2001	227 999 753	25,71
Myönnetty	51 127 314	17,96
Toteutettu	51 586 807	3,61
Lunastettu	6 097 025	33,51
Tilanne 31.12.2002	221 443 235	28,81
Toteutettavissa olevat 31.12.2000 (osakkeita)	12 199 932	3,83
Toteutettavissa olevat 31.12.2001 (osakkeita)	106 300 988	9,53
Toteutettavissa olevat 31.12.2002 (osakkeita)	107 721 842	27,92

1 Merkintähinnan painotettu keskiarvo on laskettu optioille, joiden merkintähinta on tiedossa.

2 Sisältää yrityskauppojen yhteydessä vaihdetut optio-oikeudet.

Optio-oikeuksien tilanne 31.12.2002 merkintähinnan mukaan:

Liikkeessä olevat optio-oikeudet

Merkintä- hinta EUR	Osake- määrä	Painotettu jäljellä oleva sopimusaika vuosissa	Merkintä- hinnan painotettu keskiarvo EUR
0,36 – 3,04	503 670	6,22	1,06
3,23	7 185 264	0,08	3,23
3,44 – 16,68	2 523 261	7,41	11,51
16,89	46 424 432	1,06	16,89
17,89 – 22,97	50 566 202	3,20	17,93
26,06 – 34,59	34 266 321	2,25	27,72
36,75	40 920 212	2,63	36,75
38,91 – 55,82	380 573	5,33	48,38
56,28	38 673 300	1,31	56,28
	221 443 235		

Toteutettavissa olevat optio-oikeudet

Osake- määrä	Merkintä- hinnan painotettu keskiarvo EUR
464 165	1,06
7 178 704	3,23
1 521 241	10,88
45 893 040	16,89
562 020	20,20
712 425	31,32
12 983 930	36,75
268 909	43,49
38 137 408	56,28
107 721 842	

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Osake- ja rahastoannit 1998–2002

Vuosi	Korotustapa	Merkintähinta tai rahastoannin määrä osakkeelta EUR	Uusia osakkeita (1000)	Maksu- ajankohta	Uutta omaa pääomaa milj. EUR	Uutta osake- pääomaa milj. EUR
1998	Nokian optio-ohjelma 1994	0,98	268	1998	0,26	0,01
	Nokian optio-ohjelma 1995	1,77	30 304	1998	53,52	1,59
	Nokian optio-ohjelma 1997	3,23	16 566	1998	53,46	0,87
	Yhteensä		47 138		107,24	2,47
1999	Nokian optio-ohjelma 1994	0,98	12 238	1999	12,03	0,73
	Nokian optio-ohjelma 1995	1,77	18 602	1999	32,85	1,12
	Nokian optio-ohjelma 1997	3,23	33 456	1999	107,97	2,01
	Rahastoanti Suunnattu anti Rooftop Communications Corporationin osakkeenomistajille	0,01		1999		36,05
		20,04	2 118	1999	42,45	0,13
	Yhteensä		66 414		195,30	40,04
2000	Nokian optio-ohjelma 1995	1,77	22 011	2000	38,87	1,32
	Nokian optio-ohjelma 1997	3,23	10 117	2000	32,65	0,61
	Suunnattu anti Network Alchemy, Inc:n osakkeenomistajille	49,91	6 112	2000	305,06	0,37
	Suunnattu anti DiscoveryCom, Inc:n osakkeenomistajille	45,98	3 909	2000	179,75	0,23
	Yhteensä		42 149		556,33	2,53
2001	Nokian optio-ohjelma 1995	1,77	1 682	2001	2,97	0,10
	Nokian optio-ohjelma 1997	3,23	20 993	2001	67,81	1,26
	Nokian optio-ohjelma 1999 (A)	16,89	382	2001	6,46	0,02
	Suunnattu anti Amber Networks, Inc:n osakkeenomistajille	20,77	18 329	2001	380,72	1,10
	Yhteensä		41 386		457,96	2,48
2002	Nokian optio-ohjelma 1997	3,23	50 357	2002	162,50	3,02
	Nokian optio-ohjelma 1999 (A)	16,89	20	2002	0,33	0,00
	Yhteensä		50 377		162,83	3,02

Osakepääoman alentaminen

Alentamistapa	Vuosi	Osakkeiden vähennys (1 000, nimellisarvo 6 senttiä)	Osakepääoman vähennys milj. EUR	Sidotun oman pääoman vähennys milj. EUR	Vapaan oman pääoman vähennys milj. EUR
Osakkeiden mitätöiminen	1999	257 123	15,43	–	3 435,27
Osakkeiden mitätöiminen	2001	69	0,004	–	–
Osakkeiden mitätöiminen	2002	–	–	–	–

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakevaihto (kaikki pörssit)⁷

1 000 kpl	2002	2001	2000	1999 *	1998
K-osakkeen (kanta) vaihto					255 108
Osakekanta K-osake					508 124
% osakekannasta K-osake					50
A-osakkeen (etuoikeutettu) vaihto	12 926 683	11 457 748	7 827 428	7 930 612	5 128 156
Osakekanta A-osake	4 787 907	4 737 530	4 696 213	4 654 064	1 914 264
% osakekannasta A-osake	270	242	167	170	268

* 9.4.1999 lukien vain yksi osakelaji. Siten luvut koskevat kaikkia osakkeita ja koko osakekantaa.

Pörssikurssit, EUR (Helsingin Pörssi)⁸

	2002	2001	2000	1999 *	1998
K-osake (kanta)					
Alin/ylin					3,87/13,41
Keskikurssi ⁸					10,28
Kurssi vuoden lopussa					13,04
A-osake (etuoikeutettu)					
Alin/ylin	11,10/29,45	14,35/46,50	35,81/64,88	13,74/45,00	3,89/13,41
Keskikurssi ⁸	18,13	24,57	51,09	21,67	7,95
Kurssi vuoden lopussa	15,15	28,96	47,50	45,00	13,04

* 9.4.1999 lukien vain yksi osakelaji. Siten luvut koskevat kaikkia osakkeita ja koko osakekantaa.

Pörssikurssit, USD (New York Stock Exchange)⁹

	2002	2001	2000	1999	1998
ADS					
Alin/ylin	10,76/26,90	12,95/44,69	29,44/61,88	15,05/47,77	4,25/15,75
Keskikurssi ⁹	16,88	24,84	47,36	23,16	8,50
Kurssi vuoden lopussa	15,50	24,53	43,50	47,77	15,00

Suurimmat rekisteröidyt osakkeenomistajat 31.12.2002

Rekisteröidyt osakkeenomistajat omistavat 9,10 prosenttia ja hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat 90,90 prosenttia kaikista emoyhtiön osak-

keista. Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä 31.12.2002 oli yhteensä 129 508. Jokainen tilinhoitajayhteisö (26) sisältyy tähän lukuun vain yhtenä rekisteröitynä osakkeenomistajana.

Suurimmat osakkeenomistajat

(ei sisällä hallintarekisteröityjä osakkeenomistajia)

	Osakkeet (1 000 kpl)	% koko osake- ja äänimäärästä
Svenska Litteratursällskapet i Finland r f	20 610	0,43
Juselius Sigrid stiftelse	16 800	0,35
UPM-Kymmene Oyj	11 298	0,24
Kuntien Eläkevakuutus	9 429	0,20
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	9 027	0,19
Nokia Yhtymän Eläkesäätiö	8 229	1,17
Suomen Kulttuurirahasto	7 549	0,16
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto (SITRA)	7 085	0,15
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Suomi	7 020	0,15
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	5 804	0,12

7 Osakkeiden hinnat ja määrät on laskettu vastaamaan osakkeen 6 sentin nimellisarvoa.

8 Laskettu vastaamaan osakkeen 6 sentin nimellisarvoa.

9 Laskettu painottamalla kunkin kaupankäyntipäivän keskihinta päivän vaihdolla.

Nokian osakkeet ja osakkeenomistajat

Hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien lukumääriin sisältyvät Nokian osakkeita edustavien American Depositary Receipt (ADR)- ja Svenska Depåbevis (SDB) -osaketalletustodistusten haltijat. 31.12.2002 ADR'ien haltijoita oli 25,3 prosenttia ja SDB:ien haltijoita 3,79 prosenttia Nokian koko osakemäärästä.

Hallituksen ja johtokunnan jäsenten omistamat osakkeet ja optio-oikeudet

Hallituksen ja johtokunnan jäsenet omistivat 31.12.2002 yhteensä 1 004 179 osaketta, mikä vastaa noin 0,02 prosenttia koko osake- ja äänimäärästä, sekä optiotodistuksia ja optio-oikeuksia yhteensä 5 096 000 kpl vastaten noin 1,66 prosenttia liikkeeseen laskettujen optiotodistuksien ja optio-oikeuksien kokonaismäärästä. Näiden optiotodistuksien ja optio-oikeuksien nojalla voidaan merkitä 14 529 000 osaketta, jotka olisivat 31.12.2002 vastanneet noin 0,30 prosenttia koko osake- ja äänimäärästä.

Osakeomistuksen jakauma 31.12.2002 (rekisteröidyt osakkeenomistajat)

Omistettujen osakkeiden mukaan	Omistajien lukumäärä ¹⁰	%-osuus kaikista omistajista	Osakemäärä yhteensä ¹¹	% osakekannasta	Keskimääräinen omistus
1-100	48 892	37,75	2 950 408	0,06	0,06
101-1 000	56 607	43,71	21 550 024	0,45	0,45
1 001-10 000	19 430	15,00	62 894 601	1,31	1,31
10 001-100 000	4 168	3,22	110 735 586	2,31	2,31
100 001-500 000	322	0,25	62 719 741	1,31	1,31
500 001-1 000 000	39	0,03	27 301 022	0,57	0,57
1 000 001-5 000 000	32	0,02	66 709 324	1,39	1,39
Yli 5 000 000	18	0,01	4 433 046 435	92,59	92,59
Yhteensä	129 508	100,00	4 787 907 141	100,00	100,00

Kansallisuuden mukaan, %	Osakkeet	Omistajaryhmittäin (suomalaiset osakkeenomistajat)	Osakkeet
Muut kuin suomalaiset osakkeenomistajat	90,90	Yritykset	0,93
Suomalaiset osakkeenomistajat	9,10	Kotitaloudet	4,09
		Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,73
		Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2,18
		Julkisyhteisöt	1,17
Yhteensä	100,00	Yhteensä	9,10

10 Rekisteröidyt osakkeenomistajat; tilinhoitajayhteisöt (26 kpl) sisältyvät lukuihin.

11 Nokian osakkeet kuuluvat Suomen arvo-osuusjärjestelmään. Vuonna 1999 yhtiökokouksessa päätettiin myydä osakkeet, joita ei ollut siirretty arvo-osuusjärjestelmään, niiden omistajien lukuun. Vuoden 2001 aikana osakkeet, 1 016 704 kappaletta, myytiin. Kertyneet varat säilytetään asianomaisten osakkeenomistajien lukuun 10 vuoden ajan.

Nokia 1998–2002, IAS

	2002	2001	2000	1999	1998
Tuloslaskelma, milj. EUR					
Liikevaihto	30 016	31 191	30 376	19 772	13 326
Kulut	-25 236	-27 829	-24 600	-15 864	-10 837
Liiketulos	4 780	3 362	5 776	3 908	2 489
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-19	-12	-16	-5	6
Rahoitustuotot ja -kulut	156	125	102	-58	-39
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	4 917	3 475	5 862	3 845	2 456
Välittömät verot	-1 484	-1 192	-1 784	-1 189	-737
Vähemmistöosuus tuloksesta	-52	-83	-140	-79	-39
Tulos varsinaisesta toiminnasta ennen laskentasääntöjen muutoksen vaikutusta	3 381	2 200	3 938	2 577	1 680
Laskentasääntöjen muutoksen kumulatiivinen nettovaikutus	-	-	-	-	70
Tilikauden voitto	3 381	2 200	3 938	2 577	1 750
Tase-erät, milj. EUR					
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	5 742	6 912	6 388	3 487	2 220
Vaihto- ja rahoitusomaisuus	17 585	15 515	13 502	10 792	7 814
Vaihto-omaisuus	1 277	1 788	2 263	1 772	1 292
Saamiset	6 957	7 602	7 056	4 861	3 631
Likvidit varat	9 351	6 125	4 183	4 159	2 891
Oma pääoma	14 281	12 205	10 808	7 378	5 109
Vähemmistöosuudet	173	196	177	122	63
Pitkäaikainen vieras pääoma	461	460	311	407	40
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat	187	207	173	269	257
Laskennallinen verovelka	207	177	69	80	88
Muut pitkäaikaiset velat	67	76	69	58	64
Lyhytaikainen vieras pääoma	8 412	9 566	8 594	6 372	4 453
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	377	831	1 069	792	699
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-	-	47	1	61
Ostovelat	2 954	3 074	2 814	2 202	1 357
Siirtovelat ja varaukset	5 081	5 661	4 664	3 377	2 336
Taseen loppusumma	23 327	22 427	19 890	14 279	10 034

Nokia 1998–2002, IAS

	2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto toimialaryhmittäin, milj. EUR					
Nokia Mobile Phones	23 211	23 158	21 887	13 182	8 070
Nokia Networks	6 539	7 534	7 714	5 673	4 390
Nokia Ventures Organization	459	585	854	415	–
Poistuneet liiketoiminat ¹	–	–	–	580	1 014
Toimialaryhmien välinen myynti	-193	-86	-79	-78	-148
Nokia-yhtymä	30 016	31 191	30 376	19 772	13 326
Liikevaihto markkina-alueittain, milj. EUR					
Eurooppa,	16 111	15 330	15 554	10 614	7 673
josta Suomen osuus	353	453	494	479	465
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	6 541	7 891	7 708	4 909	2 815
Aasia ja Tyynenmeren alue	7 364	7 970	7 114	4,249	2 838
Nokia-yhtymä	30 016	31 191	30 376	19 772	13 326
Liiketulos, milj. EUR					
Nokia Mobile Phones	5 201	4 521	4 879	3 099	1 540
Nokia Networks	-49	-73	1 358	1 082	960
Nokia Ventures Organization	-141	-855	-387	-175	–
Muut yksiköt ²	-231	-231	-74	-98	-11
Nokia-yhtymä	4 780	3 362	5 776	3 908	2 489
Henkilöstö keskimäärin					
Nokia Mobile Phones	26 090	27 320	27 353	20 975	16 064
Nokia Networks	18 463	22 040	23 508	22 804	19 280
Nokia Ventures Organization	1 566	2 155	2 222	1 256	–
Muut yksiköt ³	6 595	6 201	5 625	6 142	5 747
Nokia-yhtymä	52 714	57 716	58 708	51 177	41 091
Suomessa					
Muualla Euroopassa	22 615	23 653	24 495	23 155	20 978
Muualla Euroopassa	12 057	14 045	14 365	12 997	9 398
Pohjois- ja Etelä-Amerikassa	10 093	11 215	11 491	8 818	5 924
Aasiassa ja Tyynenmeren alueella	7 949	8 803	8 357	6 207	4 791
Nokia-yhtymä	52 714	57 716	58 708	51 177	41 091
Tutkimus ja kehitys, milj. EUR					
Nokia Mobile Phones	1 884	1 599	1 306	835	522
Nokia Networks	995	1 135	1 013	777	564
Nokia Ventures Organization	136	221	235	110	–
Muut yksiköt	37	30	30	33	64
Nokia-yhtymä	3 052	2 985	2 584	1 755	1 150

1 Poistuneet liiketoiminat sisältää Nokia Display Productsin 1998–1999.

2 Muut yksiköt sisältävät yhtiön yhteisten kulojen lisäksi poistuneiden liiketoimintojen liikeloksen.

3 Muut yksiköt sisältävät yhtiön yhteisten toimintojen lisäksi poistuneet liiketoiminat.

Nokia 1998–2002, IAS

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto, milj. EUR	30 016	31 191	30 376	19 772	13 326
Muutos, %	-3,8	2,7	53,6	48,4	50,6
Ulkomaantoiminta, milj. EUR	29 663	30 738	29 882	19 293	12 861
Palkat ja henkilösivukulut, milj. EUR	3 140	3 235	2 888	2 383	1 958
Liiketulos, milj. EUR	4 780	3 362	5 776	3 908	2 489
% liikevaihdosta	15,9	10,8	19,0	19,8	18,7
Rahoitustuotot ja -kulut, milj. EUR	156	125	102	-58	-39
% liikevaihdosta	0,5	0,4	0,3	-0,3	-0,3
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, milj. EUR	4 917	3 475	5 862	3 845	2 456
% liikevaihdosta	16,4	11,1	19,3	19,4	18,4
Jatkuvien toimintojen tulos, milj. EUR	3 381	2 200	3 938	2 577	1 680
% liikevaihdosta	11,3	7,1	13,0	13,0	12,6
Verot, milj. EUR	1 484	1 192	1 784	1 189	737
Osinko, milj. EUR	1 341 *	1 279	1 315	931	586
Investoinnit käyttöomaisuuteen, milj. EUR	432	1 041	1 580	1 358	761
% liikevaihdosta	1,4	3,3	5,2	6,9	5,7
Bruttoinvestoinnit **, milj. EUR	966	2 149	3 095	1 889	1 072
% liikevaihdosta	3,2	6,9	10,2	9,6	8,0
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. EUR	3 052	2 985	2 584	1 755	1 150
% liikevaihdosta	10,2	9,6	8,5	8,9	8,6
Henkilöstö keskimäärin	52 714	57 716	58 708	51 177	41 091
Koroton vieras pääoma, milj. EUR	8 309	8 988	7 616	5 717	3 844
Korollinen vieras pääoma, milj. EUR	564	1 038	1 289	1 062	1 017
Sijoitetun pääoman tuotto, %	35,3	27,9	58,0	55,7	50,2
Oman pääoman tuotto, %	25,5	19,1	43,3	41,3	38,5
Omavaraisuusaste, %	62,5	56,0	55,7	53,3	52,0
Velkaantumisaste, %	-61	-41	-26	-41	-36

* Hallituksen ehdotus

** Sisältää yritysostot, osakeinvestoinnit ja aktivoidut tuotekehitysmenot.

Tunnuslukujen laskentaperusteet, ks. sivu 48.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

IAS-tunnusluvut

Liikevoitto

Tulos suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen

Oma pääoma

Osakepääoma + ylikurssirahasto – omat osakkeet
+ muuntoerot + arvostuserot + kertyneet voittovarot

Tulos/osake

Tilikauden tulos (1999–2002)/jatkuvien toimintojen tulos (1998)

Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin

P/E-luku

Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.

Tulos/osake

Osinko/osake

Nimellisosinko/osake

Vuoden aikana ja sen jälkeen tapahtuneiden osakeantien
oikaisukertoimet

Osingonjakosuhte

Osinko/osake

Tulos/osake

Osinkotuotto, %

Nimellisosinko/osake

Osakkeen pörssikurssi

Oma pääoma/osake

Oma pääoma

Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa

Osakekannan markkina-arvo

Osakemäärä x osakkeen pörssikurssi osakelajeittain

Osakeantioikaistu keskimääräinen vaihto

Osakkeen euromääräinen vaihto kauden aikana

Vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu määrä kauden aikana

Osakkeiden vaihto, %

Vaihdettujen osakkeiden määrä kauden aikana

Keskimääräinen osakemäärä kauden aikana

Sijoitetun pääoman tuotto, %

Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta
+ korkokulut ja muut rahoituskulut

Oma pääoma + lyhyt- ja pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat
+ vähemmistöosuudet (keskimäärin vuoden aikana)

Oman pääoman tuotto, %

Tilikauden tulos (1999–2002)/jatkuvien toimintojen tulos (1998)

Oma pääoma keskimäärin vuoden aikana

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma + vähemmistöosuudet

Taseen loppusumma – saadut ennakot

Velkaantumisaste, %

Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat + lyhytaikaiset rahoitusvelat
– rahat ja pankkisaamiset sekä available-for-sale-sijoitukset

Oma pääoma + vähemmistöosuudet

Vuoden lopun valuuttakurssit 2002

1 EUR =

USD 1,0247

GBP 0,6439

SEK 9,1144

JPY 124,17

1 EUR = 5,94573 FIM

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Konsernin jakokelpoinen oma pääoma on taseen mukaan 11 464 milj. euroa ja konsernin emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 9 401 milj. euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävänä olevista voittovaroista maksetaan osakkeille, yhteensä 4 787 907 141 kpl, osinkoa 0,28 euroa osakkeelta, yhteensä 1 340 614 milj. euroa.

Espoossa 23. tammikuuta 2003

Jorma Ollila
Pääjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja

Paul J. Collins

Georg Ehrnrooth

Bengt Holmström

Per Karlsson

Robert F.W. van Oordt

Marjorie Scardino

Vesa Vainio

Arne Wessberg

Pekka Ala-Pietilä
Toimitusjohtaja

Nokia Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Nokia Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, kansainvälisen tilinpäätössäännösten (IAS) mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen sekä emoyhtiön Suomessa voimassa olevien määräysten mukaan laaditut tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot (FAS). Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon konsernitilinpäätöksestä sekä emoyhtiön tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Emoyhtiön hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen puheenjohtajan ja muiden hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Konsernitilinpäätös

Kansainvälisen tilinpäätössäännösten (IAS) mukaan laadittu konsernitilinpäätös antaa IAS-säännösten tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä ja on laadittu konsernitilinpäätöksestä annettujen Suomessa voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Konsernitilinpäätös voidaan vahvistaa.

Emoyhtiön tilinpäätös ja hallinto

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti ja antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen muille jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle voitonjaosta on osakeyhtiölain mukainen.

Espoo 23. tammikuuta 2003

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Lars Blomquist

KHT

LISÄTIETOJA

U.S. GAAP	52
Kriittiset laskentaperiaatteet	55
Riskitekijöitä	57
Johtokunta	58
Hallitus	60
Hallinto	62
Tietoa sijoittajille	65
Yhteystietoja	66

Nokian konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen laskentasäännösten (International Accounting Standards - IAS) mukaisesti, joka eroaa tietyissä kohdin yhdysvaltalaisesta kirjanpitoikäytännöstä (U.S. GAAP). Seuraavassa esitetään IAS- ja U.S. GAAP -laskentaperiaatteiden soveltamisesta aiheutuvat keskeisimmät erot sekä selostetaan tiettyjä oikaisuja, jotka vaikuttaisivat konsernin tulokseen ja omaan pääomaan, jos vuosien 2002, 2001 ja 2000 tilinpäätökset tehtäisiin U.S. GAAP:n mukaan.

	2002 milj. EUR	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
Konsernin tulos			
Tilikauden tulos IAS:n mukaan	3 381	2 200	3 938
U.S. GAAP -oikaisut:			
Eläkekulut	-5	-22	-13
Tuotekehityskustannukset	-66	-104	-65
Sijoitukset	-	-	-10
Varaus optioista aiheutuvia sosiaaliturvakuluja varten	-90	-132	34
Optioedun kulukirjaaminen	-35	-85	-46
Tulevien kassavirtojen suojat	6	-22	-
Valuuttamääräiset tytäryhtiösijoitukset	48	-	-
Poistot hankituista aineettomista hyödykkeistä	-22	-7	-
Liikearvon poisto	206	28	-
Liikearvon arvonalennus	104	-	-
U.S. GAAP -oikaisujen laskennallinen verovaiikutus	76	47	9
U.S. GAAP:n mukainen tulos	3 603	1 903	3 847

Konsernin oma pääoma			
Oma pääoma IAS-tilinpäätöksessä	14 281	12 205	
U.S. GAAP -oikaisut:			
Eläkekulut	-37	-32	
Vähimmäisvastuu	-5	-	
Tuotekehityskustannukset	-421	-355	
Sijoitukset	77	-	
Varaus optioista aiheutuvia sosiaaliturvakuluja varten	35	125	
Laskennallinen optioetu	-13	-47	
Ylikurssirahasto	179	178	
Optioedun kulukirjaaminen	-166	-131	
Yrityskaupan hankintameno	4	4	
Poistot hankituista aineettomista hyödykkeistä	-29	-7	
Liikearvon poisto	234	28	
Liikearvon arvonalennus	104	-	
Liikearvon muuntaminen	-240	-	
U.S. GAAP -oikaisujen laskennalliset verovaiikutukset	147	53	
U.S. GAAP:n mukainen oma pääoma	14 150	12 021	

Eläkekulut

IAS:n ja U.S. GAAP:n mukaan etuusperusteisten eläkejärjestelyjen varat, velat ja kulut määritellään vakuutusmatemaattisesti samankaltaisesti. IAS:n mukaan kuitenkin takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot, siirtyvän velan oikaisu ja kulut, jotka johtuvat eläkejärjestelyn muutoksesta, kirjataan yleensä välittömästi. U.S. GAAP:n mukaan nämä kulut kirjataan yleensä pitemmän ajanjakson kuluksi. U.S. GAAP:n mukaan tulisi kirjata myös FAS 87, Employers' Accounting for pensions, standardin mukainen vähimmäisvastuu, jos karttunut eläkevastuu ylittää eläkejärjestelyjen varojen käyvän arvon ja taseeseen kirjattu nettovelka ei kata ylimenevää osaa. Karttuneen eläkevastuun laskeminen perustuu EITF 88-1, Determination of Vested Benefit Obligation for a Defined Benefit Pension Plan, määrittelemään jälkimmäiseen ratkaisumalliin, jonka mukaan vakuutusmatemaattinen nykyarvo perustuu irtisanoutumisajankohtaan.

U.S. GAAP -eläkeoikaisu kuvastaa IAS 19, Työsuhde-etuudet, mukaan määritellyn eläkesaamisen ja eläkekulun eroa FAS 87 mukaiseen eläkesaamiseen ja eläkekuluun.

Tuotekehitysmenot

Tuotekehitysmenot aktivoidaan IAS-tilinpäätöksessä tiettyjen kriteerien perusteella. Tuotekehitysmenot aktivointi lopetetaan ja poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun tuote on asiakkaiden saatavissa. Poistoaika on kahdesta viiteen vuoteen. U.S. GAAP:n säännösten mukaan vain ohjelmistojen tuotekehitysmenot aktivoidaan samojen kriteerien täytyttyä. IAS-tilinpäätöksessä aktivoiduista laitteistojen tuotekehityskustannuksia ei olisi aktivoitu U.S. GAAP:n mukaan, vaan ne olisi kirjattu suoraan kuluksi.

Sijoitukset

Ennen IAS 39 -standardin soveltamista sijoitukset arvostettiin hankintahintaan. IAS 39 -standardin soveltamisen myötä kaikki available-for-sale-sijoitukset, sisältäen sekä listatut että listaamattomat sijoitukset, arvostetaan käypään arvoon. Available-for-sale-sijoitusten käyvän arvon muutokset huomioidaan oman pääoman arvostuseroissa. Kun sijoitus myydään tai sen arvo pysyvästi alenee, sijoitukseen liittyvä kumulatiivinen arvomuutos siirretään oman pääoman arvostuseroista tuloslaskelmaan. U.S. GAAP:n mukaan listatut markkinakelpoiset sijoitukset luokitellaan available-for-sale-sijoituksiksi ja arvostetaan käypään arvoon. Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot esitetään erillisenä ryhmänä omassa pääomassa. U.S. GAAP:n mukaan konsernin listaamattomat sijoitukset kirjataan hankintahintaan ja ero IAS:n mukaisesti määriteltyn arvoon esitetään U.S. GAAP -oikaisuna.

Varaus optioista aiheutuvia sosiaaliturvakuluja varten

IAS:n mukaan Nokia on tehnyt varauksen optioista aiheutuvia sosiaaliturvakuluja varten optioiden myöntämispäivän mukaan, perustuen option käypään arvoon. Varausta oikaistaan Nokian osakkeen kurssin muuttuessa. U.S. GAAP:n mukaan kulut kirjataan vasta optioiden merkintähetkellä.

Optioedun kulukirjaaminen

Optioetua ei ole kirjattu IAS-tilinpäätöksessä kuluksi. U.S. GAAP:n mukaan konserni noudattaa optioedun kulukirjauksessa APB 25, Accounting for Stock Issued to Employees, standardin mukaista menetelmää. Joillekin avainhenkilöille on myönnetty optio-oikeuksia, joiden merkintähinta on

U.S. GAAP

alempi kuin osakkeen markkinahinta optioiden myöntämishetkellä. Tämä optioiden perusarvo on kirjattu laskennallisena optioetuna omaan pääomaan, josta se jaksotetaan tuloslaskelmaan aikana, jolloin optio- oikeudet eivät ole vielä merkittäviä. Myönnetty optiot on kirjattu yli- kurssirahastoon.

Tulevien kassavirtojen suojat

IAS 39, Rahoitus Instrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen, ja FAS 133, Accounting for Derivative Instruments and Hedging Activities, säännök- sissä olevasta yksityiskohtaisesta suojauslaskentaa koskevasta erosta johtuen tietyt valuuttakurssituotot ja -kulut, jotka on raportoitu IAS:n mukaan oman pääoman oikaisuerissä, raportoitaisiin U.S. GAAP:n mukai- sesti tuloslaskelmassa.

Valuuttamääräiset tytäryhtiösijoitukset

IAS:n mukaan, ulkomaisesta tytäryhtiöstä luovuttaessa, yhtiöön liittyvät tulosvaikutteisesti kirjaamattomat kertyneet kurssierot kirjataan sen tilikauden tuotoiksi tai kuluiksi, jolla luovutusvoitto tai -tappio kirjataan. Yrityksen luopuminen osuudestaan ulkomaisen yhtiöön voi toteutua ky- seisen yhtiön myyntinä kokonaan tai osittain, purkamisena, osakepää- oman tai siihen rinnastettavan lainan takaisinmaksuna tai toiminnan lopettamisena.

U.S. GAAP:n mukaan tulosvaikutteisesti kirjaamattomat kertyneet kurssi- erot kirjataan tulokseen vasta kun ulkomainen yhtiö myydään tai sen toiminta lopetetaan joko kokonaan tai olennaisilta osin.

Yrityskaupan hankintameno

Yrityskaupan hankintameno sisältäessä hankkijaosapuolen osakkeita, määrittellään IAS:n mukaan hankintameno osakkeiden vaihtopäivänä. U.S. GAAP:n mukaan, hankkijaosapuolen osakkeiden arvostuspäivä on se päivä jolloin sekä osakkeiden että muun hankintameno määrä on en- simmäistä kertaa määritettävissä kiinteästi. Tällöin osakkeiden arvon määrittämiseen käytetään osakkeiden keskihintaa muutamaa päivää ennen ja jälkeen arvostuspäivän.

Poistot hankituista aineettomista hyödykkeistä

IAS:n mukaan yrityskaupassa hankittua patentoimatonta teknologiaa ei erikseen kirjata taseeseen vaan se sisältyy liikearvoon. U.S. GAAP:n mu- kaan yrityskaupassa hankittu patentoimaton teknologia kirjataan tasee- seen yksilöitävissä olevana aineettomana hyödykkeenä mukaan lukien siihen liittyvä laskennallinen verovelka. Tämä aineeton hyödyke poiste- taan suunnitelman mukaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vai- kutusaikanaan. U.S. GAAP -oikaisuerä konsernin tulokseen ja omaan pää- omaan liittyy Amber Networksin aineettoman hyödykkeen tilikauden poistoihin ja kertyneisiin poistoihin.

U.S. GAAP:n mukainen aineettomien hyödykkeiden bruttokirjanpito- arvo oli 109 milj. euroa vuonna 2002 (109 milj. euroa vuonna 2001). Poisto- aika on viisi vuotta. Kertyneet poistot 31.12.2002 olivat 29 milj. euroa (7 milj. euroa 31.12.2001). Tilikauden poistot 31.12.2002 olivat 22 milj. euroa (7 milj. euroa 31.12.2001). Poistot aineettomista hyödykkeistä tulevat ole- maan 22 milj. euroa vuonna 2003, 2004, 2005 ja 14 milj. euroa vuonna 2006.

Liikearvon poisto

IAS:n mukaan liikearvo poistetaan suunnitelman mukaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Ennen 1.7.2001 liikearvo

poistettiin U.S. GAAP -laskennassa samalla tavalla kuin IAS-laskennassa. U.S. GAAP -laskennassa Nokia on soveltanut FAS 141, Business Combina- tions (FAS 141), standardin siirtymäsäännöstä alkaen 1.7.2001. Nokia on myös soveltanut FAS 142, Goodwill and Other Intangible Assets (FAS 142), standardia 1.1.2002 alkaen, jonka seurauksena, soveltamispäivästä alka- en, liikearvoa ei enää poisteta U.S. GAAP:n mukaan. Amber Networksin hankintaan liittyvästä liikearvosta ei tehty poistoja vuonna 2001, koska FAS 142 -standardin liikearvon poistosääntö astui heti voimaan 1.7.2001 jälkeisille yrityskaupoille.

U.S. GAAP -oikaisuerä palauttaa FAS 141 ja FAS 142 -standardien sovel- tamispäivän jälkeen tehdyt IAS:n mukaiset poistot ja kertyneiden poisto- jen muutoksen.

Oikaistu tilikauden voitto, jos FAS 142 olisi sovellettu aikaisempiin kausiin:

	2001 milj. EUR	2000 milj. EUR
U.S. GAAP:n mukainen tulos	1 903	3 847
Liikearvon poiston palautus	274	140
Oikaistu tulos	2 177	3 987

	2001 EUR	2000 EUR
Tulos/osake – Perus		
U.S. GAAP:n mukainen tulos	0,40	0,82
Liikearvon poiston palautus	0,06	0,03
Oikaistu tulos	0,46	0,85
Tulos/osake – Laimennettu		
U.S. GAAP:n mukainen tulos	0,40	0,80
Liikearvon poiston palautus	0,06	0,03
Oikaistu tulos	0,45	0,83

Liikearvon arvonalennus

Nokia on arvioinut aikaisempiin yrityskauppoihin liittyvää olemassa olevaa liikearvoa selvittääkseen täyttyvätkö FAS 141 -standardin kriteerit. Tämän perusteella aineettomia hyödykkeitä ei ole oikaistu tai uudelleenluo- kiteltu. Nokia on myös arvioinut muiden aineettomien hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa ja kirjanpitoarvoja, ja tulee jatkamaan näi- den hyödykkeiden poistamista niiden jäljellä olevana taloudellisena vai- kutusaikana.

1.1.2002 Nokia suoritti FAS 142 -standardin mukaisen siirtymävaihee- seen liittyvän liikearvon arvonalentumistestin vertaamalla kunkin rapor- tointiyksikön kirjanpitoarvoa sen diskontattujen kassavirtojen käypään arvoon. Testin perusteella liikearvon arvo ei ollut alentunut 1.1.2002, sillä yhdenkään raportointiyksikön kirjanpitoarvo ei ylittänyt sen käypää ar- voa. Nokia myös suoritti neljännen vuosineljänneksen aikana FAS 142 -standardin vaatiman vuosittaisen liikearvon arvonalentumistestin ver- taamalla kunkin raportointiyksikön kirjanpitoarvoa sen diskontattujen kassavirtojen käypään arvoon.

IAS:n mukaan liikearvo allokoidaan sille rahavirtaa tuottavalle yksi- kölle, joka on pienin yksilöitävissä oleva omaisuusserien ryhmä, sisältäen kyseessä olevan liikearvon, jonka jatkuvasta käytöstä kertyy rahavirtaa, joka on pitkälti riippumatonta muiden omaisuusserien kerryttämästä raha-

U.S. GAAP

virrasta. Nokia kirjasi IAS:n mukaisen 104 milj. euron arvonalennuksen Amber Networksin hankinnasta syntyneestä liikearvosta, sillä rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä oli sen kirjanpitoarvoa pienempi. Vuosittaisen liikearvon arvonalentumistestin perusteella IAS:n mukainen liikearvon arvonalentuminen peruutettiin U.S. GAAP -laskennassa, koska IP Mobility Networks -raportointiyksikön, johon Amber Networks kuuluu, käypä arvo ylitti sen kirjanpitoarvon.

U.S. GAAP:n mukainen liikearvo vuonna 2002:

	Nokia Mobile Phones milj. EUR	Nokia Networks milj. EUR	Nokia Ventures Organization milj. EUR	Muut yksiköt milj. EUR	Konserni yhteensä milj. EUR
1.1.2002	351	382	80	-	813
Hankittu liikearvo	-	-	-	9	9
Arvonalentuminen	-	-17	-61	-	-78
Muuntoerot	-202	-42	4	-	-240
31.12.2002	149	323	23	9	504

U.S. GAAP:n mukaisesta liikearvosta 352 milj. euroa liittyy Amber Networksin hankintaan vuonna 2001. Liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Liikearvon muuntaminen

IAS:n mukaisesti Nokia muuntaa ulkomaisten konserniyhtiöiden hankinnasta syntyvän liikearvon euroiksi käyttäen hankintahetken kurssia.

U.S. GAAP:n mukaan liikearvo muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin ja muuntoerot käsitellään konsernin omaa pääomaa oikaisevana eränä.

Kriittiset laskentaperiaatteet

Laskentaperiaattemme, jotka vaikuttavat taloudelliseen asemaamme ja liiketoimintamme tulokseen, on kuvattu kattavammin konsernitilinpäätöksemme liitetiedossa 1. Tietyt Nokian laskentaperiaatteet edellyttävät johdon harkintaa valittaessa olettamuksia jo luonnostaan jonkin asteista epävarmuutta sisältävien taloudellisten estimaattien laskemiseen. Johdon harkinta perustuu historialliseen kokemukseen ja erilaisiin muihin olettamuksiin, joiden uskotaan olevan järkeviä kyseisissä olosuhteissa. Tämän pohjalta arvioidaan raportoitavien varojen ja velkojen kirjanpitoarvoja sekä raportoitavien tuottojen ja kulujen määrää silloin, kun ne eivät helposti ilmene muista lähteistä. Lopputulemat voivat poiketa näistä arvioista, jos ne arvioidaan eri olettamusten tai olosuhteiden pohjalta.

Seuraavassa on esitetty keskeiset Nokian käyttämät kriittiset laskentaperiaatteet sekä niihin liittyvät olettamukset ja arviot, joita on käytetty konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Tuloutusperiaatteet

Valtaosa Nokia Networksin myynnistä muodostuu projekteista, joissa toimitetaan monimutkainen, asiakkaan tarpeisiin räätälöity tuote- ja palvelukokonaisuus.

Näiden projektien myynti tuloutetaan projektin valmistusasteen mukaisesti. Yleensä valmistusastetta mitataan jo syntyneiden kustannusten osuudella projektin arvioiduista kokonaiskustannuksista. Työkonaisuuksiin perustuvaa menetelmää käytetään silloin, kun se yksittäisten projektien luonteesta johtuen parhaiten mittaa projektin edistymistä.

Valmistusasteen mukainen tuloutusmenetelmä perustuu arvioihin sopimuksesta odotettavissa olevista myynnistä ja kustannuksista, sekä projektin etenemisen luotettavaan mittaukseen. Tuloutettua myyntiä ja voittoa muutetaan, jos arviot projektin lopputulemasta muuttuvat. Arvioiden muutoksesta johtuva kumulatiivinen vaikutus kirjataan sillä tilikaudella, jolloin muutos ensi kertaa on tiedossa ja arvioitavissa. Sopimuksesta odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi, kun se on tiedossa ja arvioitavissa.

Nokia Networks aloitti kolmannen sukupolven WCDMA-verkkojen myynnin tuloutuksen vuonna 2002 saavutettuaan yksi- ja kaksitoimisten WCDMA 3G -järjestelmien teknologiset tavoitteet.

Yhtiön tämänhetkiset arviot myynnistä ja voitosta voivat muuttua johtuen pitkien projektien varhaisesta vaiheesta, uudesta teknologiasta, projektien laajuuden muutoksesta tai muutoksista kustannuksissa, ajoituksessa, asiakkaiden suunnitelmissa, tai sopimussakkojen toteutumisesta tai muista vastaavista tekijöistä.

Nokia Mobile Phonesin ja Nokia Ventures Organizationin myynti, samoin kuin osa Nokia Networksin myynnistä, tuloutuu kun seuraavat kriteerit täyttyvät: sopimus on olemassa, toimitus on tapahtunut, hinta on kiinteä ja määriteltävissä ja maksusuoritus on todennäköinen. Tämä edellyttää, että arvioimme toimitushetkellä kyseisten kriteerien täyttymisen. Myynti tuloutetaan, kun kriteerien uskotaan täyttyneen. Nokia kirjaa pääasiassa Nokia Mobile Phonesin liiketoiminnassa myynnin oikaisueriksi erilaiset asiakkaalle myönnetty määrään sidotut alennukset ja tarjousohjelmat mukaan lukien erikoishinnoittelusopimukset, hinnanalennusvaraukset ja muut paljousalennukset. Määrään sidotut alennukset myynnin oikaisuerissä arvioidaan vastaavien ohjelmien aikaisemman toteutuman perusteella. Hinnanalennusoikaisu perustuvat arvioon tulevasta hinnanalennuksista ja tietystä, asiakkaan kanssa sovitusta, varaston määrästä hinnoikaisupäivänä.

Asiakasrahoitus

Olemme järjestäneet tai myöntäneet huomattavan määrän asiakasrahoitusta tietyille Nokia Networksin asiakkaille. Näitä järjestelyjä luotaessa johdon täytyy arvioida asiakkaan luottokelpoisuus ja odotettavissa olevien, näistä järjestelyistä saatavissa olevien kassavirtojen ajoitus. Jos asiakkaidemme todellinen taloudellinen asema tai yleinen taloudellinen tilanne poikkeaa olettamuksistamme, saatamme joutua arvioimaan uudelleen lopullisen saatavien perittävyuden, joka saattaa johtaa saatavien tasearvojen arvonalennuksiin tulevien tilikausien aikana ja siten vaikuttaa negatiivisesti tulokseemme tulevina tilikausina. Otamme huomioon arvioissamme kerrytettävissä olevasta rahamäärästä saatavaan liittyvät takuu- ja vakuusjärjestelyt samoin kuin arvioitujen takaisinmaksujen todennäköisyyden ja ajoituksen.

Kirjasimme vuonna 2002 arvonalennuksen MobilComille myönnetystä asiakasrahoitussaatavistamme. Arvioitu MobilComin lainasaatavasta takaisin saatava määrä perustuu MobilComin osakkeenomistajan France Telecom S.A:n liikkeellelaskemien, huonommalla etuoikeussijalla olevien eräpäivättömien joukkovelkakirjojen, jotka Nokia merkitsee, arvioituaan käypään arvoon. Tärkeimmät olettamuksemme arvioitaessa saatavan arvoa oli todennäköisyysarvomme siitä, että sekä MobilComin että France Telecomin hallitus ja yhtiökokous hyväksyvät järjestelyn, sekä olettamuksemme diskonttorokosta, France Telecomin luottokelpoisuudesta, France Telecomin osakkeen volatiliiteetista sekä odotettavissa olevasta joukkovelkakirjalainan korosta. Jos lopullinen MobilComilta takaisin saatava määrä poikkeaa nykyisestä tase-arvosta, tätä arvoa saatetaan oikaista tulevina tilikausina, mikä mahdollisesti vaikuttaa negatiivisesti tuleviin voittoihimme.

Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 34B, jossa selostetaan tarkemmin asiakasrahoitusta ja siihen liittyviä luottoriskejä.

Epävarmat saatavat

Vähennämme saatavista epävarmoina saatavina ne, jotka johtuvat asiakkaidemme kyvyttömyydestä suoriutua vaadituista maksuista. Jos asiakkaidemme taloudellinen tilanne heikkenee huonontaan heidän maksukykyään, edellyttäisi se lisävähennyksiä saatavista tulevina tilikausina. Johto analysoi erityisesti myyntisaatavat ja toteutuneet luottotappiot, asiakaskeskittymät, asiakkaiden luottokelpoisuuden, vallitsevat taloudelliset trendit ja muutokset asiakkaidemme maksuehdoissa arvioidessaan kirjattujen epävarmojen saatavien riittävyttä.

Vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvaraus

Tarkastelemme säännöllisesti vaihto-omaisuutemme mahdollista epäkuranttia ja markkina-arvojen mahdollista pienentymistä alle hankintamenon ja kirjaamme tarvittaessa epäkuranttiusvarauksen. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteidemme tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä arvioissa voivat aiheuttaa korjauksia vaihto-omaisuuden arvostukseen.

Takuuvaraukset

Kirjaamme säännöllisesti arvioidut kulut, jotka aiheutuvat tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta takuuajana, taseeseen varauksena samalla hetkellä, kun vastaavat tuotot kirjataan. Nokian tuotteet on katettu eri pituisilla tuotetakuujärjestelyillä paikallisesta käytännöstä ja säännöksistä riippuen. Vaikka meillä on laajat tuotteiden laatuohjelmat ja -prosessit, jotka sisältävät aktiivisen komponenttialihankkijoidemme

laadun tarkkailun ja arvioinnin, takuuvälvoitteeseen vaikuttavat toteutuneet tuoteviat, materiaalin käyttö ja huoltopalvelujen kulut korjaus-
hetkellä. Varaus lasketaan perustuen historialliseen kokemukseen ja
näkemykseen takuuvälvoituksen tasosta, joka tarvitaan suoriutuak-
semme tulevasta ja jo olemassa olevista myytyihin tuotteisiin liittyvistä
vaateista tilinpäätöspäivänä. Vaikka uskomme, että takuuvälvoit-
temme on riittävä ja että arviomme on asianmukainen, erääntyvät ja
maksettavaksi tulevat määrät saattavat poiketa merkittävästi siitä, mitä
olemme arvioineet. Uudet, edistyneet tuotteemme sisältävät monimut-
kaisia, kehittyviä teknologioita mukaan lukien kolmannen sukupolven
teknologioita ja tuomme markkinoille säännöllisesti uusia tuotteita.
Lisäksi myös paikalliset käytännöt ja säännökset voivat muuttua. Tästä
johtuen tulee olemaan yhä vaikeampaa arvioida tulevia vikamääriämme
ja takuuaikojen pituuksia. Jos toteutuneiden tuotevikojen määrä, materi-
aalin käyttö tai huoltopalveluiden kustannukset poikkeavat arviostam-
me, korjaamme aikaisemmin arvioidun takuuvälvoitteen määrää vas-
taavasti.

Immateriaalioikeuksien loukkaukset (Intellectual Property Rights)

Konserni kirjaa varauksen arvioiduista toteutuvista sovintosopimuksista,
jotka koskevat immateriaalioikeuksien väitetyjä loukkauksia. Varaus
perustuu tapauksen arvioituun todennäköiseen lopputulokseen tilin-
päätöspäivänä. Sovintosopimusten lopputulema ja lopulliset kustan-
nukset voivat poiketa alkuperäisestä arviostamme.

Tuotekehityskulujen aktivointi

Tietyt tuotekehityksenmenot aktivoidaan, kun on todennäköistä että tuote-
kehitysprojekti toteutuu ja tietyt kriteerit, kuten kaupallinen ja tekno-
loginen toteutettavuus, ovat täyttyneet. Aktivoitujen tuotekehityksenmenot pois-
tetaan systemaattisesti vaikutusaikanaan. Poistoaika on jatkuvien uusi-
en teknologioiden kehittämisestä johtuen kahdesta viiteen vuoteen.
Tuotekehitysvaiheen aikana johdon täytyy arvioida näiden projektien
kaupallinen ja teknologinen toteutettavuus sekä niiden odotettavissa
oleva käyttöikä. Jos projekti ei täytä näitä toteutettavuus- tai elinkaariarvi-
oita, alaskirjaamme ylimääräiset kehityskulut tulevien kausien aikana.

Liikearvon ja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus

Arvioimme yksilöitävissä olevien aineettomien ja aineellisten hyödyk-
keiden ja liikearvon kirjanpitoarvon vuosittain tai useammin, mikäli jokin
tapahtuma tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kirjanpito-
arvo ei enää vastaa takaisin saatavissa olevaa rahamäärää. Tärkeitä te-
kijöitä, jotka voivat johtaa arvonalennukseen ovat:

- huomattava omaisuusarvon taloudellisen suorituskyvyn heikkeneminen suhteessa odotettavissa olevaan historialliseen tai ennustettuun tulokseen
- huomattavat muutokset hankitun hyödykkeen käyttötavassa tai muutos koko liiketoiminnan strategiassa; ja
- huomattava negatiivinen kehitys teollisuudenalalla tai taloudellisessa ympäristössä.

Yhden tai useamman yllämainitun tekijän ollessa voimassa arvioimme
aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ja liikearvon mahdollisen
arvonalentumisen arvioitujen diskontattujen kassavirtojen perusteella.

Arvonalentumisen tarkastelu pohjautuu odotettavissa olevien tule-
vien kassavirtojen ennusteeseen. Tärkeimmät muuttujat kassavirtoja
määrittäessä ovat diskonttokorko, loppuarvo ja vuosien lukumäärä,
johon kassavirtaennusteet pohjautuvat. Johto määrittää käytettävän
diskonttokoron kyseessä olevan liiketoiminnan nykyiseen liiketoiminta-
malliin liittyvän riskin perusteella verrattuna Nokian sisäiseen tuotto-
prosenttiin ja teollisuudenalan vertailuihin. Loppuarvot pohjautuvat
tuotteen odotettavissa olevaan elinikään ja ennustettuun elinkaareen
sekä ennustettuun kassavirtaan tältä ajalta. Vaikka uskomme, että
olettamuksemme ovat asianmukaiset, arvioidut tuotot ja kulut voivat
poiketa merkittävästi siitä, mitä tulevaisuudessa tosiasia tapahtuu.
IAS:n mukaan diskonttatut kassavirrat laaditaan rahavirtaa tuottavan
yksikön tasolla ja US GAAP:n mukaan ne laaditaan raportoitavan yksikön
tasolla. Tästä syystä arvon alentuminen voidaan joutua kirjaamaan
IAS:n mukaan, mutta ei US GAAPin mukaan tai päinvastoin.

Laskennallinen vero

Johdon arviointia edellytetään määriteltäessä verojen, laskennallisen
verosaatavan ja -velan määrää ja sitä, missä määrin laskennallista vero-
saatavaa voidaan aktivoida taseeseen. Kirjaamme laskennallisen vero-
saatavan, jos on todennäköistä että tulevaisuudessa kertyy riittävästi
verotettavaa tuloa, jota vasten väliaikaisia eroja ja vahvistettuja tappiota
voidaan käyttää. Arvioidessamme laskennallisen verosaamisen kirjaus-
ta olemme ottaneet huomioon odotettavissa olevat verotettavat tulot ja
verosuunnittelustrategiat.

Eläkkeet

Eläkevastuun ja -kulumme määrittäminen etuusperusteisista järjestelyistä
varten riippuu tietyistä meidän valitsemistamme olettamuksista, joita
aktuaarit käyttävät laskiessaan eläkevastuun ja -kulumme määrää.
Nämä olettamukset on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa liitteessä 5 ja
sisältävät muiden muassa diskonttokoron, varojen pitkäaikaisen tuotto-
odotuksen ja vuotuisen, tulevan palkankorotusolettamuksen. Osa eläke-
järjestelymme varoista on sijoitettu osakkeisiin. Osakemarkkinoilla on
ollut heilahteluja, jotka ovat vaikuttaneet järjestelymme varojen arvoon.
Nämä heilahtelut saattavat vaikeuttaa varojen pitkäaikaisten tuottojen
arviointia. Toteutuneet tuotot/kulut, jotka poikkeavat olettamuksista,
kirjataan taseeseen ja poistetaan tulevien kausien aikana, ja siksi ne
yleensä vaikuttavat kirjattuihin tuottoihin ja vastuisiin kyseisinä kausi-
na. Olettamuksemme pohjautuu historialliseen kokemukseen ja ulkoi-
siin tietolähteisiin palkkakehityksestä ja diskonttokorkojen kehityksestä.
Vaikka uskomme, että olettamuksemme ovat asianmukaisia, huo-
mattavat erot toteutumisissa tai huomattavat muutokset olettamuksissam-
me voivat merkittävästi vaikuttaa eläkevelkaamme ja tuleviin eläkeku-
luihimme.

Riskitekijöitä

23.1. 2003

Seuraavassa on kuvaus tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa liiketoimintaamme, liiketoimintamme tuloksiin ja Nokian osakkeen hintaan tulevaisuudessa.

- Kehittämämme uudet, edistyneet tuotteet ja ratkaisut sisältävät monimutkaisia, kehittyviä teknologioita mukaan lukien kolmannen sukupolven ja myöhempiä teknologioita. Tämä altistaa meidät tietyille riskeille, jotka toteutuessaan voivat vaikuttaa kielteisesti meihin ja kykyimme kasvattaa liiketoimintaamme.
- Kommunikaatiotoimialan muutosten odotetaan lisäävän kilpailua ja muuttavan kilpailuympäristöä, mikä voi vaikuttaa kielteisesti myyntiimme ja liiketulokseemme.
- On mahdollista, että emme saavuta tavoitteitamme ja että myyntimme ja liiketuloksemme vaihtelee aikaisempaa enemmän, mikä johtuu erityisesti yleisistä taloudellisista olosuhteista sekä vauhdista, jolla uudet teknologiat kehittyvät ja saavuttavat markkinoiden hyväksynnän.
- Myyntiimme ja liiketulokseemme voi vaikuttaa haitallisesti, jos emme onnistu hallitsemaan matkapuhelinvalikoimamme hintoja ja tuotantokustannuksia.
- Maailmanlaajuinen verkkoliiketoiminta nojautuu suppeaan joukkoon suuria asiakkaita ja suuriin, monivuotisiin toimitussopimuksiin. Yksittäiseen suureen sopimukseen tai suureen asiakkaaseen liittyvät häiriöt voivat vaikuttaa kielteisesti myyntiimme, liiketulokseemme ja kassavirtaamme.
- Asiakasrahoitus verkko-operaattoreille voi olla kilpailutekijä ja saattaa vaikuttaa haitallisesti liikevaihtoomme, tulokseemme, taseeseemme ja kassavirtaamme.
- Myyntiimme ja liiketulokseemme voi vaikuttaa haitallisesti, jos emme onnistu tehokkaasti hallitsemaan tuotantoamme ja logistiikkaamme, tai jos epäonnistumme sen varmistamisessa, että tuotteemme vastaavat laatuvaatimuksiamme.
- Olemme riippuvaisia toimittajiemme kyvystä toimittaa komponentteja ajoissa ja siitä, että he noudattavat toimittajia koskevia vaatimuksiamme, erityisesti tuotteidemme laatuvaatimuksia. Toimittajien epäonnistuminen voi vaikuttaa haitallisesti kykyimme toimittaa omia tuotteitamme ja ratkaisujamme menestyksellisesti ja ajoissa.
- Kehitämme lukuisia uusia tuotteita ja ratkaisuja yhteistyössä muiden yritysten kanssa. Jos joku näistä yrityksistä epäonnistuu suorituksessaan, emme ehkä pysty tuomaan tuotteitamme ja ratkaisujamme markkinoille menestyksekkäästi ja ajoissa.
- Toimintamme on riippuvainen monimutkaisista tietoteknisistä järjestelmistä ja tietoverkoista. Järjestelmä- tai verkkohäiriön sattuessa tästä riippuvuudesta voi seurata olennaista haittaa toiminnallemme, myyntillemme ja liiketulokselle.
- Mikäli emme pystyisi palkkaamaan ja pitämään palveluksessamme osaavia työntekijöitä sekä kehittämään heidän taitojaan, emme pystyisi toteuttamaan strategioitamme, mikä voisi vaikuttaa kielteisesti liiketoimintamme tuloksellisuuteen.
- Koska tuotteemme ja ratkaisumme sisältävät monimutkaista teknologiaa, johon sisältyy patentoituja ja muita immateriaalioikeuksien piirissä olevia teknologioita, on olemassa riski, että kolmannet osapuolet kohdistavat meihin immateriaalioikeuksien loukkaamiseen perustuvia vaatimuksia. Vaatimukset voivat johtaa kalliisiin ja aikaa vieviin oikeudenkäynteihin tai sellaisten aineettomien oikeuksien mitätöimiseen, joista olemme riippuvaisia, tai suurempiin lisenssikuluihin voidaksemme käyttää näitä oikeuksia.
- Väitteet siitä, että tukiasemien ja langattomien puhelinten synnyttämiä sähkömagneettisista kentistä aiheutuisi terveysriskejä sekä niihin liittyvät oikeudenkäynnit ja julkisuus – riippumatta siitä, onko väitteillä perusteita – voivat vaikuttaa toimintaamme kielteisesti. Tämä voi johtaa siihen, että tärkeät kuluttajaryhmät vähentävät matkapuhelimien käyttöä tai siihen, että näiden asioiden hoitamiseen kuluu varoja ja henkilöstövoimavaroja.
- Liikevaihtoomme ja kuluihimme vaikuttavat valuuttakurssien muutokset erityisesti raportointivaluuttamme euron, Yhdysvaltojen dollarin ja Japanin jenin sekä eräiden muiden valuuttojen välillä.
- Kehittyvistä talouksista kertyvään liikevaihtoomme ja siellä oleviin varoihimme voivat vaikuttaa epäedullisesti näiden talouksien taloudellisen, lainsäädännöllisen tai poliittisen kehityksen.
- Lainsäädännössä ja muussa sääntelyssä tapahtuvat muutokset maailman eri maissa voivat vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaamme.
- Nokian osakkeen hinnan heilahtelu on ollut ja voi jatkossakin olla suurta heijastaen maailman arvopaperimarkkinoilla vallitsevia yleisiä sekä kommunikaatio- ja teknologiasektorilla vallitsevia erityisiä olosuhteita.

Nokia antaa Yhdysvaltojen arvopaperisäännösten mukaisen vuosikertomuksen (ns. "Form 20-F") Yhdysvaltojen arvopaperimarkkinoita valvovalle viranomaiselle (Securities and Exchange Commission, "SEC"). Form 20 F -vuosikertomukseen sisältyy muun muassa laajempi selostus edellä mainituista liiketoimintamme riskitekijöistä. Tilikautta 2002 koskeva 20-F annettiin SEC:lle 7.2.2003. Lisätietoja voi saada tutustumalla Nokian 20 F -vuosikertomukseen.

Johtokunta

23.1.2003

Nokia Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan johtokunta vastaa yhtiön operatiivisesta toiminnasta. Hallitus valitsee johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenet. Ainoastaan johtokunnan puheenjohtaja voi olla sekä hallituksen että johtokunnan jäsen.

Puheenjohtaja Jorma Ollila, s. 1950
Dipl.ins. (Teknillinen korkeakoulu), valtiot. maist. (Helsingin yliopisto), M.Sc. (Econ.) (London School of Economics), valtiot. tri h.c., tekn. tri h.c.
Nokia Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja.

Jäsen vuodesta 1986.

Puheenjohtaja vuodesta 1992.

Nokian palveluksessa vuodesta 1985.

Nokia Oyj:n toimitusjohtaja ja johtokunnan puheenjohtaja 1992–1999, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtaja 1990–1992, Nokian rahoitusjohtaja 1986–1989.

Otava Kuvalehdet Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja, Ford Motor Companyn ja UPM-Kymmene Oyj:n hallitusten jäsen.

The European Round Table of Industrialistsin jäsen.

Pekka Ala-Pietilä, s. 1957

Kauppat.maist. (Helsingin kauppakorkeakoulu), tekn. tri h.c., kauppat. tri h.c.

Nokia Oyj:n toimitusjohtaja.

Jäsen vuodesta 1992.

Nokian palveluksessa vuodesta 1984.

Nokia Oyj:n varatoimitusjohtaja ja Nokia Communications Productsin toimitusjohtaja 1998–1999, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtaja 1992–1998, Nokia Mobile Phonesin markkinointijohtaja 1991–1992, Nokia Mobile Phonesin yritys suunnittelujohtaja 1990–1991.

SAP AG:n hallintoneuvoston jäsen, Valtion tiede- ja teknologianeuvoston jäsen, Taloudellisen tiedotustoimiston ja Suomalais-Amerikkalaisen kauppakamarin hallitusten jäsen.

Matti Alahuhta, s. 1952

Tekn. tri (Teknillinen korkeakoulu).

Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtaja.

Jäsen vuodesta 1993.

Nokian palveluksessa 1975–1982 ja vuodesta 1984.

Nokia Telecommunicationsin toimitusjohtaja 1993–1998, Nokia Telecommunicationsin varatoimitusjohtaja 1992, Nokia Telecommunicationsin johtaja 1990–1992.

Finnair Oyj:n hallituksen jäsen (31.12.2002 asti). Metalliteollisuuden Keskusliiton (MET) hallituksen puheenjohtaja (31.12.2002 asti), Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton varapuheenjohtaja (1.1.2003 alkaen) sekä International Institute for Management Development'in (IMD) toimeenpanevan komitean jäsen.

Sari Baldauf, s. 1955

Kauppat.maist. (Helsingin kauppakorkeakoulu).

Nokia Networks in toimitusjohtaja.

Jäsen vuodesta 1994.

Nokian palveluksessa vuodesta 1983.

Nokia APAC:n johtaja 1997–1998, Nokia Telecommunicationsin johtaja, Cellular Systems 1988–1996, Nokia Telecommunicationsin liiketoiminnan kehitysjohtaja 1987–1988. Liikesivistysrahaston ja International Youth Foundationin hallitusten jäsen sekä Tietoyhteiskunta-asiain neuvottelukunnan jäsen.

J. T. Bergqvist, s. 1957

Tekn. tri (Teknillinen korkeakoulu).

IP Mobility Nokia Networks in johtaja.

Jäsen 1.7.2002 alkaen.

Nokian palveluksessa vuodesta 1983.

Nokia Telecommunicationsin johtaja, Radio Access Systems 1997–2000, Nokia Telecommunicationsin johtaja, Cellular Transmission Business, Network and Access Systems 1995–1996, Nokia Telecommunicationsin aluejohtaja 1993–1994, Nokia Cellular Systemsin aluejohtaja 1990–1992.

Olli-Pekka Kallasvuo, s. 1953

Oikeust.kand. (Helsingin yliopisto), varatuomari.

Nokia Oyj:n johtaja, Chief Financial Officer.

Jäsen vuodesta 1990.

Nokian palveluksessa vuodesta 1980–1981 ja vuodesta 1982.

Nokia Americasin johtaja ja Nokia Inc:n toimitusjohtaja 1997–1998, Nokian johtaja (CFO) 1992–1996, Nokian rahoitusjohtaja 1990–1991. F-Secure Oyj:n, Nextrom Holding S.A:n, Nokian Renkaat Oyj:n ja Sampo Oyj:n hallitusten puheenjohtaja.

Pertti Korhonen, s. 1961

Dipl.ins. (Oulun yliopisto).

Nokia Mobile Softwaren johtaja.

Jäsen 1.7.2002 alkaen.

Nokian palveluksessa vuodesta 1986.

Nokia Mobile Phonesin johtaja, globaali tuotanto, logistiikka ja materiaalihallinto 1999–2001, Nokia Mobile Phonesin johtaja, globaali tuotanto ja logistiikka 1998–1999, Nokia Mobile Phonesin johtaja, logistiikka 1996–1998, Nokia Mobile Phonesin johtaja, Euroopan tuotanto 1993–1996, Nokia Mobile Phones UK Ltd:n projektijohtaja, Iso-Britannia 1991–1993, Nokia Mobile Phonesin johtaja, T&K, Oulu 1990–1991.
QPR Software Oyj:n hallituksen jäsen.

Yrjö Neuvo, s. 1943

Ph.D. (EE) (Cornellin yliopisto), dipl.ins., tekn.lis. (Teknillinen korkeakoulu).

Nokia Mobile Phonesin teknologiajohtaja.

Jäsen vuodesta 1993.

Nokian palveluksessa vuodesta 1993.

Nokia Mobile Phonesin johtaja, Product Creation 1994–1999, Nokian teknologiajohtaja 1993–1994, Suomen Akatemian tutkijaprofessori 1984–1992, Tampereen teknillisen korkeakoulun professori 1976–1992, vierailuva professori Kalifornian yliopistossa, Santa Barbara 1981–1982.
Vaisala Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja.
Teknillisten Tieteiden Akatemian ja Suomalaisen Tiedeakatemian sekä Academiae Europaeen jäsen, Ruotsin kuninkaallisen teknillisten tieteiden akatemian ulkomainen jäsen ja The Institute of Electrical and Electronics Engineersin Fellow.

Veli Sundbäck, s. 1946

Oikeust.kand. (Helsingin yliopisto).

Nokia Oyj:n johtaja, asiakas- ja yhteistyö-suhteet, kauppapolitiikka.

Jäsen vuodesta 1996.

Nokian palveluksessa vuodesta 1996.

Ulkoasiainministeriön valtiosihtööri 1993–1995, ulkoasiainministeriön kauppapoliittinen alivaltiosihtööri 1990–1993.
Huhtamäki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.
Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) Suomen osaston hallituksen varapuheenjohtaja, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton kauppapoliittisen valiokunnan puheenjohtaja sekä Suomalais-Kiinalaisen kauppayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja.

Nokian strategisista maista Matti Alahuhta vastaa Japanin, Sari Baldauf Kiinan ja Olli-Pekka Kallasvuo Yhdysvaltain liiketoiminnoista.

Anssi Vanjoki, s. 1956

Kauppat.maist. (Helsingin kauppakorkeakoulu).

Nokia Mobile Phonesin johtaja.

Jäsen vuodesta 1998.

Nokian palveluksessa vuodesta 1991.

Nokia Mobile Phonesin johtaja, Eurooppa & Afrikka 1994–1999, Nokia Mobile Phonesin myyntijohtaja 1991–1994, 3M Corporation 1980–1990.
European Foundation of Quality Managementin johtokunnan jäsen.

23.1.2003

Suomen osakeyhtiölain ja Nokia Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan Nokian hallintoa valvovat osakkeenomistajat varsinaisessa yhtiökokouksessa, hallitus ja johtokunta. Nykyiset Nokian hallituksen jäsenet valittiin 21.3.2002 pidetyssä yhtiökokouksessa nimitysvaiokunnan ehdotuksen mukaisesti. Samana päivänä hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Puheenjohtaja Jorma Ollila, s. 1950

Dipl.ins. (Teknillinen korkeakoulu), valtiot.maist. (Helsingin yliopisto), M.Sc. (Econ.) (London School of Economics), valtiot. tri h.c., tekn. tri h.c.

Nokia Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja sekä johtokunnan puheenjohtaja.

Jäsen vuodesta 1995. Puheenjohtaja vuodesta 1999.

Nokia Oyj:n toimitusjohtaja ja johtokunnan puheenjohtaja 1992–1999, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtaja 1990–1992, Nokian rahoitusjohtaja 1986–1989.

Vuosina 1978–1985 Jorma Ollila oli Citibankin palveluksessa yrityspankki-toiminnan eri tehtävissä.

Otava Kuvalehdet Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja, Ford Motor Companyn ja UPM-Kymmene Oyj:n hallitusten jäsen.

The European Round Table of Industrialistsin jäsen.

Varapuheenjohtaja Paul J. Collins, s. 1936

BBA (Wisconsinin yliopisto), MBA (Harvard Business School).

Jäsen vuodesta 1998. Varapuheenjohtaja vuodesta 2000.

Citigroup Inc:n varapääjohtaja 1998–2000, Citicorpin ja Citibank N.A:n varapääjohtaja ja hallituksen jäsen 1988–2000.

Vuosina 1961–1988 Paul J. Collins oli Citibankin palveluksessa sijoitustoiminnan, yrityspankkitoiminnan, yritysuunnittelun, rahoituksen ja hallinnon johtotehtävissä.

BG Groupin, Genuity Corporationin ja Kimberly-Clark Corporationin hallitusten jäsen.

Georg Ehrnrooth, s. 1940

Dipl.ins. (Teknillinen korkeakoulu), vuorineuvos, tekn. tri h.c.

Jäsen vuodesta 2000.

Metra Oyj Abp:n konsernihohtaja 1991–2000, Oy Lohja Ab:n toimitusjohtaja 1979–1991.

Vuosina 1965–1979 Georg Ehrnrooth oli Wärtsilä Oyj Abp:n palveluksessa tuotannon eri johtotehtävissä ja yritysjohdossa.

Assa Abloy Ab:n ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma-Sammon hallitusten puheenjohtaja, Rautaruukki Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, Oy Karl Fazer Ab:n, Sandvik AB:n, Sampo Oyj:n ja Wärtsilä Oyj Abp:n hallitusten jäsen.

Elinkeinoelämän Valtuuskunnan (EVA) puheenjohtaja.

Bengt Holmström, s. 1949

Fil. kand. (Helsingin yliopisto), kauppat. tri (Stanfordin yliopisto), kauppat. tri h.c.

Kansantaloustieteen professori, Massachusetts Institute of Technology (MIT), liiketaloustieteen professori, MIT Sloan School of Management.

Jäsen vuodesta 1999.

Kansantaloustieteen professori Valen yliopistossa 1985–1994.

Kuusakoski Oy:n hallituksen jäsen.

American Academy of Arts and Sciencesin jäsen ja Ruotsin kuninkaallisten tieteiden akatemian ulkomainen jäsen.

Per Karlsson, s. 1955

Ekonomi (Tukholman kauppakorkeakoulu).

Riippumaton yritysneuvonantaja.

Jäsen vuodesta 2002.

Per Karlsson on toiminut vuodesta 1992 riippumattomana yritysneuvonantajana.

Enskilda M&A:n ja Enskilda Securitiesin (Lontoo) johtaja 1986–1992,

The Boston Consulting Groupin (Lontoo) konsultti 1979–1986.

IKANO Holdings S.A:n hallituksen jäsen.

Robert F. W. van Oordt, s. 1936

Taloustieteen tohtori (Amsterdamin yliopisto).

Jäsen vuodesta 1998.

Rodamco Europe N.V:n pääjohtaja 2000–2001, NV Koninklijke KNP BT:n

johtokunnan puheenjohtaja 1993–1996, Bührmann-Tetterode N.V:n

johtokunnan puheenjohtaja 1990–1993, Hunter Douglas Group N.V:n

varatoimitusjohtaja ja hallituksen jäsen 1979–1989.

Vuosina 1967–1979 Robert F.W. van Oordt oli McKinsey & Companyn palveluksessa yritysneuvonantajana.

Rodamco Europe N.V:n hallituksen puheenjohtaja, Draka Holding N.V:n

hallintoneuvoston jäsen, Fortis Bank N.V:n, Schering-Plough Corporationin

ja N.V. Umicore S.A:n hallitusten jäsen.

Marjorie Scardino, s. 1947

**Bachelor of Arts -tutkinto (Baylor), oikeust. tri (San Franciscon yliopisto).
Dame Commander of the Order of the British Empire.**

Pearson plc:n pääjohtaja ja hallituksen jäsen.

Jäsen vuodesta 2001.

The Economist Groupin pääjohtaja 1993–1997, The Economist Groupin Pohjois-Amerikan liiketoimintojen johtaja 1985–1993.

Vuosina 1976–1985, ennen The Economist Groupin palvelukseen tuloaan, Marjorie Scardino toimi lakimiehenä ja vuosina 1978–1985 Georgia Gazette -lehden kustantajana.

23.1.2003 julkistettiin hallituksen nimitysvaliokunnan hallituksen kokoonpanoa koskeva ehdotus 27.3.2003 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitysvaliokunta ehdottaa yhtiökokoukselle yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi yhdeksän ja kaikkien nykyisten hallituksen jäsenten Paul J. Collins, Georg Ehrnrooth, Bengt Holmström, Per Karlsson, Jorma Ollila, Robert F.W. van Oordt, Marjorie Scardino, Vesa Vainio ja Arne Wessberg valitsemista uudelleen seuraavalle toimikaudelle, joka jatkuu varsinaisen yhtiökokouksen 2004 loppuun saakka.

Vesa Vainio, s. 1942

Oikeust.kand. (Helsingin yliopisto), varatuomari, ministeri.

Jäsen vuodesta 1993.

Nordea AB (publ):n hallituksen puheenjohtaja 1998–1999 ja 2000–2002 ja varapuheenjohtaja 1999–2000, Merita Pankki Oyj:n johtokunnan puheenjohtaja ja pääjohtaja 1992–1997. Kymmene Oy:n toimitusjohtaja 1991–1992.

Vuosina 1972–1991 Vesa Vainio on ollut useissa johtotehtävissä Suomen teollisuuden palveluksessa.

UMP-Kymmene Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen varapuheenjohtaja. Keskuskauppakamarin hallituksen puheenjohtaja.

Arne Wessberg, s. 1943

Taloustieteen opintoja Tampereen yliopistossa (1963–1966).

Yleisradio Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.

Jäsen vuodesta 2001.

International Institute of Communicationsin (IIC) hallintoneuvoston jäsen 1996–1998 ja 1993–1995. Ennen Yleisradio Oy:n pääjohtajaksi valintaansa vuonna 1994 Arne Wessberg oli Yleisradio Oy:n palveluksessa vuosina 1971–1976 toimittajana ja vuodesta 1979 alkaen useissa eri johtotehtävissä. Digita Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

The European Broadcasting Unionin (EBU) presidentti sekä The National Academy of Television Arts and Sciencen (NATAS) hallituksen jäsen.

Hallituksen tehtävät

Nokian toiminnan kannalta laajakantoiset asiat käsitellään hallituksessa. Näihin kuuluvat mm. strategisten suuntaviivojen ja toimintasuunnitelmien vahvistaminen sekä suurista investoinneista tai omaisuuden myynneistä päättäminen. Hallitus nimittää yhtiön pääjohtajan, toimitusjohtajan sekä johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenet. Hallitus päättää myös pääjohtajan sekä toimitusjohtajan palkka- ja muista eduista.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, joka määrittelee hallituksen, sen puheenjohtajan ja valiokuntien tehtävät. Hallituksella on tarkastusvaliokunta, henkilöstöpoliittinen valiokunta sekä nimitysvaliokunta. Hallitus uudistaa työjärjestyksensä säännöllisesti, jotta se kulloinkin vastaisi parasta hallintotapaa.

Hallituksen valinta ja kokoonpano

Nokian hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään seitsemän ja enintään kymmenen jäsentä. Nokian hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous yhden vuoden toimikaudeksi kerrallaan. Maaliskuun 21. päivänä 2002 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenien lukumäärä on yhdeksän. Yhtiökokous valitsi hallituksen jäsenet Paul J. Collins, Georg Ehrnrooth, Bengt Holmström, Jorma Ollila, Robert F.W. van Oordt, Marjorie Scardino, Vesa Vainio, ja Arne Wessberg uudelleen seuraavalle, varsinaiseen yhtiökokoukseen 2003 päättyvälle toimikaudelle. Lisäksi Per Karlsson valittiin hallituksen uudeksi jäseneksi varsinaiseen yhtiökokoukseen 2003 päättyvälle toimikaudelle.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudeksi kerrallaan. Vuonna 2002 hallituksen puheenjohtajana toimi Jorma Ollila ja varapuheenjohtajana Paul J. Collins.

Hallitus kokoontui vuonna 2002 yhdeksän kertaa.

Hallituksen valiokunnat

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta (Audit Committee) muodostuu vähintään kolmesta Nokian johtoon kuulumattomasta hallituksen jäsenestä, joiden tulee olla riippumattomia ja tehtävään päteviä. Valiokuntaan kuuluvat 21.3.2002 alkaen hallituksen jäsenet Robert F.W. van Oordt (pj.), Georg Ehrnrooth, Per Karlsson ja Arne Wessberg.

Valiokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta sen tehtävässä valvoa Nokian taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuutta. Valiokunta valvoo muun muassa yhtiön tilinpäätöksen laatua, yhtiön sisäisiä kontrollijärjestelmiä ja riskienhallintaa. Valiokunta arvioi vuosittain ulkopuolisten tilintarkastajien riippumattomuuden tilintarkastajien valiokunnalle antaman kirjallisen raportin pohjalta. Valiokunta kokoontuu säännöllisesti kunkin vuosineljänneksen aikana. Valiokunta kokoontui vuonna 2002 neljä kertaa.

Hallituksen palkkiot 2000–2002

Vuosi	Puheenjohtaja		Varapuheenjohtaja		Muut jäsenet	
	Vuosipalkkio (EUR 1 000)	Osakkeita (sisältyy vuosipalkkioon)	Vuosipalkkio (EUR 1 000)	Osakkeita (sisältyy vuosipalkkioon)	Vuosipalkkio (EUR 1 000)	Osakkeita (sisältyy vuosipalkkioon)
2000	109	840	85	640	61	460
2001	130	1 530	100	1 178	75	882
2002	130	2 650	100	2 038	75	1 529

Henkilöstöpoliittinen valiokunta

Henkilöstöpoliittinen valiokunta (Personnel Committee) muodostuu vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä. Valiokuntaan kuuluvat 21.3.2002 alkaen Nokian johtoon kuulumattomat hallituksen jäsenet Paul J. Collins (pj.), Bengt Holmström, Marjorie Scardino ja Vesa Vainio.

Valiokunnan tehtävänä on valvoa Nokian henkilöstöpolitiikkaa. Se avustaa myös hallitusta Nokian ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä tehtävissä. Valiokunnalla on velvollisuus arvioida, päättää ja tehdä ehdotuksia hallitukselle ylimmän johdon palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä, osakesidonnaisista ja muista merkittävistä kannustinohjelmista Nokiassa. Valiokunnan on huolehdittava siitä, että kannustinjärjestelmät ovat suorituksen perustuvia, ovat ylintä johtoa riittävästi kannustavia ja tukevat Nokian strategiaa. Valiokunta arvioi lisäksi ylimmän johdon kehittämistä ja seuraajasuunnittelua. Valiokunta kokoontui vuonna 2002 kolme kertaa.

Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunta (Nomination Committee) muodostuu kolmesta viiteen hallituksen jäsenestä. Valiokuntaan kuuluvat 21.3.2002 alkaen Nokian johtoon kuulumattomat hallituksen jäsenet Paul J. Collins (pj.), Bengt Holmström ja Vesa Vainio.

Valiokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle tehtäviä esityksiä hallituksen kokoonpanosta, hallituksen jäsenten palkitsemisperiaatteista ja palkkioista. Valiokunta seuraa kehitystä lainsäädännössä ja hallintomallin (Corporate Governance) alalla sekä tekee niistä ehdotuksia. Valiokunta kokoontui vuonna 2002 kaksi kertaa.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2003

Nimitysvaliokunta on 23.1.2003 ilmoittanut ehdottavansa 27.3.2003 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että kaikki nykyiset jäsenet valittaisiin uudelleen toimikaudeksi, joka päättyy varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä 2004.

Palkat ja palkkiot

Hallitus

Vuodelta 2002 maksettiin kahdeksalle hallituksen jäsenelle, jotka eivät ole palvelussuhteessa yhtiöön, palkkoja ja palkkioita yhteensä noin 0,6 miljoonaa euroa. Hallituksen jäsenet, jotka eivät ole palvelussuhteessa yhtiöön, eivät kuulu Nokian bonusjärjestelmään. Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista toimikaudeksi kerrallaan. Hallituksen nimitysvaliokunta valmistelee palkkioita koskevan päätösehdotuksen yhtiökokousta varten.

Seuraavassa taulukossa on esitetty hallitukselle maksetut kokonaispalkkiot vuosilta 2000–2002, joista varsinainen yhtiökokous on vuosittain päättänyt. Vuodesta 1999 noin 60 % kokonaispalkkiosta on maksettu rahana ja loput osakkeina, jotka on ostettu markkinoilta.

Johtokunnan jäsenten optio-omistus 31.12.2002

Toteutushinta per osake ⁶	Toteutettavissa olevat optiot 31.12.2002 (Osakkeita kpl)				Ei-toteutettavissa olevat optiot 31.12.2002 (Osakkeita kpl)			
	1997C ¹ EUR 3,23	1999A ² EUR 16,89	1999B ² EUR 56,28	2001A ja B ³ EUR 36,75	1999C ⁴ EUR 29,12	2001B ³ EUR 36,75	2001C ⁵ EUR 26,67	2002A ja B EUR 17,89
Jorma Ollila	0	1 200 000	1 056 000	312 500	544 000	687 500	500 000	1 000 000
Pekka Ala-Pietilä	0	720 000	475 200	78 125	244 800	171 875	125 000	250 000
Matti Alahuhta	80 000	340 000	369 600	31 250	190 400	68 750	50 000	175 000
Sari Baldauf	80 000	420 000	369 600	31 250	190 400	68 750	50 000	175 000
J.T. Bergqvist	0	100 000	92 400	12 500	47 600	27 500	20 000	70 000
Olli-Pekka Kallasvuo	0	300 000	369 600	31 250	190 400	68 750	50 000	175 000
Pertti Korhonen	0	42 000	94 120	9 375	27 880	20 625	15 000	70 000
Yrjö Neuvo	0	280 000	264 000	21 875	136 000	48 125	35 000	70 000
Veli Sundbäck	0	400 000	264 000	12 500	136 000	27 500	20 000	40 000
Anssi Vanjoki	0	280 000	264 000	21 875	136 000	48 125	35 000	100 000

1 Jokainen 1997C-optio oikeuttaa merkitsemään 16 Nokian osaketta. Näiden optioiden käyttöaika päättyi 31.1.2003.

2 Jokainen 1999A- ja B-optio oikeuttaa merkitsemään neljä Nokian osaketta.

3 Jokainen 2001A- ja B-optio oikeuttaa omistajan merkitsemään yhden Nokian osakkeen. 2001A- ja B-optioista 25 % on toteutettavissa 1. heinäkuuta 2002 alkaen ja seuraavat 6,25 % ovat toteutettavissa neljännesvuosittain siitä lähtien niin, että optiot ovat täysin toteutettavissa 1. heinäkuuta 2005. Optio-ohjelman 2001A- ja B-optioista 31,25 % oli toteutettavissa 31.12.2002.

4 Jokainen 1999C-optio oikeuttaa merkitsemään neljä Nokian osaketta. 1999C-optiot ovat täysin toteutettavissa 1.4.2003.

5 Jokainen 2001C-optio oikeuttaa omistajan merkitsemään yhden Nokian osakkeen. 2001C-optioista 25 % on toteutettavissa 1. tammikuuta 2003 alkaen ja seuraavat 6,25 % ovat toteutettavissa neljännesvuosittain siitä lähtien niin, että optiot ovat täysin toteutettavissa 1. tammikuuta 2006.

6 Osakkeiden merkintähinnassa 1997C-optioilla on otettu huomioon vuosina 1998, 1999 ja huhtikuussa 2000 toteutetut osakkeiden jaot (ns. "split"). Osakkeiden merkintähinnassa 1999A-, B- ja C-optioilla on otettu huomioon huhtikuussa 2000 toteutettu osakkeiden jako.

Johtokunnan jäsenten hallussa oli 31.12.2002 toteutettavissa olevia optioita yhteensä 8,4 miljoonaa, mikä, jos niillä merkittäisiin osakkeita, on alle 1 % Nokia Oyj:n osakepääomasta ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Johdon osakeomistusta koskevat suositukset

Pitkäaikaisten osakepohjaisten kannustimien tarkoituksena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista tavalla, joka lisää osakkeen arvoa. Optio-oikeuksien antamisen ohella Nokia kannustaa ylintä johtoa myös suoraan osakeomistukseen. Tammikuussa 2001 annettulla suosituksella ylintä johtoa kannustetaan hankkimaan yhtiön osakkeita kiinteisiin vuosiansioihin suhteutetuun vähimmäismäärin. Johtokunnan jäsenten osalta suositeltu vähimmäissijoitus osakkeisiin vastaa kahden vuoden kiinteää vuosipalkkaa ja se tulisi tehdä täysimääräisesti 5 vuoden kuluessa suosituksen antamisesta.

Sisäpiiriohjeistus

Nokian hallitus on hyväksynyt Nokialle osakekaupankäynnin sisäpiiriohjeen, joka noudattaa Helsingin Pörssin sisäpiiriohjetta.

Tietoa sijoittajille

Tietoja Internetin kautta www.nokia.fi/sijoittajat

Internetistä löytyy tietoa taloudellisista katsauksista, Nokian johdon esityksistä, analytiikkopuheluista ja muuta sijoittajasuhdemateriaalia, lehdistötiedotteita sekä ympäristö- ja yhteiskunnalliseen raportointiin liittyvää tietoa.

Sijoittajasuhteet: investor.relations@nokia.com

Nokia Investor Relations
6000 Connection Drive
IRVING, Texas 75039
USA
puh. +1 972 894 4880
fax +1 972 894 4381

Nokia sijoittajasuhteet
PL 226
00045 NOKIA GROUP
puh. 07180 34289
fax 07180 38787

Varsinainen yhtiökokous

Aika: Torstai, 27.3.2003 klo 15.00

Paikka: Hartwall Arena, Veturitie 13, Helsinki.

Osinko

Hallituksen esitys vuodelta 2002 maksettavaksi osingoksi on 0,28 euroa. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 1.4.2003 ja osinko maksetaan 16.4.2003.

Taloudelliset katsaukset

Nokian neljännesvuosikatsaukset 2003 ilmestyvät 17.4., 17.7. ja 16.10. Vuoden 2003 tulos julkistetaan tammikuussa 2004 ja tilinpäätös helmikuussa 2004.

Pörssit

Nokia Oyj:n osake noteerataan seuraavissa arvopaperipörssissä:

	Tunnus	Kaupankäynti- valuutta
HEX, Helsinki (vuodesta 1915)	NOK1V	EUR
Stockholmsbörsen (1983)	NOKI	SEK
London Stock Exchange (1987)	NOKA	EUR
Frankfurter Wertpapierbörse (1988)	NOA3	EUR
Bourse de Paris (1988)	NOK	EUR
New York Stock Exchange (1994)	NOK	USD

Tärkeimmät indeksit

NOK1V	NOKI	NOK
HEX HEX-Yleisindeksi	OMX Stockholm	NYA NYSE Composite
HEXTELE HEX -Tietotekniikka ja elektroniikka	GENX Swedish General	NNA NYSE Utilities
HEX20 HEX 20 Index	GENX04 Swedish Engineer	NN NYSE Utilities
BE500 Bloomberg Europe	GENX16 Swedish SX 16 Index	CTN GSFO Technology
BETECH BBG Europe Technology		MLO Merrill Lynch 10
SX5E DJ Euro STOCXX 50		
SX5P DJ Europe STOXX		
SX_ Muut DJ-indeksit		
E300 FTSE Eurotop 300		

On huomattava, että tietyt tässä asiakirjassa esitetyt lausumat eivät ole historiallisia tosiseikkoja, vaan tulevaisuudennäkymiin liittyviä lausumia. Näitä ovat esimerkiksi: • tuotteiden toimitusten ajankohdat; • kykymme kehittää ja tarjota käyttöön uusia tuotteita ja teknologioita; • markkinoiden kasvuun ja kehitykseen liittyvät odotukset; • kasvuun ja tuottavuuteen liittyvät odotukset; ja • lausumat, joihin liittyy sana "uskoa", "odottaa", "ennakoita", "ennustaa" tai muu senkaltaisen ilmaisu. Tällaisiin lausumiin liittyy riskiä ja epävarmuustekijöitä, joten todelliset tulokset voivat poiketa olennaisesti tuloksista, joita me odotamme tällä hetkellä. Tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa näitä eroavaisuuksia, ovat esimerkiksi: • kehitys langattoman viestinnän markkinoilla, mukaan lukien korvausostomarkkinoiden kehitys, yhtiön menestys uusien, 3G-teknologioihin perustuvien sekä muihin myöhempiin teknologioihin perustuvien tuotteiden markkinoille tuomisessa sekä markkinoille tuomisen ajoitus; • yhtiön tuotteiden kysyntä; • langattoman viestinnän ohjelmistomarkkinoiden ja palvelujen kehittyminen yleisesti; • operaattoreiden tarjoamien uusien tuotteiden ja palveluiden saatavuus; • uusien tuotteiden hyväksyntä markkinoilla ja palveluiden käyttöönotto; • kilpailun voimakkuus ja kilpailunäkemien muutokset; • teknologian muutosten vaikutukset; • yleinen taloudellinen tilanne maailmanlaajuisesti sekä yhtiön päämarkkina-alueilla; • hinnoitteluun vaikuttavat paineet; • keskittyminen tai muut rakenteelliset muutokset langattoman viestinnän markkinoilla; • yhtiön liikekumppaneiden, toimittajien ja asiakkaiden menestys ja taloudellinen tilanne; • yhtiön asiakasrahoitukseen liittyvien riskien hallinta; • yhtiön tuotekehityksen menestys; • yhtiön menestys tehokkaan tuotannon ja logistiikan sekä tuotteiden korkean laadun ylläpitämisessä; • yhtiön kyky hankkia laadukasta komponenttituotantoa sekä tutkimusta ja kehitystä keskeytyksellä ja sopivaan hintaan; • yhtiön tuotteisiin sisältyvien patenttien ja muiden immateriaalioikeuksien saatavuus; • varastonhallintariskit, jotka aiheutuvat markkinakysynnän muutoksista; • valuuttakurssien vaihtelut, mukaan lukien erityisesti euron vaihtokurssi suhteessa Yhdysvaltojen dollariin ja Japanin jeniin; • erilaisten valtioiden hallintotapojen, lakien ja säännösten muutosten vaikutukset sekä ne riskitekijät, jotka mainitaan yhtiön 31.12.2002 päätyttyä tilikautta koskevassa Yhdysvaltojen arvopaperisäännösten mukaisessa vuosikertomuksessa (Form 20-F) s. 11-18.

©Nokia 2003. Nokia ja Nokia Connecting People ovat Nokia Oyj:n rekisteröimiä tavaramerkkejä.

Paperi: Galerie Art Silk 115 g/m²

Kannet: Galerie Art Gloss 250 g/m²

Graafinen suunnittelu: Louise Boström Oy. Sävypaino ISO 9001, 2003.

Yhteystietoja

NOKIA

Keilalahdentie 2-4
PL 226
00045 NOKIA GROUP
Puh. 07180 08000
Fax: 07180 38226
Sähköposti: communications.corporate@nokia.com

Nokia Networks

Keilalahdentie 2-4
PL 300
00045 NOKIA GROUP
Puh. 07180 08000
Fax: 07180 38200

Nokia Mobile Phones

Keilalahdentie 2-4
PL 100
00045 NOKIA GROUP
Puh. 07180 08000
Fax: 07180 45782

Nokia Ventures Organization

Itämerenkatu 11-13
PL 209
00045 NOKIA GROUP
Puh. 07180 08000
Fax: 07180 62590

Nokia Research Center

Itämerenkatu 11-13
PL 407
00045 NOKIA GROUP
Puh. 07180 08000
Fax: 07180 36227

NOKIA
CONNECTING PEOPLE